vlaams nationaal

Beheer : Voldersstraat 71, Brussel 1 Tel. 12.51.60 per 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1. Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 f.

Verkrijgbaar bij alle dagblad-verkopers.

LIMBURG

Weekblad — 16de jaargang — nr 1 — 3 januari 1970.

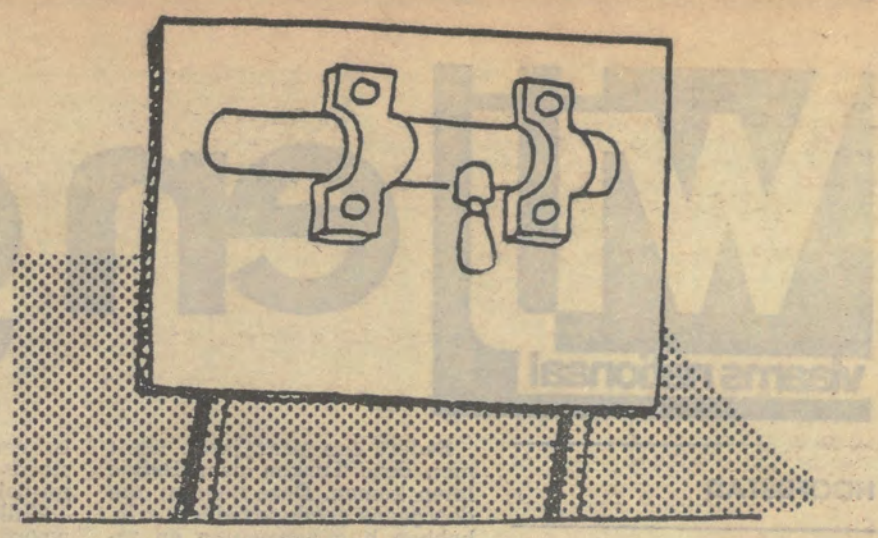

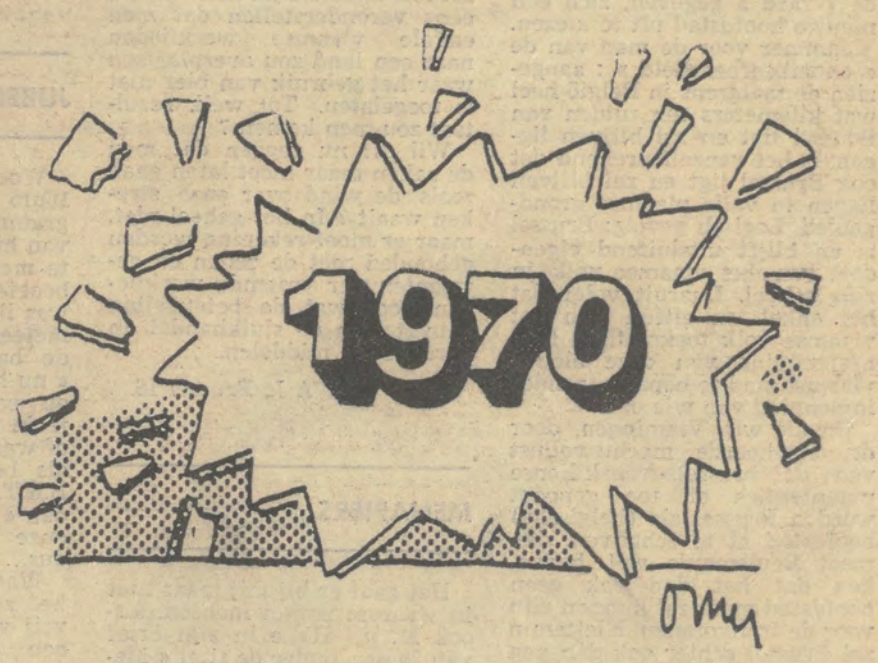

1970

We stappen de zeventiger jaren binnen en meteen het decennium, waarin ons voornaamste politiek doel zal worden bereikt : de federale hervorming van de staat. Generaties lang hebben vlaamsgezinden gestreden en geijverd zonder veel uitzicht op de bekroning van hun werk. De vlaamse beweging ontleende haar taaiheid en kracht aan de rechtvaardigheid van haar eisenprogramma. Perspektieven voor de verwezenlijking van dat programma waren er geruime tijd niet. En telkens wanneer ze dan toch opdoken, doorkruisten fatale gebeurtenissen de opgang van de beweging. Een der gevolgen daarvan was, dat vele vlaamsgezinden een harde, maar in de grond uitzichtloze koers gingen varen : het « vechten tegen de bierkaai » groeide tot een oppozitionele refleks. Een ander gevolg was dat de vlaamse beweging in haar essentie steeds een beweging gebleven is van gewone mensen. Waar ambities en de mogelijkheid om die ambities te bevredigen aanwezig waren, hield maar al te vaak iedere vlaamsgezindheid op. En omgekeerd : het uitzichtloze van de strijd bracht mee, dat slechts de durvers en de beweeglijken en de trouwen hem bleven voeren. Het zal altijd een der mooiste eretitels van de vlaamse beweging zijn, dat zij een beweging van eenvoudigen is geweest, van mensen uit het volk tegen de machtigen in : een essentieel demokratische beweging.

Velen onder ons zijn de strijd zonder uitzicht zozeer gewoon geworden, dat zij twijfelen aan de uiteindelijke bekroning. Het siert hen dat zij dit uitzicht niet nodig hebben om te volharden. Maar het heeft de vlaamse beweging vaak beroofd van de ultieme aspiratie en de uiteindelijke punch om haar programma binnen de termijn van de mogelijkheden om te zetten in realiteiten.

Het is dan ook van groot belang dat wij ons op de drempel van 1970 doordringen van het besef, dat de beslissing moet en zal afgedwongen worden in de zeventiger jaren. Aan de korte tijd die ons rest en aan de grote tegenstanden die nog te overwinnen zijn, kunnen wij de krachtinspanning, die wij nog moeten leveren, afmeten. In de plaats van het trouwe maar uitzichtloze woord « wijzelf zullen het niet meer beleven » is de zekerheid gekomen dat, vooraleer het nieuw begonnen decennium voorbij zal zijn, Vlaanderen politieke gestalte en zelfstandigheid heeft bekomen.

Het volstaat, 1960 te stellen tegenover 1970, om te zien welke omwenteling tien jaar in het leven van een volk kunnen zijn. 1960 : dat was nog de naoorlog, dat waren de renardistische stakingen, dat was de Volksunie als een schijnbaar anakronisme vertegenwoordigd in het belgisch parlement met één enkele mandataris. De vlaams-waalse problemen waren volop « des faux problèmes » en wie zegde dat het Belgique de papa op sterven lag, oogstte een misprijzend of spottend schouderophalen. Maar 1969 is niet geëindigd zonder dat het faljiet van het ene en onverdeelbare België nadrukkelijk werd verkondigd door de bankroetiers zelve : de verzamelde kleurpartijen in de kommissie Eyskens.

In de loop van de komende tien jaar zal het gebeuren ! En het eerste jaar van die tien is reeds beslissend. De kommunautaire problemen staan in het brandpunt van de politieke aktualiteit en zullen de inzet vormen van de gemeenteraadsverkiezingen en misschien van parlementsverkiezingen. 1970 betekent het keerpunt : België is « the point of no-return » voorbij, maar de richting van de evolutie moet worden vastgelegd en het tempo waarmee die evolutie ons moet leiden naar de bekroning.

Voor iedere vlaams-nationalist is het dan duidelijk dat hij zich moet beschouwen als een gemobilizeerde, dat hij zich op ieder ogenblik klaar moet houden voor de vele kleine en grote opgaven van de strijd, dat zijn inspanning voortaan alles moet overtreffen wat hij in het verleden heeft gepresteerd. Voor de Volksunie is het duidelijk dat zij nu — nu vooral — de geestdrift, de spontaniteit de dinamiek en de offergeest moet kunnen opbrengen zoals in de jaren van haar opbouw. En bovenal : ons machtigste wapen, de eenheid in de strijd moet ons allen heilig zijn.

1970

Wij en gij

vlaams nationaal

HOOFDSTAD

Tijdens een recent televiziedebat over Brussel heeft de genaamde Simonet met uitgestreken gezicht aan de Vlamingen de « raad » gegeven, zich een nieuwe hoofdstad uit te kiezen.

Jammer voor de man van de « onomkeerbaarheid » : aangezien de taalgrens in België heel wat kilometers ten zuiden van Brussel ligt en zal blijven liggen, is het vanzelfsprekend dat ook Brussel ligt en zal blijven liggen in volle vlaamse grondgebied. Logisch gevolg: Brussel is en blijft uitsluitend eigendom van het vlaamse volk in zijn geheel. Daaruit volgt dat het enkel en alléén aan het vlaamse volk toekomt, de lotsbestemming van deze aloude vlaamse stad te bepalen, zonder inmenging van wie ook.

En als wij, Vlamingen, door de ongehoorde machtswellust van de brussels-franskiljonse potentaatjes er toe genoopt worden Brussel als (belgische) hoofdstad af te schrijven, dan moet Beulemania wèl bedenken dat het dan ook geen hoofdstad meer zal kunnen zijn voor de frankofonen. Niettemin zal Brussel echter ook dàn nog — en uitsluitend — tot het vlaamse grondgebied blijven behoren met een tijdelijk tweetalig statuut, tot wij Vlamingen het ogenblik zullen gekomen achten om dat tweetalig statuut te wijzigen in een ééntalig-Nederlands met — in de tijd beperkte — faciliteiten voor de frankofonen.

V.d.B., Boom.

HASJIESJ

Tegenwoordig lezen we nogal veel over verdovingsmiddelen die gebruikt worden door jongeren. Ik ben geen geneesheer en kan dus niet spreken over de noodlottige gevolgen. Maar wat ik wel weet is het volgende.

Voor enkele jaren heb ik geruime tijd in Turkije gewoond. Ik had daar zowat 100 tot 150 werklieden, die van 's morgens tot 's avonds op het veld werkten in ploegen van 15 tot 25 man. Onder hen bevonden zich rasechte Turken, Koerden en nog anderen. Gedurende de werkuren reed ik van de ene ploeg naar de andere om te zien wat mijn kerels deden. Doorgaans was het rendement normaal en mochten de rezultaten als zeer bevredigend worden aanzien. Ter gelegenheid van deze « bezoeken » heb ik zeer dikwijls kunnen zien dat de pijp, met tabak en hasjiesj gevuld, van de eerste tot de laatste man werd doorgegeven. Dit was de gewoonte. Er is nooit kwestie geweest van dit te verbieden ; dit verbod zou trouwens nutteloos zijn geweest. Zonder de pijp konden deze mensen het niet stellen.

Sedert een paar jaren heeft men deze Turken naar België laten komen. Deze mensen, die doorgaans goede arbeiders zijn, hebben hun gewoonten en zeden meegebracht, en ook hun gebruik van hasjiesj. Men zal doen wat mogelijk is, maar dat totaal uit onze streken weren zal iets anders zijn. Laat ons nu eens veronderstellen dat men enkele vlaamse werklieden naar een land zou overplaatsen waar het gebruik van bier niet is toegelaten. Tot welk rezultaat zou men komen ?

Wil dit nu zeggen dat men de zaken maar moet laten gaan zoals de wind over onze streken waait ? In het geheel niet, maar er moet rekening worden gehouden met de zeden en gewoonten der vreemde werklieden voor wat de beteugeling betreft van de sluikhandel in verdovende middelen.

A.J., Brussel 16.

MENAPIERS

Het gaat er bij mij maar niet in waarom zoveel mensen, alsook M. uit Halle in zijn brief van 20 dec. onder de titel « Menapiër », zich kwaad bloed maken omdat sommige Walen ons Vlamingen Menapiërs noemen.

M. uit Halle besluit zijn brief met «Hoe durven sommige Walen dan de Vlamingen « Menapiërs » noemen als zijzelf die scheldnamen moeten krijgen ».

Wat kan het ons nu in 's hemelsnaam schelen of er hier 2000 jaar geleden Menapiërs, Morinen, Nerviërs, Eburonen of noem maar op woonden, de naam zelf zegt toch niets. Eén ding is zeker en dat is dat Julius Cesar van ons schreef : « Onder alle Galliërs waren de Belgen de dappersten ». En onder die Belgen hebben de Menapiërs (die ook de vlaamse kust bewoonden — lees Geschiedkundige Encyklopedie Indeurop « Frankrijk », deel I, blz. 126) hem het langst tegenstand geboden en hem ook het meeste last bezorgd. Want de geschiedenis schrijft van hen, dat ze zich verdedigden in bijna ondoordringbare wouden en moerassen en dat ze veel later dan de andere stammen onderworpen werden. Dus laat het ons voortaan als een eer in plaats van een schande beschouwen als ze ons Menapiërs noemen.

J.V.P., Blankenberge.

VERLOOCHENEN

In zijn tv-toespraak had de heer van Elslande het over de zaak Brussel. Hij laakte de Volksunie omdat zij niet wil praten met de Walen, maar hij wist zeer goed dat er met de Walen niet te praten valt : het is een verdorven kind dat steeds zijn wensen vervuld ziet, nu ook voor Brussel.

Zullen de vlaamse vertegenwoordigers van de drie oude partijen toegeven om de regering te redden, en zullen ze andermaal de Vlamingen offeren aan de waalse zaak ?

R.B., Torhout.

JUBELEND

Woensdag 17 december om 16u15 zond B.R.T. I een programma uit, getiteld « folklore van hier en elders ». Men startte met folklore uit België. Als beoefenaar van de volkskunst was ik er als de kippen bij. Ik meteen in twee sprongen naar de bandopnemer, al jubelend « nu heb ik het ». Alle gekheid op een stokje, wat verwacht je in zo'n geval ? Een vlaams of waals volkslied of volksdans als belgisch voorgesteld ? De B.R.T.-eter reikt immers verder dan « die wereld zo groot waar onze vlag staat geplant » en dus...

Wat het werd ? Een moeilijke, zeer akademische en dus vrij vals klinkende variatie op een of ander italiaans (of spaans ?) deuntje.

Dat bleek dan volgens een zeer gehaaste spreker een scherzo voor orkest te zijn van een zekere Eugène Daudet of zo iets. Ook het woord italiaans scheen erbij te zijn.

De B.R.T. laat niet na zich belachelijk te maken naar wijd en zijd.

E.S., St-Truiden.

BESCHEIDEN ZIJN

In uw nummer van 13 december 1969 valt U de heer Hulpiau aan. Ik vind het bedroevend dat U als strijdende Vlamingen andere strijdende Vlamingen zo meedogenloos door de modder haalt.

U gaat niet 100 p.c. akkoord met de heer Hulpiau ; dat is uw goed recht. Maar hij, net zoals U, verdedigt te goeder trouw de Vlamingen en dat is de reden waarom U niet het recht hebt hem kleingeestig te willen kleineren en hem uit te schelden als « broebeleir » die maar armzalig Nederlands kent. De strijdende Vlamingen moeten toch iets of wat blok vormen.

Ik heb niet de pretentie het Nederlands in pacht te hebben (heb maar lager onderwijs genoten), maar ook de Volksunie kan nog veel bijleren. Mag ik U slechts twee voorbeelden geven ? In uw artikel tegen de heer Hulpiau schrijft U « ...hoe de Vlamingen het bundel Brussel zien ». Fout, goede vrienden ; indien U er op staat korrekt Nederlands te schrijven, dan moet het zijn : het dossier Brussel. Op blz. 2 in « Wij en gij » schrijft U « Deze die een pensioen hebben... ». Twee keren fout ! Het had moeten zijn « dezen die ». En « dezen die » is dan nog geen korrekt Nederlands ; het moet zijn « degenen die » of « zij die ».

Laat ons allemaal bescheiden zijn, hetgeen niet mag beletten een eigen mening te verdedigen. Maar a.u.b. nooit kleingeestig persoonlijk verdienstelijke mensen aanvallen.

S.G., Brussel.

TRIESTIG

Woensdag 10 december, debat over Brussel in de tv, de vier partijen waren vertegenwoordigd. Er werd veel gesproken ; er was geglimlach, gegrimlach en tandengeknars. Maar er werd klare taal gesproken door Van Elslande. Echte V.U.-taal. Onze vriend Lode Claes kon het niet verbeteren.

Maar... er is een maar ! 's Anderendaags in de politieke tribune van de tv was de C.V.P. aan het woord. Was het dezelfde Van Elslande ? Rap-rap enkele minuten over de miljardendans, de kadeautjes van enkele miljoenen aan de kleine inkomens, die ze langs een andere kant terug nemen onder vorm van allerhande verhogingen.

Dit alles scheen voor Van Elslande van weinig belang.

Waarschijnlijk had hij slecht geslapen. Of werd hij op zijn vingers getikt voor hetgeen hij 24 uren voordien had gezegd ? In alle geval, het was een echte verkiezingsmeeting. En maar donderen op de V.U.! Zij draagt de schuld van alles, zelfs van de grendels. Niet de C.V.P. heeft zes gemeenten met faciliteiten aan Brussel kadeau gedaan, maar de V.U.

Alle waardevolle voordelen werden bekomen zonder de V.U. We hebben de V.U. niet nodig, riep Van Elslande, de C.V.P. is mans genoeg. Gedenk Hertoginnedal. Het is om het uit te gieren ware het niet zo triestig.

O.V., Blankenberge.

De redaktie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersbrieven wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redaktie

Brussel, 31 december 1969.
Betr.: jaarwisseling.

De oudejaarsavondstemming kruipt deze namiddag langzaam maar zeker in ons redaktiekantoor vooruit: onze big boss is zelfs in een milde stemming en deelde - deze keer echte - sigaren rond zodat blauwe rook naar de - nieuwe - zoldering opkringelt en alles een feestelijk kleurtje krijgt.

Ja, vrienden, het oude jaar zit er weer op en wanneer u dit nummer in handen krijgt is het nieuwe al begonnen. We vallen dus maar met de deur in huis en wensen u het beste toe in het nieuwe jaar: gezondheid, sukses en (waarom niet?) veel plezier want lachen is gezond. We wensen daarom ook dat wij allemaal, wij en gij, in oktober aanstaande welgezind zullen lachen als we de uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen zullen vernemen...

Aan ons zelf wensen we, in dank aan de reeds bestaande grote schaar "WIJ"-lezers, in 1970 nog een fikse lezersaangroei.

1970 zal trouwens het jaar zijn van de tipografische vernieuwing van het blad dank zij de installatie van de nieuwe rotatiepers en meer tipografische mogelijkheden in de drukkerij. U hebt wellicht al gemerkt dat de jongste weken bepaalde bladzijden van "WIJ" een frisser, moderner kleedje hebben gekregen en we zijn vast van plan deze "new look" tot de hele "WIJ" uit te breiden zodat ons en uw kind er steeds fleuriger voorkomt, wat geen vermindering van strijdlust inhoudt. Integendeel, wij houden onze punch; de strijdwagen blijft rollen. Intussen: prosit 1970! Wy

MILJOENEN DER LIEFDE

Het propagandacomité van de V.Z.W. « Stichting St.-Oda » Overpelt doet ook op U een beroep.

Ook in uw kennissenkring is er wellicht een verstandelijk gestoord kind.

St.-Oda-Overpelt bouwt een modern instituut voor deze kinderen.

HELP HEN GELUKKIG LEVEN!

Stort uw steun op P.C.R. 927255 van Miljoenen der Liefde, St.-Oda, Overpelt.

Onder de hoge bescherming van

Dhr. L. Roppe, Gouverneur van Limburg.

● Weer een jaar zonder amnestie

antwerpse aktieweek de kentering ?

(k.v.r.) Na de volksvergadering voor amnestie, zondag jl. te Antwerpen, zijn we zeker de enigen niet geweest die bij ons zelf de balans van de werking in het jaar 1969 hebben opgemaakt.

De verschillende kerstakties zijn een sukses geweest. Ze werden nochtans op touw gezet met beperkte middelen. De hongerstaking, de voetmars naar Lier, Mechelen en Sint Niklaas en tenslotte de massavergadering zelf hebben bij de openbare mening iets teweeg gebracht. Dat is niet te danken aan de overvloed der public relation-technieken die werden aangewend. Die waren in feite onbestaand. Slechts één groot dagblad, « Gazet van Antwerpen », werkte volop mee. Maar in het vlaamse bewustzijn, en gedeeltelijk in het onderbewustzijn, leeft een heimwee naar amnestie. Ons volk wil een litteken helen dat we meedragen als een brandmerk uit een tijd, waarin Vlaanderens politieke macht totaal vernietigd was.

Jammer genoeg bestaat er een schromelijke wanverhouding tussen de amnestiegedachte zoals ze leeft bij honderdduizenden Vlamingen — niet alleen bij leden van de Volksunie ! — en de amnestie als praktisch tema van wetgevende arbeid.

Maurits Coppieters kreeg zijn wetsvoorstel niet eens tot in de faze der inoverweging-neming. De vlaamse C.V.P.-ers voegden wel hun stem bij die van de V.U.-mandatarissen, maar niet hun invloed, niet de politieke kracht van 's lands grootste partij. Hun inzet voor de amnestie, die jarenlang onbestaand is geweest, bevindt zich tans nog in het stadium van de passieve goedkeuring. Om hen te aktiveren zal er nog veel drukking nodig zijn, tot het ogenblik komt dat de amnestie een regeringszaak is geworden, een onontkoombaar element in het beleid op het hoogste vlak.

Prof. Derine is in de C.V.P. nog steeds de witte raaf wanneer de amnestie-gedachte moet geproklameerd worden als een eis die geen uitstel meer duldt.

De Volksunie is de enige politieke partij in wier programma de amnestie als een integrerend punt is opgenomen. Voor de verwezenlijking ervan ijvert ze eensdeels met de eigen politieke middelen waarover ze beschikt als oppozitiepartij.

Anderdeels is ze steeds bereid, haar mogelijkheden in het schakelen in het bredere niet-partijpolitieke raam, binnen hetwelk er een parlementaire meerderheid zal moeten gevonden worden om er een wettekst door te halen.

Dat is bepalend voor onze verhouding tot het algemeen Komitee voor Amnestie. Het deed ons genoegen dat op de antwerpse volksvergadering prof. Derine in het openbaar gezegd heeft, dat de Volksunie zich steeds strikt gehouden heeft aan die afspraak. De Volksunie heeft de amnestie-beweging niet voor eigen partijpolitiek belang geëxploiteerd, zei hij. Dr. Goemans heeft zich in het Provinciaal Komitee voor Amnestie gehouden aan wat hij destijds aan prof. Derine heeft beloofd.

Dat ontslaat ons echter niet van de speciale verantwoordelijkheid die we dragen als vlaams-nationale partij die weet dat alleen de amnestie nog pozitief kan inwerken op het peil van de geschonden gewetens en van de door de repressie ontwrichte rechtsorde.

Van de drie sprekers te Antwerpen — Adiel de Beuckelaere, Mr. Borginon en Raimond Derine — behoort er geen enkel tot onze partij. Dat hoeft ook niet en wat ze zegden konden we in het raam van een algemene aktie onderschrijven.

Borginon deed er goed aan te onderstrepen dat de gerechtelijke en staatskundige autoriteiten, die in funktie waren toen de repressie woedde, tans de verantwoordelijkheid ervoor niet meer willen dragen. Ze hadden zo iets niet gewild — verklaren tans prominente politici die te Londen of in het binnenlands verzet een rol gespeeld hadden.

Te Londen achtten minister De Vleeschauwer en zijn kollega's 800 aanhoudingen na het einde van de duitse bezetting voldoende.

Theo Lefèvre en zijn kollega's van een verzetsgroep gevormd door Tony Herbert — destijds een der mede-oprichters van het V.N.V. — hadden als « streefdoel » 10 terechtstellingen en de ontzetting van 10.000 mensen uit hun politieke rechten.

We onderdrukken een neiging tot bittere kommentaar, maar er dient dan toch gezegd dat een repressie die derwijze de grens heeft overschreden die de toenmalige prominenten zelf gesteld hadden, moet kunnen afgebroken worden mét de medewerking van die prominenten, of ze nu in de C.V.P. of in de B.S.P. of wààr ook staan. Een zo massale rechtsverkrachting kan niet door individuele maatregelen worden goedgemaakt.

Borginon heeft aangetoond hoe zelfs de belgische ministers te Londen het besef hadden dat, formeel gezien, in de bestaande belgische strafwetgeving geen teksten voorhanden waren die hen in staat stelden na de oorlog degenen te veroordelen die dienst genomen hadden aan het Oostfront. Ze hebben dan maar post-faktum de teksten bijgewerkt. Het unieke volkenrechtelijke karakter van de belgisch-russische (onbestaande) relaties maakte het hun moeilijk de Sovjet-Unie tot bondgenoot te proklameren.

Geen enkel jurist zal nog durven staande houden dat de Krijgsraad zoals hij na 1944 gewerkt heeft een in België bestaande rechtsfiguur was.

Dat alles en nog talrijke andere argumenten van juridische aard kunnen bijkomstig lijken in het licht van enerzijds de grote idealen van toén, en anderzijds van de soms beestachtige afmetingen die zekere uitwassen van onze gemeenschap destijds hebben aangenomen.

Toch moeten we sistematisch blijven argumenteren en met onuitputtelijk geduld anderen overtuigen. Er moet een ogenblik komen dat de dialoog over de repressie en over de amnestie tot stand komt over de grenzen heen van de partijen, over de grenzen heen van wat wit en zwart, links en rechts geweest is in historische omstandigheden die nooit meer weerkeren. Dit verleden mag geen kortsluiting blijven veroorzaken in het gemeenschapsleven van àlle Vlamingen zonder onderscheid.

Als een man lijk Aloïs Verbist voor amnestie kan pleiten zonder zijn eigen verzetsdaden te verloochenen, moet er ook een dóórstroming in veel ruimer verband mogelijk zijn.

Als het belgische episkopaat zich kollektief voor amnestie uitspreekt, — zij het dan zeer laat, maar daarover hebben we het niet — lijkt dit een teken dat nog andere muren van onverschilligheid, hardheid of onwetendheid kunnen neergehaald worden.

Sedert jaren hebben we nooit een nieuwjaarswens kunnen formuleren zonder dat amnestie er bij was. We willen van 1970 een jaar maken dat de kentering brengt. Als onze hoop niet vervuld werd, zullen we het erkennen en er de konkluzies uit trekken.

beroepshalve bekeken

OP HOL GESLAGEN DIENSTEN

Een der kenmerken van het voorbije jaar — en waarvan de gevolgen zich in het nieuwe jaar meer dan ooit zullen doen gelden — was de krizis die enkele belangrijke sektoren van de openbare dienstverlening teisterde. Deze krizis bereikte een hoogtepunt tijdens de laatste maanden van 1969 en deed zich vooral in de posterijen gelden. Van beste openbare dienst is de post in enkele jaren tijds de slechtste geworden, sinds enkele maanden gevolgd door de telefoon en als derde — maar dan meer regionaal verspreid — de buurtspoorwegen.

De verslechtering van dit dienstbetoon — dat nochtans dik betaald wordt door de eeuwige melkkoe, de verbruiker — staat in verhouding tot de prijs die wij allen er moeten voor betalen. Uit zopas bekend geworden statistieken blijkt, dat van alle prijzen deze voor de diensten de jongste drie jaar het snelst en het meest gestegen zijn. De prijs die voor de diensten moet betaald worden is bijna tweemaal zoveel gestegen als deze voor de voedingswaren en meer dan tweemaal deze voor de nijverheidsprodukten. De stijging van de vergoeding die voor de diensten gevraagd wordt, spruit dan ook vaak voort uit de stijging van indirekte belastingen die de partikuliere dienstensektor op de verbruiker verhaalt, waardoor dan de stijgende beweging uiteraard invloed uitoefent op het indekscijfer en van de weeromstuit op de wedden en lonen die op hun beurt opnieuw de prijzen de hoogte injagen, zoals we zien het snelst in de dienstensektor. Het is een fatale kringloop geworden, waarvan de grootste oorzaak de ongeneeslijke neiging van de opeenvolgende regeringen is, budgetaire moeilijkheden niet door bezuinigingen doch door belastingsverhogingen te keer te gaan. Dat deze verhogingen de jongste jaren meer en meer gekamoefleerd worden a's indirekte belastingen of als tariefaanpassingen (zoals dat zo elegant wordt gezegd) verandert niets aan de gevolgen van de gemakzuchtige politiek, die trouwens in de hand gewerkt wordt door de opeenvolgende ekonomische expansiegolven.

TRAMSTAKING ?

Bij dit jaarbegin tekent zich inmiddels in de sektor vervoer een nieuwe spanning af, namelijk bij de buurtspoorwegen, waarvan het personeel de gelijkstelling qua loon met andere openbare en semi-openbare vervoerdiensten eist, terwijl de werkgever slechts bereid is tot een loonsverhoging van 3 %, die uiteraard aan de loondiskriminatie niets wijzigt. Vandaar de stakingsaanzegging, die tot gevolg kan hebben dat van 12 januari a.s. af ons land een tram- en busstaking zal beleven, een prettig vooruitzicht voor de talloze werknemers die van deze diensten gebruik moeten maken om hun werkplaats te bereiken. Men kan trouwens wel begrip opbrengen voor het tram- en buspersoneel, dat naar schatting tot 30 % onderbezet is. Dit is vooral in het Brusselse het geval, wat de aanwerving van allerlei ongeschoold of onvoldoende voorbereid personeel verklaart en vooral ook van buitenlands personeel. Meer en meer luidt het parool : aanwerven wat men kan krijgen. Uit de aanwerving van deze laatste kategorie spruit meteen een verscherping van de taalspanning in deze belangrijke brusselse dienstensektor voort, die trouwens qua organizatie ook telkens te kort schiet. De klachten over de brusselse trams en bussen zijn algemeen, zowel in franstalige als in vlaamse kringen die, het voor ene keer hartroerend eens zijn.

Onvermijdelijk zal gelijk welke poging om het beroep van tram- of busbediende te «herwaarderen» zoals dat heet, uitmonden in de zoveelste prijsverhoging, zelfs wanneer het zich aftekenend konflikt niet opgelost wordt met het volledig inwilligen van de sindikale eisen.

TEUGELLOZE CENTRALIZATIE

Dat de omvang die het openbaar vervoer in het Brusselse heeft aangenomen — expansie die de betrokken diensten steeds minder de baas kunnen — ook en zelfs voor een belangrijk gedeelte het gevolg is van de teugelloze centralizatie van het ekonomisch en administratief leven te Brussel (± 300.000 pendelaars per dag) is een aspekt waarop zelden gewezen wordt en dat we daarom hier eens extra onderstrepen. Deze woekergroei heeft tevens tot gevolg gehad dat men in de hoofdstad is gaan uitzien naar een peperdure, door heel het land te betalen metro, die inderdaad onontbeerlijk is geworden in een overgecentralizeerde staat maar die dat minder zou geweest zijn had men tijdig gedecentralizeerd en gedekoncentreerd.

Overbelasting en devaluatie van de diensten en het daarmee verbonden beroep : gevolgen van een totaal verkeerd gegroeide struktuur, die bovendien steeds meer aanleiding geeft tot hogere kosten (zoals ook bij de spoorwegen) waardoor de winstmogelijkheden omslaan in tekorten. Dat zijn zo van die pertinente bedenkingen die men kan maken bij een « gewone tramstaking », een der vele en wijdvertakte ontsporingen (c'est le cas de le dire !) van heel de unitaristische janboel.

● Szondi doet het zelf

peutertuin te etterbeek

(red). Wie in ons blad geregeld de bijdragen van Wim Jorissen over het probleem van het nederlandstalig onderwijs te Brussel leest, is op de hoogte : onze fraktieleider in de Senaat legt sinds jaren de ministers het vuur aan de schenen ten eerste om een volledige inventaris van gans het nederlandstalig onderwijs in de hoofdstad te doen opmaken en vervolgens om scholen te doen oprichten. Soms hebben deze bemoeiingen rezultaat ; zo onder meer inzake kunstonderwijs heeft Jorissen nieuwe oprichtingen kunnen afdwingen, die onmiddellijk een grote groep vlaamse jongeren aantrokken.

Wim Jorissen wijst er tevens reeds jaren op, dat de verfransing te Brussel begint van in de peutertuinen en kleuterscholen. Uit de antwoorden op zijn parlementaire vragen is gebleken dat op het grondgebied van Hoofdstad-Brussel 80 franstalige peutertuinen en kleuterscholen zijn tegenover slechts zes nederlandstalige. Ondanks vragen, interpellaties en tussenkomsten blijven zowel de staat als de brusselse gemeentescholen weigeren, aan die verhouding ook maar iets ten gunste van de Vlamingen te wijzigen.

Op een perskonferentie verleden maandag heeft het etterbeeks C.V.P.-gemeenteraadslid Szondi al deze dingen gememoreerd en daarbij herhaaldelijk op de verdiensten van Jorissen gewezen. Szondi, die al onze lezers kennen als een overtuigd en moedig vlaamsgezinde, vechtend op een der frontposten van de vlaamse beweging, heeft hemel en aarde bewogen om van de gemeente Etterbeek of van de staat hulp voor de oprichting van een vlaamse peutertuin in zijn gemeente te verkrijgen. Toen deze pogingen vergeefs bleken, heeft hij maar zelf de hand aan de ploeg geslagen: hij bracht de nodige middelen bijeen om op 15 september jongstleden te starten met een vlaamse peutertuin. De instelling die begon met vier kleintjes, telt er tans reeds vijftien en eigenlijk moet de échte start nog gegeven worden...

Daarbij wil de heer Szondi het echter niet laten. Indien hij de centen bijeenkrijgt, zal hij volgend jaar te Etterbeek een vlaamse kinderkribbe organizeren, ofwel bijspringen om in een andere gemeente van de agglomeratie een peutertuin op te richten.

In de rand van dit prachtig initiatief van de heer Szondi — waarvoor hij niet genoeg kan worden geprezen ! — zijn er enkele bedenkingen te maken. Het is hemeltergend dat een eenzaam gemeenteraadslid, zich vooral steunend op het werk van Volksunie-parlementairen, zélf de handen uit de mouwen moet steken en de centen bijeenschooien terwijl de partij waartoe hij behoort sinds jaren machtspozities bezet zowel aan de leiding van de staat als aan die van de brusselse agglomeratie. Het is hemeltergend dat de gewone vlaamse man met zijn centen moet opdraaien voor de wraakroepende tekortkomingen, die het rezultaat zijn van het kleurpolitiek bewind in het land en te Brussel.

Voor één keer willen we deze bittere randbemerkingen onderdrukken, om alleen maar plaats te laten voor onze welgemeende dank aan de heer Szondi. En voor de vermelding van de postrekening 3074.97 van S. Szondi, 1040 Brussel, waarop alle steun hartelijk welkom en dringend nodig is. We zijn er van overtuigd dat talrijke « WIJ »-lezers aan deze oproep gevolg zullen willen geven.

● Klacht van een verpleegster

de waalse burgerplicht

(m.v.d.b.) De beste mop van de week is ongetwijfeld de weeklacht van een frankofone dame die met stierlijke ernst (en dat voor een dame !) in « Le Soir » schrijft dat « de vervlaamsing van Oostende meedogenloos voortgang vindt ». Zij verklaart op te komen voor de rechten van de « verscheidene duizenden frankofonen die te Oostende verblijven, voor het merendeel gepensioneerden ».

Waar in de vlaamse bladen de lezersbrieven doorgaans ondertekend zijn op zijn minst met de initialen en de vermelding van de woonplaats zodat de schrijver kan geïdentificeerd worden, is in « Le Soir » vanzelfsprekend niet het geval, zodat de bewuste brief evengoed op de redaktie zelf kan aaneengeflanst zijn. Natuurlijk moet daarbij ook een vaderlandse snaar betokkeld worden : het gaat inderdaad om een « oorlogsverpleegster » die nu nog (na 25 jaar !) een aanvraag kan doen voor het bekomen van een « militaire dotatie ». Stel u voor : te Oostende is zij met haar brussels franstalig formulier nergens terecht gekomen ; men had zelfs het lef dat mens de raad te geven een vlaams formulier aan te vragen, zonder zich er om te bekommeren of zij de vlaamse tekst wel zou begrijpen. Hoe durven ze het ! Onze dame besluit : « En zeggen dat men spreekt van goede wil aan deze zijde van de taalgrens... ». Waar onze oorlogsheldin het heeft over goede wil, moet die « vanzelfsprekend enkel » van vlaamse zijde komen.

Zie, dit is nu weer eens een tipisch voorbeeld van de ergerlijke verwaandheid die onze frankofonen kenmerkt. En zo zijn ze allemaal ! De « duizenden frankofonen » (het zullen er wel heel wat minder zijn...) die zich uit vrije wil en uit eigenbelang in een ander taalgebied gaan vestigen, denken er niet eens aan de streektaal te leren. Niet eens de luttele woorden om een administratief dokument te verstaan. Gepensioneerden dan nog die dus, net lijk dat stuk verpleegster, hun hele carrière hebben kunnen doorlopen zonder één woord Nederlands te spreken of te moeten leren. Probeer dat maar eens als Vlaming !

Erger nog dan het geval van die onnozele sloor is dat van de hooggeleerde professoren van Leuven-Frans, die met al hun pretentie te stom zijn om hun naam te schrijven onder een nederlandstalig dokument. Werkelijk te stom ? Of te moedwillig, alleszins. Dit laatste is des te begrijpelijker wanneer men weet dat een hunner, dhr. S.P. Nothomb, onlangs — daags voor Kerstmis — nog heeft verklaard dat « de eerste wet van een zekere waalse burgerzin (« civisme wallon ») het recht is, zoniet zelfs de plicht, nooit Nederlands te leren ». Is het niet hoog tijd dat ze, met zulke geestesgesteldheid, met klikken en klakken te Leuven worden buitengesmeten ?

● Federalizeringsproces

de centen niet vergeten !

(m. van haegendoren) Uit de vele officiële, semi-officiële en partikuliere gesprekken over de komende federalizering blijkt duidelijk, dat het financiële aspekt het zwaarste gaat wegen.

Niet de benaming en zelfs niet in de eerste plaats de bevoegdheid van de organen van kulturele of andere autonomie zijn het voornaamste, maar wel de «middelen» waar zij al dan niet zouden over beschikken.

Een vijftig-vijftig-verdeling is in ieder geval onrechtvaardig. Het vinden van gelijkvormige kriteria voor Vlaanderen en franstalig België is de kwadratuur van de cirkel. De enige oplossing bestaat erin, dat ieder eigen belastingen heft en... besteedt.

Wij kunnen wel van federalisme dromen en er zelfs over praten, maar federalisme maken mogen wij niet zonder het fiskale en begrotingsaspekt op te lossen.

Uit een interview dat senator Ridder de Stexhe onlangs aan « La Libre Belgique » toestond, blijkt dat het financiële aspekt de Walen ongerust maakt.

Ridder de Stexhe wijst het federalisme inzonderheid inzake ekonomische expansie af met volgende bedenking : « meent men werkelijk dat Wallonië de nodige middelen zal vinden door zich af te zonderen in een waals « ghetto » ? Indien men het sociaal-ekonomische leven, wil federalizeren, zal men onvermijdelijk uitmonden op het besluit dat ieder op zijn eigen middelen moet leven.

Onverdachte bekentenis dat Wallonië momenteel financieel-ekonomisch van Vlaanderen profiteert.

Een zekere solidariteit met Wallonië wijzen wij niet noodzakelijk af, want aan een arm Wallonië hebben ook wij niet zoveel. Maar waar halen de Walen dan de pretentie, zich mede voor de imperialistische brusselse wagen te spannen ?

Een verbetering van de taalwetgeving is voor ons van een onberekenbaar sociaal en dus ekonomisch belang !

Om deze af te dwingen hebben wij waalse medewerking nodig.

Wie geeft wat voor wat ? Dat is « the heart of the matter ».

TWEEDUIZEND

Samen met de abonnementenslag wordt momenteel de ledenslag gevoerd. Zoals onze lezers weten heeft deze slag tot doel, tienduizend nieuwe leden te winnen tegen midden 1970.

Drie weken geleden hebben we kunnen melden, dat tien ten honderd van de karwei reeds was opgeknapt : er waren toen duizend nieuwe leden bijgekomen.

De dag dat we dit schreven — verleden dinsdag — waren er 1.966 nieuwe leden. In de loop van de week zal dat cijfer beslist gestegen zijn tot boven de tweeduizend.

Met nog een half jaar voor de boeg is twintig ten honderd van het werk reeds gedaan : een rezultaat waarop onze kaderleden en propagandisten fier mogen zijn !

GELIJKE KINDERVERGOEDING

In de Senaat verdedigde senator Wim Jorissen zijn wetsvoorstel tot gelijke kindervergoedingen voor zelfstandigen en loontrekkenden.

Het gemiddeld inkomen van de zelfstandigen ligt niet hoger dan dat van loon- en weddetrekkenden, betoogde hij. Zijn er rijkere zelfstandigen, er zijn ook hogere ambtenaren en bedrijfsleiders-bedienden. Het gemiddeld inkomen van de landbouwers ligt zelfs lager dan dat van de arbeiders.

De jongere generatie begrijpt het historisch gegroeid verschil in behandeling niet meer. Zij en ook een groeiend aantal ouderen voelen het stelsel terecht aan als een sociale onrechtvaardigheid. Een kind kost aan iedereen evenveel aldus senator Jorissen.

Wim Jorissen wilde de gelijkstelling doorvoeren van 1971 af uit de jaarlijkse meeropbrengst van de belasting. En zo dit niet voldoende zou zijn, door bijkomend wat hogere belastiginen te heffen op de heel hoge inkomsten.

Minister De Paepe betoogde dat deze nieuwe regeling 3 miljard 250 miljoen zou kosten en vroeg de verwerping. De C.V.P. en B.S.P.-vertegenwoordigers vonden het voorstel wel simpatiek doch verwierpen het. De P.V.V. steunde het voorstel evenmin. Senator Merchiers vond het zelfs demogagisch al zou zijn groep niet tegenstemmen doch zich onthouden. Het voorstel werd tenslotte verworpen met 15 stemmen voor (Volksunie en Rassemblement Wallon), 83 tegen (C.V.P. en B.S.P.) en 24 onthoudingen (P.V.V.)

VORSTELIJK ONJUIST

Mogen we nog even terugkomen op de nieuwjaarsboodschap van Boudewijn I, die het had over onze « zogenaamde kommunautaire problemen » ?

De koning zegde onder meer met nadruk, dat er niets tegen de « minderheid » mag ondernomen worden. Door 't probleem zo te stellen heeft Boudewijn het grondig verkeerd voor : hij verdedigt principieel een absolute grendel en staat alleen oplossingen voor, waarmee de franstaligen — de minderheid — volledig instemmen.

Het hoeft wel niet gezegd dat zulks voor de Vlamingen onaanvaardbaar is. Trouwens, de belgische grondwet kent nog altijd geen Vlamingen of Walen, doch alleen maar Belgen. Om het even welke meerderheid mag dus grondwettelijk om het even wat beslissen.

HONGEREN...

De negen deelnemers aan de protesthongerstaking voor amnestie houden er aan, allen hartelijk te danken die op welke wijze ook er toe bijdroegen dat hun aktie steun en weerklank vond. In het bijzonder danken ze de vele bezoekers die, vaak na een lange reis, de amnestietent op het Zuid vonden.

Tijdens de hongerstaking was de stemming in de tent opperbest. De negen — jongeren en weerstanders — hadden gelegenheid te over om mekaar beter te leren kennen en begrijpen. 's Nachts kroop de tijd in de — nogal koude — tent traag voorbij; de nachten werden echter flink ingekort door de vele bezoeken 's avonds en 's morgens vroeg.

...VOOR AMNESTIE

Een ernstige zaak als een hongerstaking sluit humor en leute niet uit. Een der deelnemers had een kookboek bij, waaruit hij geregeld een kopieus recept voorlas. Bezoekers die over eten dierven spreken, kregen onmiddellijk een boete; aan het einde van deze hongerstaking bleek er via deze boeten en de steun van de bezoekers zevenduizend fr binnengekomen te zijn.

POZITIEF

De stad Antwerpen had gezorgd voor een « toiletwagen » en de stadspolitie hield vriendschappelijk en korrekt een oogje in het zeil, met de kennelijke bedoeling, geen tegenbetogingen toe te laten.

Deze hongeraktie gevolgd door de stermarsj en de meeting van het nationaal amnestie-komitee, is een sukses geworden : de openbare opinie werd via pers, radio en tv op pozitieve wijze attent gemaakt op de amnestie-eis. De reakties van de doorsnee mar.-in-de-straat waren dan ook gunstig.

ANATOLJEVNA

Met boeken omgaan is eenvoudiger, gemakkelijker dan omgaan met mensen. In zekere zin is dit natuurlijk zo, maar zo eenvoudig is het nu ook weer niet! Vooral niet nu die moeizaam verworven kunst van het langzame lezen, die volgens Nietzsche een teken is van hoge menselijkheid, zo scherp bedreigd wordt. Van uit een lange ervaring zou men de verhouding van een mens tot een boek misschien zo kunnen samenvatten : bovenaan staan de boeken die men aan anderen wil laten lezen omdat men overtuigd is dat zij « goed » zijn, en in dat woord zit dan het gehele gamma van mogelijkheden en intensiteiten die het uitdrukken kan. Beter nog zijn boeken die, nadat men ze aandachtig heeft gelezen zou willen herlezen, want we beseffen dan al dat er nog zoveel meer in zit dat ons ontsnapte. Onvervangbaar, en ook wel onovertrefbaar ten minste voor ons, zijn die boeken die men zou willen afschrijven — want alleen zo kunnen zij misschien intens genoeg in ons doordringen. Zo iets verlangt men maar heel zelden, het wordt nog minder dikwijls ook echt gedaan. Maar het verlangen alleen is al kostbaar.

Zo'n boek is « Kankerpaviljoen » van Aleksander Solzhenitsin. Omwille van zijn artistieke waarde, natuurlijk ook wel, maar vooral omwille van zijn menselijke rijkdom. Opdat niet één van die talrijke bijfiguren die toch telkens met grote aandacht getekend worden te vlug zou voorbijgaan.

In het dertiende hoofdstuk van het tweede deel staat het gesprek opgetekend van de hoofdfiguur Oleg Kostoglotov met een zeer ondergeschikte hulp in het « Kankerpaviljoen », Elizaveta Anatoljevna. Oleg kan de nacht voordat hij het « kankerpaviljoen » mag verlaten niet slapen en loopt rond. Zo ziet hij Elizaveta, die nachtdienst heeft en klaar gekomen is met haar werk, zitten lezen. Meer dan een goede, vriendelijke kuisvrouw met een energiek en intelligent gezicht is zij niet. Ze ziet er uit als een oude vrouw, maar nu ontdekt Oleg dat zij nauwelijks vijftig kan zijn. Tot deze nacht hebben ze nooit met elkaar gesproken, maar ze hebben onmiddellijk elkaar « herkend », en steeds begrijpend gegroet.

Oleg en Elizaveta zijn beiden uit Leningrad, ook dat ontdekken ze nu pas. Beiden behoren ze tot het uitschot, tot de achterlijken van de sovjetmaatschappij, de bannelingen en de gestraften. Maar in het levenslot en in de houding van deze fijne vrouw ontdekt Oleg de waardigheid van een mens ondanks al zijn hulpeloosheid, de trouwe liefde ondanks alle verlatenheid en menselijke beperktheid.

In 1935 werd zij gedeporteerd met haar man en haar dochtertje, zonder vonnis, als « sociaal schadelijk element ». Haar man was fluitist bij het filharmonisch orkest — en praatte misschien wat te gemakkelijk. Een vierde van Leningrad werd toen verbannen. Haar dochtertje stierf in ballingschap. Na de oorlog woonden ze in de siberische stad van het kankerpaviljoen, in 1949 werd haar man opnieuw aangehouden en naar een kamp gebracht. Nu bleef zij alleen met haar pas geboren zoontje.

Elizaveta leest 's nachts, als zij tijd heeft, oude franse romans, niet als « een verdovend middel », zoals Oleg meent, maar als « een zegen». Haar grote zorg is de opvoeding van haar zoontje. Sociale hulp heeft zij niet, want hij is in ballingschap geboren, maar dat is bijkomstig (wat een vloek ook hier in het Westen !). Haar vraag is : hoe moet ik mijn jongen leren leven ? Moet ik hem de waarheid zeggen ? En : wat zou zijn vader zeggen ? Oleg antwoordt : « Leer hem de waarheid dragen ». Haar groot verlangen, en het is weldadig in deze tijd over een dergelijk verlangen te lezen, is bij haar man te zijn. Zij heeft al lang geen nieuws meer : « Ons is het niet eens vergund, te weten wat met ze gebeurt ». — Wie deze zin drie keer leest en tien keer overdenkt, beseft wat eigenlijk liefde is, en wat onmenselijkheid.

NEMROD

ROOD KRUIS

Prins Albert, in zijn vrije uurtjes ook voorzitter van het Rode Kruis, heeft onlangs zijn beklag er over gedaan dat de financiële toestand van zijn organizatie verre van schitterend is. De uitgaven stijgen voortdurend, zegt hij, maar de inkomsten volgen niet.

We kunnen de prinselijke voorzitter nochtans een probaat middel aan de hand doen om de financiële zorgen van het Rode Kruis vrij snel te doen vergeten : een radikale federalizering van de organizatie. Het Rode Kruis is in ons land — en zeker in Vlaanderen — nooit erg populair geweest en kon dus nooit rekenen op de grootscheepse steun die het publiek in andere landen — zo bijvoorbeeld in Nederland, Duitsland, Zwitserland of Noorwegen — wél bereid is te geven.

Ondanks zijn prinselijke voorzitter en ondanks de toewijding van heel wat onbaatzuchtige mensen blijft het R.K. in Vlaanderen de gevolgen dragen van de onvolkse koers die het tientallen van jaren heeft gevolgd.

UNION

De heer Pulinckx, beheerder en direkteur-generaal van het Verbond der Belgische Nijveraars (het fameuze anti-vlaamse F.I.B.) voert een privé-kruistocht tegen het federalisme. Onlangs was hij te Luik te gast op een bijeenkomst van sindikalisten en industriëlen. Hij zong er de lof van « onze essentiële deugd, de eenheid», die ons toegelaten heeft « van België een industrie- en handelsmacht te maken die telt in de wereld ». En hij herinnerde er de Walen aan, dat de voordelen van die eenheid vooral Wallonië ten goede komen: zonder de vlaamse centen zou het niet gaan.

We zijn de heer Pulinckx uitermate dankbaar voor zijn luikse openhartigheid, die ons méér dan ooit stijft in onze federalistische overtuiging. Want van een eenheid ten bate van Wallonië hebben we al bijna anderhalve eeuw de buik méér dan vol...

GEEN GRENDELS

Het provinciaal 5 novemberkomitee Brabant heeft aan alle vlaamse volksvertegenwoordigers en senatoren zijn standpunt uiteengezet in een gepeperde brief.

Het komitee verzet zich tegen iedere uitbreiding van de brusselse agglomeratie en dus ook tegen de verkavelingsplannen Van Hoeilandt, Van der Poorten of hoe ze ook heten. Het verwerpt de grendels en eist een eerlijke demokratie ofwel een unitaire staat, maar dan met een vlaamse meerderheid op alle trappen ; ofwel een federale staat. Het verklaart dat de pariteit te Brussel een vlaams recht is en de pariteit op nationaal vlak een vlaamse toegeving ; het is dan ook van mening dat de beide pariteiten niet mogen gekoppeld worden.

We zijn benieuwd of de vlaamse kleurpolitiekers nog gaan durven beweren « dat alleen een handjevol ekstremisten » tegen hun plannen is.

POSTROETE

Het gaat met de postbedeling steeds maar slechter. Sommige dagbladen houden er een dagelijkse rubriek op na, waarin de lezers met het verhaal van hun postmizeries terecht kunnen. De spoorwegen willen niet achterblijven bij de post en de bestelling van pakjes aan huis is vreselijk achterop geraakt.

Het lijkt er heel erg op dat de openbare besturen maling hebben aan de diensten die ze moeten verzekeren en dus ook aan het publiek. Zou het dan niet logisch wezen, op die besturen de maatregel toe te passen die de overheid onmiddellijk laat neerkomen op het hoofd van de argeloze belastingbetaler die niet tijdig heeft afgedokt of op de nek van ergens een ondernemer die met de uitvoering van een werk of de levering van een bestelling wat te laat is ? Wanneer krijgen de gefopte gebruikers van post- en spoorwegdiensten een schadevergoeding en verwijlinteresten ?

HET SLACHTOFFER

Niet alleen aan het publiek schijnen de posterijen maling te hebben, maar ook aan hun eigen personeel.

Nog steeds worden duizenden brieven verstuurd met een postzegel van drie frank ; de hoofdschuldige is de post zelve, die niet tijdig gezorgd heeft voor een voldoende voorraad zegels met nieuwe frankeerwaarde.

Een postbode kan gemakkelijk zo'n vijfhonderd te weinig gefrankeerde brieven meekrijgen op één ronde. De regie heeft daar een vuile truuk op gevonden : voor het begin van zijn ronde wordt de brievenbesteller verzocht, een briefje te ondertekenen voor zoveel maal één frank strafport als hij te laag gefrankeerde brieven bijheeft. Hetgeen in feite neerkomt op een schuldbekentenis, die vaak 500 fr per ronde overtreft. Zolang de brievenbesteller er in slaagt de strafport overal te innen, is er geen vuiltje aan de lucht. Maar anders betaalt hij uit zijn eigen zak. Proper beheer, die post !

PRIVE-POST

De handige knaap die te Edegem met een privé-post is gestart aan tarieven die de helft lager liggen dan die van de regie en met een distributienet dat tans reeds praktisch de hele provincie Antwerpen bestrijkt, schijnt een goed vaatje te hebben aangetapt.

Zijn zaken blijken te floreren en hij heeft reeds een eigen postzegel — waarde 75 ct. — laten drukken. Hij heeft zowat driehonderd « postkantoren » — in feite adressen van uitdragers — die ieder voorzien zijn van een eigen « stempel ».

Als hij het kan bolwerken tot wanneer straks de verkiezingen komen en de lawine van verkiezingsdrukwerk, dan wordt 1970 alvast voor hem een goed jaar...

Een der verheugendste kenmerken van het voorbije jaar was de gestegen belangstelling voor de natuurbescherming. Mechelse boom-verdedigers luidden trouwens 1969 uit men een groen-aktie.

onverdacht getuigenis van een trans jurist

Van de bespreking over de Rijksmiddelenbegroting heb ik gebruik gemaakt om de regering en de aspirant-verkavelaars te konfronteren met een artikel van de internationaal beroemde franse rechtsgeleerde R. Pelloux in de « Annuaire Français de Droit International 1968 ».

Eerst en vooral is aan te stippen dat R. Pelloux bijlange geen « vlaamsgezinde » Fransman is. In zijn besluit schrijft hij : « Als Fransman en als franstalige bijzonder gehecht aan onze taal, kunnen wij alleen het strenge taalregime betreuren dat in België wet werd in 1932 en 1963 ». Hij voegt er aan toe : « als jurist moeten wij ons neerleggen bij een wetgeving die, met grote meerderheid in het parlement gestemd, in geen enkel opzicht tegenstrijding is met welk artikel ook van de Konventie van de Rechten van de Mens ».

De persoonlijke afkeer van deze Fransman voor onze taalwetgeving nemen wij hem niet kwalijk. Hij is een rechtsgeleerde en geen socioloog, zó dat de socio-kulturele achtergronden van de vlaamse achterstelling en van de vlaamse beweging hem blijkbaar ontgaan.

Uit de bijdrage van Pelloux moet het volgende worden aangestipt :

Hij gaat niet akkoord met het Hof wat betreft de veroordeling van België (met een kleine meerderheid) op één punt, nl. het weren van franstalige kinderen uit het eentalige taalgebied in de franse scholen van de faciliteiten-gemeenten. Ofschoon hij deze bepaling van de wet an sich afkeurt, schrijft hij dat men zich mag afvragen of de beslissing van het Hof overeen te brengen is met het aanvaarde beginsel dat de wet zich nu eenmaal tot doel stelt, de homogeniteit van beide taalgebieden te verwezenlijken en de oneerlijke mededinging van het Frans tegen te gaan.

« Want », schrijft hij, « il ne faut pas oublier que les six communes à facilités appartiennent à la région flamande, quand bien même elles comprendraient aujourd'hui un emajorité de francophones ». (« Men mag niet vergeten dat de zes faciliteiten-gemeenten tot de vlaamse landstreek behoren, zelfs indien zij nu door een meerderheid van franstaligen zouden bewoond zijn »).

Pelloux stipt daarbij aan dat « faciliteiten » duidelijk een afwijking betekenen van het gemeen recht en dus in de meest strikte zin moeten worden toegepast.

De vlaamse leiders in de traditionele partijen kennen deze uitspraken van de befaamde franse rechtsgeleerde. Zij mogen voor hen een riem zijn tussen hart en buik en hun ruggegraat verstevigen.

M. VAN HAEGENDOREN.
Senator

GEEN GRENDELS

IN MEMORIAM

DR. MADDENS

Dokter Maddens van Geluwe is plotseling overleden op 22 december. Ontelbare vrienden en kennissen woonden zijn uitvaart bij. Aan de offergang scheen werkelijk geen einde te komen. Het kerkkoor zong ondertussen, enig-mooi en diepgevoeld « Mijn Vlaanderen heb ik hartelijk lief ».

Was zijn leven eenvoudig, zijn uitvaart was koninklijk.

Dokter Maddens werd geboren te Geluwe op 3 april 1900. Hij studeerde te Leuven van 1918 tot 1924, waar hij tot dokter in de geneeskunde promoveerde. Hij was aktief in de studentenbeweging.

Verscheidene malen was hij kandidaat op de lijst van de vlaams-nationale partij. Vanaf 1932 werd hij gemeenteraadslid en spijts de oorlog en zijn naweeën bleef hij de volksgeliefde figuur te Geluwe.

In 1964 behaalde hij bij de gemeenteraadsverkiezingen 1.100 voorkeurstemmen en werd schepen van financiën. In 1968, als kandidaat op de senaatslijst voor het kiesdistrikt Kortrijk-Ieper, behaalde hij 1.959 voorkeurstemmen en was mede een van de grote bewerkers van de Volksuniezegepraal. In zijn kanton Wervik boekte de Volksunie een vooruitgang van 7,12 t.h.

Zijn levensopvatting werd treffend getipeerd op het doodsprentje : « Vrij en vrank, met de afkeer voor het kompromis, hem en zijn generatie eigen, streed hij in de eerste rijen voor de ontvoogding van zijn volk. Hij aanvaardde de konsekwenties : verguizing en vervolging zijn ook zijn deel geweest. Hij droeg ze sterk en ze lieten geen bitterheid na. Vlaanderen was voor hem een konkrete realiteit. Het bestond op de eerste plaats uit de mensen die in hun lichamelijke en geestelijke nood op zijn hulp als dokter een beroep deden. Vader leerde ons vooral dat alleen een leven, dat een inzet is voor hoge idealen, het leven waard is ».

Dokter Maddens, de Volksunie dankt u !

JOZEF SMEETS

Een lakonisch berichtje in de krant. De 88-jarige brouwer Smeets van Zolder, bij het dwarsen van de weg aangereden te Kermt, overlijdt tijdens de overbrenging naar een hospitaal te Hasselt.

En nu staan wij met velen op die regenachtige woensdag voor Kerstmis in de dorpskerk van Zolder-Centrum, om de goede oude trouwe vriend ten grave te dragen. Maar velen ook zijn er niet, omdat het doodsbericht hen niet tijdig heeft bereikt in die eindejaars-overbelasting bij Posterijen.

Terecht kon zijn vriend V.U.-senator dr. Rik Ballet op het winderige kerkhof aanstippen in een onvoorbereide en daarom des te waarachtiger klinkende rouwhulde, hoe groot deze man in zijn eenvoud was geweest, hoe bezeten zijn liefde voor land en volk van Vlaanderen, hoe oprecht begaan zijn zorg om de kleine, de eenvoudige man uit de straat.

Voor de jongeren-generatie, die de flamingantische voorvechter en grote steun voor de vlaams-nationale partij niet meer heeft gekend en die al te gemakkelijk de ouderen alleen maar voor romantici wil verslijten zonder sociale bewogenheid, memoreerde senator Ballet zijn eerste kennismaking met ingenieur-brouwer Smeets, nu 40 jaar geleden in 1929, hun gezamenlijke strijd in de moeilijke jaren 1930 die kulmineerde in de verkiezingstriomfen van 1936 en 1939. Dank zij de belangloze inzet van brouwer Smeets in Zolder en in het hele kanton Beringen was dat kanton niettegenstaande de franskiljonse bastions van de koolmijnen van Zolder en Beringen en de chemische fabrieken van Tessenderlo en Kwaadmechelen, een van de sterkste burchten van het vooroorlogse vlaams-nationalisme.

Belangloze inzet, want Jozef Smeets was wars van enige ambitie. Hij was wel provinciaal raadslid en tijdens de oorlog gedeputeerde. Maar niet met het oog op eigen baat. Voor hem kwam het er slechts op aan te dienen. En hij heeft zijn volk gediend, nog en nog en nog. De dank was een bevrijding-achter-de-tralies. Toen hij als vrije man terug kwam naar Zolder, heeft hij gewoon verder gediend : de behoeftigen van de repressie, de man uit de straat, onze partij, alles en iedereen.

Een goed, een ingoed man ging heen. Hij ruste in vrede.

Marcel Beerten.

AMNESTIE...

Mede ondertekend door de senatoren Persyn. Blancquaert, Baert, Bouwens en Van Haegendoren heeft Wim Jorissen een wetsvoorstel ingediend voor amnestie in Oost-België.

De tekst luidt als volgt : « Alle misdrijven in verband met oorlogsfeiten of oorlogsomstandigheden, gepleegd tussen 10 mei 1940 en 8 mei 1945 door personen, geboren of verblijfhoudende in de gemeenten door Duitsland aangehecht tijdens de oorlog 1940-45, worden als onbestaand beschouwd. Alle vonnissen en arresten in verband met de misdrijven in het vorige lid bedoeld worden uitgewist. Alle rechtsgevolgen van de vonnissen en arresten in het vorige lid bedoeld worden ab initio te niet gedaan ».

...IN OOST-BELGIE

Volgens de indiener verwijten de inwoners van Oost-België aan het officiële België, niet geprotesteerd te hebben tegen de aanhechting van hun gebied in 1940. Zij werden dus Duitsers met alle gevolgen van dien, zoals inschakeling van alle weerbare mannen in het duitse leger en van de bevolking in de volledige duitse oorlogsinspanning.

Het was dwaas deze mensen, die toen Duitsers waren, daarvoor te straffen.

Zelfs de C.V.P.-krant «Grenz-Echo» veroordeelt uitermate hard deze repressie. Ze staat weigerig tegen amnestie omdat ze dit onvoldoende vindt.

SAMEN BEHANDELD

Senator Jorissen schrijft in zijn inleiding dat die houding steunt op een verkeerd begrip van amnestie. Amnestie sluit vooreerst niet in dat er schuld is en ten tweede kan men alle gevolgen van de repressie slechts wegnemen door amnestie.

De inoverwegingneming van dit voorstel zal waarschijnlijk op dezelfde dag, dinsdag 13 januari, besproken worden als die van het voormalige voorstel Coppieters voor amnestie voor Oostfrontstrijders. dat in de Kamer verworpen werd.

DE ABONNEMENTENSLAG

De abonnementenslag is halfweg en dank zij ongeveer de helft der arrondissementen is het tussenrezultaat verre van slecht. Alle hens (met nadruk op « alle ») moeten nu aan dek voor de laatste en grootste stoot, die van januari : het werven van nieuwe abonnenten moet onverminderd verder gaan en de hernieuwing moet sistematisch gebeuren. Mogen we de nadruk leggen op de hernieuwing ? In de eerste week van januari zijn de allerlaatste lijsten met niet-hernieuwde abonnementen in de verschillende arrondissementen en vanaf dat ogenblik liggen de rezultaten zo voor het rapen, tenminste als men ze wil rapen.

Het lijstje van de goede arrondissementen ziet er momenteel als volgt uit : Antwerpen, Brussel, Tongeren-Maaseik, Leuven, Mechelen, Kortrijk, St Niklaas en Oudenaarde. Turnhout staat net iets beneden de valreep. Tongeren-Maaseik verdient een speciale vermelding : met één enkele inzending van nieuwe abonnementen heeft dit arrondissement zich bovenaan in de kopgroep gehesen.

De afdelingen met de grootste vooruitgang gedurende de voorbije week waren : Mechelen-aan-de-Maas (28 nieuwe abonnementen), Antwerpen-Stad, Eppegem, Genk en Ramsel.

ER ZIJN DEZE WEEK STELLIG LEZERS DIE TOT HUN VERBAZING VASTSTELLEN, DAT ZE HET BLAD NIET MEER MET DE POST HEBBEN ONTVANGEN. EEN AANTAL ONDER HEN IS OP ZOEK GEGAAN BIJ EEN KRANTENVERKOPER EN KRIJGT DAN TOCH NOG DEZE TEKST ONDER OGEN. IN DE EINDEJAARSDRUKTE VERZUIMDEN ZE, HUN LEESGELD TE BETALEN. ZE HEBBEN DIE KANS NOG VOLOP : ZE KUNNEN BETALEN (300 FR JAAR, 170 FR HALFJAAR, 95 KWARTAAL, 1.000 FR STEUNAB.) OP POSTREKENING 1711.39 VAN « WIJ VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD », BRUSSEL-1. ALS ZE HET NU DADELIJK DOEN, BESPAREN ZE ONZE PROPAGANDISTEN DE WEG NAAR HUN HUIS

Na de hongerstaking voor amnestie te Antwerpen kregen de hongerstakers een (karig) kerstmaal. Het doel van de aktie werd nog eens uiteengezet door de jongeren en de weerstanders die er aan deelnamen.

ddt

ddt

DDT

ddt

Op het einde van de jongste wereldoorlog kwamen miljoenen mensen plots allemaal in beweging : de koncentratiekampen vloeiden leeg, de soldaten keerden terug naar huis of verdwenen in reusachtige gevangenenkampen, de arbeiders die in de oorlogsbedrijven hadden gewerkt gingen naar hun land terug, hele volkeren of minderheden werden uitgedreven. Overal in Europa had men deze reusachtige volksverhuizing met vrees tegemoet gezien. Want de miljoenen die in beweging kwamen, waren meestal ondervoede en uitgeputte en verluisde en op ieder gebied verpauperde mensen. In het verleden was maar al te vaak gebleken dat na dergelijke (en dan nog beperkter) volksverhuizingen een golf van ziekten en epidemies over gans het kontinent kon slaan. De vrees was ditmaal ongegrond. De geallieerden bleken te beschikken over een tovermiddel voor de desinfektie van de miljoenen verplaatste personen : een wit poeder dat in reusachtige hoeveelheden gebruikt werd om de mensenstroom luizenvrij te maken. Het definitieve wapen tegen alle soorten ongedierte was gevonden en de ontdekker ervan — de Zwitser Müller — kreeg in 1948 de Nobelprijs. We zijn vandaag een kwarteeuw later en steeds meer wint de overtuiging veld dat DDT — want zo heette het tovermiddel van Müller — een der krachtigste wapens tot zelfvernietiging is die de mens heeft uitgevonden.

1. de fatale kringloop

DDT is de afkorting van dichloordifenyl-trichloor-ethaan. De eigenschappen van deze stof als insektenverdelger werden in 1939 door Müller ontdekt. Jarenlang werd algemeen aangenomen dat dit chemisch produkt ongevaarlijk was : miljoenen mensen waren er immers als het ware mee behandeld geworden en niemand had er blijkbaar enige schade van ondervonden. Deze misvatting was begrijpelijk : in tegenstelling tot andere gechloreerde koolwaterstoffen dringt DDT in poedervorm niet gemakkelijk door de huid. Opgelost echter in bijvoorbeeld olie is DDT beslist giftig.

Na enkele jaren DDT-gebruik werd de alarmklok geluid, eerst slechts door enkelingen en specialisten die voor zonderlingen werden versleten, maar geleidelijk door steeds meer wetenschapsmensen en vaklui die de kwalijke gevolgen van het DDT-gebruik hadden moeten vaststellen.

In de Verenigde Staten worden jaarlijks dertigduizend ton DDT verbruikt. Het hele grondgebied van de V.S., niet alleen de landbouwoppervlakte maar ook de bossen werden ettelijke malen bespoten; de grote middelen — vliegtuigen en helikopters — waren daarvoor aangewend. Na aanvankelijk schitterende rezultaten kwamen echter de verwittigingen : aan de oostkust werden hele gebieden vlieg- en muggenvrij gemaakt, maar enkele dagen later spoelden duizenden dode vissen aan op het strand ; even later was de insektenplaag erger dan voorheen, omdat vliegen uit het binnenland op de aangespoelde vis kwamen azen en omdat nog wat later bleek, dat vliegen en muggen een DDT-rezistent ras hadden weten te ontwikkelen. De fatale kringloop begon; steeds sterker DDT-koncentraties werden gebruikt om steeds weerstandskrachtiger insekten gedurende een korte periode — de tijd van twee generaties — de baas te kunnen blijven. Vandaag is op talloze plaatsen de evidentie gebleken dat de insekten uiteindelijk sterker zijn.

Inmiddels was het biologisch evenwicht verstoord, DDT had miljoenen vogels gedood. Toen de weerstandskrachtige insekten terug de bovenhand kregen, waren er geen vogels meer om ze te bestrijden.

2. een zelfmoordwapen

DDT was het eerste opzienbarende « absolute wapen » tegen insekten en knaagdieren. Sindsdien is er een hele, bijna onoverzienbaar geworden reeks bestrijdingsmiddelen gekomen. Ze worden op de markt gebracht als insekticiden, pesticiden of herbiciden. Ze zijn een tijdlang doeltreffend, moeten dan vervangen worden door een sterker produkt en hebben inmiddels het hunne er toe bijgedragen om onze planeet onbewoonbaar te maken.

Niet alleen in de Verenigde Staten, maar ook in Europa heeft men reeds de katastrofale uitwerking van DDT en de andere gelijkaardige produkten moeten vaststellen. Nog vers in ieders geheugen ligt de bezoedeling van de Rijn enkele maanden geleden : 600 km stroom werden bezoedeld door de insekticide « endosulvan », die in een koncentratie van een miljoenste gram per liter water reeds fataal is voor het merendeel der vissen.

De bezoedeling van de Rijn gebeurde plots en « per ongeluk ». Andere rivieren worden langzaam vergiftigd, door het normale gebruik van insekticiden. In een aantal rivieren van het franse Massif Central — tot voor kort een gebied met het zuiverste en gezondste water van heel West-Europa — is de fauna verdwenen of met verdwijning bedreigd. In de Allier — een schitterend forelwater — moest verleden zomer het baden gedurende enkele weken verboden worden. In het departement Oise kwamen talrijke runderen om nadat zij gedronken hadden aan het riviertje Therain. In de Puy-de-Dôme werden alle vissen van de Auzon gedood door de aanwezigheid in het water van een insecticide, waarmee de appelboomgaarden op de oevers waren bespoten. In de Camargue — nog altijd een der grootste broed- en pleisterplaatsen van vogels in heel Europa — wordt de noodklok geluid : het water van de brakke meren is vergiftigd door de middelen, waarmee de rijstkulturen vanuit de lucht werden bespoten.

Een van de griezeligste eigenschappen van DDT en aanverwante produkten is de manier, waarop zij opgenomen worden in de voedselketting. Graanakkers worden met DDT bespoten; het graan wordt later verwerkt in kippenvoer. Men vindt een hoge koncentratie DDT terug in de kippeneieren. Bespoten luzerne wordt aan koeien gevoerd; in de melk van deze koeien wordt DDT teruggevonden in een hoeveelheid van drie delen per miljoen, maar in de uit de melk vervaardigde boter is die koncentratie reeds 65 delen per miljoen.

In de Verenigde Staten kwam de Food & Drug Administration reeds in 1950 tot de bevinding « dat het zeer waarschijnlijk is dat het potentiële gevaar van DDT werd onderschat ». Sindsdien is het verbruik van DDT en aanverwante produkten overal nog toegenomen. En dan dient men te beseffen, dat DDT niet chemisch ontbonden wordt nadat het werd gespoten : de stof blijft, in steeds gevaarlijker koncentraties, haar weg langs de voedselkettingen voortzetten.

3. de alarmbel luiden

Daarbij dient gevoegd dat heel wat wetenschapslui DDT er van verdenken, een belangrijke kankerverwekker te zijn. Sluitend onderzoek terzake werd nog niet verricht en dat is wellicht het bedenkelijkste aspekt van de hele DDT-zaak : na een kwarteeuw van intensief gebruik is men nog nauwelijks met dat onderzoek gevorderd.

Er wordt momenteel reeds DDT gevonden, in vrij hoge koncentraties, in de zeldzame planten- en dierenwereld van Noordpool en Zuidpool, duizenden kilometers van de plaatsen waar de giftige produkten werden verspoten.

In enkele landen is men nu eindelijk tot het tegenoffensief overgegaan. Zweden nam radikale maatregelen tegen DDT, Duitsland zal volgen en in ettelijke staten van de V.S. is er reeds een sluitend DDT-verbod. En wat wellicht nog belangrijker is : eindelijk worden weer grote middelen en kredieten ter beschikking gesteld voor het onderzoek van de natuurlijke en ongevaarlijke bestrijdingsmiddelen, voor het herstel of het behoud van het biologische evenwicht. Een gezonde, levenskrachtige vogel is efficiënter dan iedere bus DDT. Dat hij mooi is en zingt, krijgen we op de koop toe als geschenk. Voor zover onze laat verworven wijsheid geschenken verdient...

tvo.

IN EEN PAAR ARTIKELS DE JONGSTE WEKEN HEBBEN WE DE TOESTAND BELICHT OP HET GEBIED VAN HET LAGER ONDERWIJS IN HOOFDSTAD-BRUSSEL.
IN DIT ARTIKEL WILLEN WE EVEN HET ZOEKLICHT ZETTEN OP HET NEDERLANDS MIDDELBAAR EN TECHNISCH ONDERWIJS IN DE BRUSSELSE AGGLOMERATIE.

NEDERLANDS MIDDELBAAR ONDERWIJS IN HOOFDSTAD - BRUSSEL

Vóór het schooljaar 1967-1968 waren er noch rijksmiddelbare scholen, noch atenea, noch lycea van het nederlands stelsel in tien op de 19 gemeenten : Evere, Vorst, Ganshoren, Elsene, St. Joost, St. Agatha-Berchem, Watermaal-Bosvoorde, St. Lambrechts-Woluwe en Anderlecht. In de negen andere gemeenten 2.675 leerlingen in het nederlandstalig rijksmiddelbaar onderwijs.
Gemeentelijk middelbaar onderwijs van het nederlandse taalstelsel was er slechts in twee van de meest vlaamse gemeenten : Anderlecht en Molenbeek, met samen 278 leerlingen. Alle andere gemeenten hebben geen nederlandstalig gemeentelijk middelbaar onderwijs.

Het vrij onderwijs telde nederlands middelbaar onderwijs in acht gemeenten, met in het totaal 5.810 leerlingen. In elf gemeenten van de brusselse agglomeratie is er geen nederlands middelbaar vrij onderwijs.

Er bestaat geen nederlands middelbaar onderwijs — noch vrij, noch gemeentelijk, noch van het rijk — in zeven van de negentien gemeenten. Het zijn de gemeenten Evere, Vorst, Elsene, St Joost, St Agatha-Berchem, Watermaal-Bosvoorde en St Lambrechts-Woluwe.

Deze gegevens komen uit mijn parlementaire vraag nr. 30 van 3 januari 1969, door minister Vermeylen beantwoord in Bulletin nr 12 van 4 februari 1969.

Gedurende het schooljaar 1968-1969 kwamen er geen nederlandse middelbare scholen bij, noch vrij, noch gemeentelijk, noch van het rijk. Aldus het antwoord van minister Vermeylen op mijn parlementaire vraag van 24 september jl., te vinden in Bulletin nr 2 van 21 oktober jl.

Het aantal nederlandstalige leerlingen steeg lichtjes : met 177 in het vrij, 21 in het rijks- en 3 in het gemeentelijk middelbaar onderwijs. In het totaal studeerden 8.964 leerlingen in veertien rijksscholen, twintig vrije en twee gemeentescholen.

Mijn parlementaire vraag of er dit schooljaar nederlands middelbaar onderwijs bijkwam en hoeveel leerlingen er dit schooljaar zijn werd nog niet beantwoord. Voor zover mij bekend is er weinig of niets gewijzigd.

MIDDELBAAR TECHNISCH ONDERWIJS

Voor het nederlandse technisch onderwijs middelbare graad telde het rijk voor hetzelfde schooljaar (de cijfers komen uit dezelfde parlementaire vraag nr 30 van 3 januari 1969) 1.907 leerlingen en dit in zeven gemeenten, te weten : Anderlecht, Brussel. Elsene, Evere, Jette, Berchem en Ukkel.

Op te merken valt dat Evere 145 leerlingen telt, St Agatha-Berchem 281 en Elsene 154, terwijl in deze gemeenten geen nederlands algemeen vormend middelbaar onderwijs bestaat. Het is duidelijk dat hier ook leerlingen voor het algemeen vormend middelbaar onderwijs voorhanden zouden zijn, vermits er zijn voor het technisch onderwijs.

Gemeentelijk technisch onderwijs, nederlandse sektor vinden we slechts te Brussel, Anderlecht en Molenbeek met in het totaal 1.036 leerlingen.

Het vrij onderwijs telt inrichtingen in elf gemeenten met in het geheel 6.846 leerlingen. In de gemeenten Etterbeek, Evere, Ganshoren, Koekelberg, Berchem, St Gillis, St Joost en Watermaal-Bosvoorde zijn er geen.

In de drie netten van middelbare technische scholen waren er 9.789 leerlingen in het totaal.

In zes gemeenten ontbreekt elk nederlands technisch onderwijs. Het zijn Etterbeek, Ganshoren, Koekelberg, St Gillis, Sint Joost en Watermaal-Bosvoorde.

Deze gegevens komen uit het antwoord op mijn parlementaire vraag nr 212, verschenen in Bulletin nr 2 van 21 oktober jl.

We stellen weer vast dat de gemeenten Etterbeek, Ganshoren, Koekelberg en St Gillis wel bloeiende middelbare scholen voor algemeen vormend onderwijs tellen. Dus zijn er ook leerlingen voor nederlands technisch onderwijs te vinden.

In nieuwe parlementaire vragen hebben we minister Vermeylen op deze toestanden opmerkzaam gemaakt en gevraagd waar en wanneer hij nederlandstalige middelbare en technische scholen zal oprichten in die gemeenten van de brusselse agglomeratie waar ze nog niet bestaan

We hebben jarenlang gehamerd op het feit dat er geen nederlandstalige muziekscholen en scholen voor plastische kunsten in de brusselse agglomeratie waren. Eindelijk zijn er tans drie voor elke sektor en het zijn bloeiende scholen

De vlaamse ministers kunnen die scholen oprichten zo ze willen. Het komt er dus slechts op aan, van vlaamse zijde op deze spijker te hameren en te blijven hameren. Dan komen ze er.

En ze zullen bloeien, wanneer er behoorlijke lokalen zijn en het onderwijs op peil staat.

WIM JORISSEN.

de WIJ de wereld
vlaams nationaal

BOZE NASSER

OVER HET ALGEMEEN WORDT DE ARABISCHE TOPKONFERENTIE VAN RABAT ALS EEN MISLUKKING BESCHOUWD. NA DE MOSLEMTOP, GEHOUDEN NA DE BRAND VAN DE AL AKSAMOSKEE TE JERUZALEM, WAS IN DE ARABISCHE LANDEN DE HOOP GEGROEID DAT MET EEN VERSTERKTE MOSLEMSOLIDARITEIT OOK EEN EINDE ZOU KOMEN AAN DE VERDEELDHEID ONDER DE ARABISCHE LANDEN, GROOTSTE OORZAAK VAN HUN ZWAKHEID IN DE OORLOG MET ISRAEL. DEZE HOOP IS NIET IN VERVULLING GEGAAN OMDAT DE RIJKE ARABISCHE STATEN, MEESTAL FEODAAL GEREGEERD, DE ZOGENAAMDE PROGRESSISTISCHE ARABISCHE STATEN BLIJVEN WANTROUWEN, HET OLIEGEWIN BELANGRIJKER ACHTEN DAN DE EENHEID EN ZEKER GEEN SCHIJN VAN KANS IN HET LEVEN WILLEN ROEPEN OM NASSER DE « ARABISCHE MAARSCHALKSTAF » TE GEVEN, DIE HIJ VAN BIJ HET BEGIN VAN ZIJN REVOLUTIE WIL HEBBEN. EN TOCH KAN MEN NIET VAN EEN TOTALE MISLUKKING SPREKEN.

De konferentie kende van meetaf een slechte start. Tot bijna vlak voor de officiële opening was er ruzie over het voorzitterschap en het was slechts noodgedwongen dat bepaalde arabische landen het volwaardig partnerschap van de palestijnse bevrijdingsorganizatie aanvaardden. Er waren nog andere procederemoeilijkheden, weliswaar van ondergeschikt belang en ook te bezien in het kader van de traditionele oosterse palabers waarvan de Arabieren het geheim bezitten, maar niettemin een belasting te meer om tot een vlot begin te komen.

De bedoeling van Nasser en de met hem bevriende regimes is duidelijk : hij streeft een arabisch eenheidskommando na, een soort arabische Navo waarvan Egypte de leidende mogendheid zou zijn en dus onder andere het militaire opperkommando zou hebben. Dit veronderstelt meteen een veel grotere financiële krachtinspanning, vooral vanwege de arabische landen die tot nog toe alleen of nauwelijks meer dan een verbale krachtinspanning in de strijd tegen de israëlische aartsvijand hebben geleverd. Daartoe blijken vooral de steenrijke arabische oliesjeiks (waarvan Feisal van Saoedi-Arabië de belangrijkste is) niet bereid te zijn, nog afgezien van het feit dat sommige arabische republieken niet aarzelen enkele verzetsbewegingen tegen de monarchale regimes met raad en daad bij te staan. Bovendien vrezen de arabische oliesjeiks dat hun eventuele grotere financiële bijdrage nog meer dan nu het geval is ook zou ten goede komen aan het palestijns bevrijdingsfront, dat ze als gevaarlijk links beschouwen. Ze zijn daarin ten andere niet alleen, want ook gematigde arabische republikeinen vinden El Fattah een te wantrouwen « konkurrent ».

Het onder allerlei mooi klinkende zinswendingen geformuleerd verzet tegen het door Nasser en gezellen nagestreefde eenheidskommando en nauwere militaire samenwerking is ten slotte de Rais zo erg op de zenuwen beginnen werken, dat hij tegen het einde van de konferentie boos wegliep en de deur achter zich dicht gooide. Dat dit gebaar niet alleen maar een uiting was van geprikkeldheid blijkt uit het afzonderlijk overleg, dat Nasser direkt nadien pleegde met Soedan en de jongste aanwinst van « progressief Arabië », Libië. Die beide landen gaan nu aktiever deelnemen aan de strijd tegen Israël : Soedan met een kontingent infanteristen en Libië om te beginnen met een pantserregiment. Alsnog zal dat niet zo zwaar doorwegen in de militaire weegschaal, maar alle begin is moeilijk zegt men te Kairo. In de egyptische hoofdstad hoopt men trouwens eerstdaags toch tot een eerste faze in de arabische militaire integratie te komen, nl. tussen Egypte, Soedan, Sirië, Irak en misschien Jordanië (dat ter zake weinig keus heeft, want Hoessein zit als het ware gekneld tussen Israël enerzijds en Kairo-Bagdad-Damaskus-El Fattah anderzijds).

Nasser heeft een militair sukses nodig na de reeks tegenslagen die zowel binnenlands als in heel-arabisch verband zijn imago als arabische topfiguur hebben ondermijnd. Pas na een bepaald sukses zou de stuwing ook in de konservatieve arabische landen zo sterk kunnen worden, dat men hem het nagestreefde officiële leiderschap nog moeilijk zou kunnen weigeren. Vandaar de toenemende egyptische militaire druk op Israël, wat samenvalt met de geboorte van een werkelijke militaire slagvaardigheid van het palestijns bevrijdingsfront. En nu als derde faze : het rechtstreeks betrekken van arabische staten, die zich tot nog toe afzijdig hielden (Libië, Soedan en in zekere zin ook reeds Libanon, lange tijd meest afzijdige arabische staat). Op deze achtergrond krijgen de woorden van Dajan (« Ik verwacht een hete zomer 1970 ») en de « farce van Cherbourg » een meer dan gebruikelijke draagwijdte.

Nasser : toch reeds eenheidskommando, zij het in mini-formaat?

DEZE WEEK IN DE WERELD

- Paulus VI bezoekt naar aanleiding van kerstmis de armenbuurt van Rome en hernieuwt zijn oproep voor wereldvrede.

- Nasser verlaat voortijdig de arabische topkonferentie te Rabat en konfereert met Algerië, Soedan en Libië, over nauwere militaire en politieke samenwerking. Intussen voert Israël opnieuw zware luchtaanvallen op egiptische en jordaanse doelwitten uit. Israël zou geneutralizeerde zone nastreven langsheen het Suezkanaal.

- Vijf door Israël destijds in Frankrijk bestelde doch ingevolge het franse wapenembargo niet geleverde kanonneerboten op « raadselachtige wijze » uit de haven van Cherbourg verdwenen en nadien op weg naar Israël ontdekt. De franse regering beveelt met dagen vertraging een onderzoek...

- Japanse liberaal-demokraten van premier Sato verhogen bij de zaterdag gehouden parlementsverkiezingen hun volstrekte meerderheid (winst : 16 zetels). De grote verliezers zijn de sociaal-demokraten (van 134 op 90 zetels) terwijl de kommunisten, de onafhankelijke en boeddistische kandidaten eveneens winst boeken. Sato verklaart uit deze uitslag een goedkeuring van zijn pro-amerikaans beleid af te leiden.

- Frankrijk handhaaft zijn boykot van de W.E.U. (Westeuropese Unie). De W.E.U. bestaat uit de E.E.G. en Engeland. De Gaulle stelde de boykot in om te verhinderen dat Engeland de W.E.U. als « achterdeur » naar de E.E.G. zou misbruiken.

- Het Vietnamees bevrijdingsfront beschuldigt de Amerikanen, Zuid-Vietnamezen en Zuid-Koreanen van nieuwe massamoord te Binh Duong, midden-Vietnam.

FOSFAAT

Tot aan de drastische regeringswisseling te Madrid voerde Spanje een harde kampanje om Gibraltar, die tenslotte uitmondde in 't verbod aan spaanse arbeiders om nog « op de rots » te gaan werken. In schrille tegenstelling met deze prestigestrijd staat de houding van Madrid inzake de spaanse Sahara, het 250.000 vierkante kilometer grote woestijngebied dat ten zuiden van Marokko ligt en dat oostelijk door Algerië en ten zuiden door Mauretanië begrensd wordt. Madrid overweegt inderdaad de ca. 50.000 bewoners — grotendeels nomaden — in een referendum onder UNO-toezicht te vragen, of ze zouden instemmen met een autonoom statuut onder spaanse bescherming dan wel of ze onafhankelijkheid nastreven. Het blijkt dat de spaanse regering de uitslag van dit referendum niet moet vrezen, daar de nomaden in kwestie toch al van een ruime autonomie genieten en vooral van een bescherming tegen Algerië en Marokko, die beide op het gebied azen en die zeker aan de inheemse bevolking niet zouden toelaten wat Madrid wél gedoogt.

De spaanse Sahara werd aan Spanje toegewezen in de tijd dat de europese landen met de winkelhaak de grenzen van hun koloniën afbakenden. Het was toch waardeloze woestijngrond. Sinds de ontdekking echter van zeer rijke fosfaatlagen in de bodem van de « waardeloze woestijn » is de belangstelling van de buren gaandeweg gegroeid, zelfs van Marokko dat met Spanje zeer goede betrekkingen onderhoudt. Madrid heeft trouwens altijd een vriendschappelijke houding tegenover de

arabische wereld bewaard. Als Rabat zijn drang naar de spaanse Sahara kan intomen, dan spruit dit vooral voort uit de bedenking : het gebied blijft liever onder spaanse voogdij dan dat het een twistappel tussen Rabat en Algiers zou worden.

Madrid investeert dus maar in spaans Marokko, om de op 1700 miljoen ton geschatte voorraad aan fosfaat doelmatig te ontginnen. Madrid hoopt tevens door de oprichting van een fosfaatfabriek nabij Gibraltar de spaanse arbeiders, die in de britse kroonkolonie niet meer kunnen gaan werken, een goed bestaan te verzekeren. Aldus zou het sluwe spaans bewind twee vliegen in één klap slaan. In hoever ook de mogelijkheid bestaat dat Spanje met Marokko (en eventueel met Mauretanië, dat sinds geruime tijd door Rabat wordt opgevrijd omwille van de steun die het zuidelijkste buurland van het fosfaatparadijs aan Marokko kan leveren) een soort akkoord zou sluiten om Marokko ten minste in de fosfaatwinst te laten delen, laten we in het midden.

Spanje verstaat de kunst, door een veel gewiekster en vooral geduldiger optreden de afbouw van zijn koloniaal rijk in Afrika in een traag tempo te doen verlopen, waarbij het de afrikaanse volken te vriend blijft en zijn dekolonizatie op de koop toe nog een winstgevende operatie wordt. Aldus zal Spanje in de geschiedenis van de dekolonizatie een witte raaf onder de talloze mislukkingen op dit terrein mogen genoemd worden.

DE WERELD IN BEELD

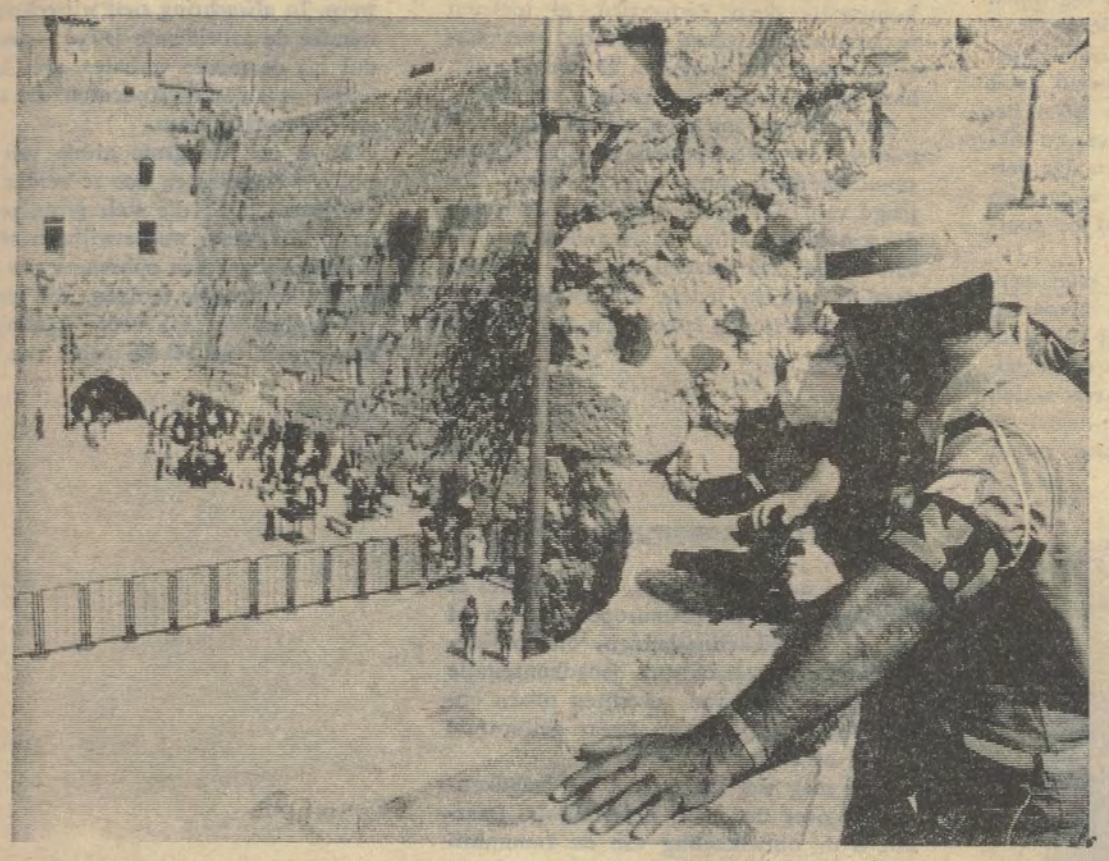

Kerst in Jeruzalem : israelische soldaten bewaken de klaagmuur, die door talrijke Joden en buitenlandse toeristen wordt bezocht.

Ergens in de provincie Tete van Mozambique komt de opperbevelhebber, generaal Machelo, zich onderhouden met de bevrijde bevolking.

Te Moskou wordt een nieuwe zweedse ambassade gebouwd. De plannen zijn zweeds, de stenen zijn zweeds, de vrouwen zijn russisch en geëmancipeerd.

ZWARTE PANTER

De beweging « Zwarte Panters » in de U.S.A. — militante beweging, die het lang niet eens is met de passieve bewegingen tot ontvoogding en gelijkberechtiging van de amerikaanse kleurlingen — heeft te Chicago een van haar leiders verloren, Fred Hampton, die op 4 december jl. door 14 politieagenten — in burger — werd neergeschoten. Hij was 21 jaar oud.

Hoe men ook staat tegenover deze beweging, het staat vast dat de meest kinderachtige voorwendsels goed genoeg zijn voor de autoriteiten, om tegen de « zwarte panters » op te treden. Zo werd Hampton, kort voor zijn gewelddadige dood, uit de gevangenis ontslagen, waar hij twee jaar hechtenis had uitgezeten wegens diefstal. Deze zware straf werd hem opgelegd wegens diefstal van 710... chokoladerepen. Onder gelijkaardige voorwendsels werden ook andere leiders van de beweging aangehouden en veroordeeld.

De politie van Chicago beweert dat Hampton hen op 4 december op geweerschoten zou onthaald hebben, terwijl een medische tegen-autopsie zou uitgewezen hebben dat hij in zijn slaap werd gedood. De jongste maanden zijn inmiddels 28 leidende figuren van de « zwarte panters » op gewelddadige wijze om het leven gekomen. Hoe dan ook, het rassenvraagstuk in de states wordt met dergelijke evolutie steeds scherper gesteld.

BANTOE-UNIVERSITEITEN

Zuid-Afrika telt drie universiteiten voor de Bantoes, namelijk Forta Nare (voor de Xhosas) Empangeni (voor de Zoeloes) en Turfloop (Noord-Transvaal). Nochtans krijgen talrijke Bantoes (evenals Indiërs en kleurlingen) kursussen aan blanke universiteiten, waar ze vakken kunnen volgen die nog niet gedoceerd worden aan de Bantoe-universiteiten. Kunst en wijsbegeerte zijn op een totaal van 3.804 studenten de meest gevolgde vakken (1785), gevolgd door opvoeding (345), wiskunde en wetenschappen (327). Rechten en geneeskunde worden minder goed gevolgd (resp. 127 en 134), wat wel een zwak punt is in het universitair onderwijs voor Bantoes in Zuid-Afrika.

MY LAI

In Frankrijk ontstond nogal enige beroering door de bewering dat Amerika met het bloedbad te My Lai de gelijke was geworden van Marianne, die immers ook herhaaldelijk tot bloedige repressie-akties tegen de burgerbevolking in het vroegere Indochina (tans Vietnam), Madagascar en Algerië overging. Nochtans is het wel zo dat deze repressie duizenden slachtoffers maakte, onder andere te Sétif in 1945, op Madagascar in 1947 en te Philippeville in 1955. Meer bepaald voor deze laatste stad werd aangestipt dat er vóór het ingrijpen der franse troepen niet werd overgegaan tot de evakuatie van vrouwen en kinderen.

In tegenstelling met Amerika echter werden deze bloedbaden niet gevolgd door een gerechtelijk onderzoek en proces, wat dan toch in verband met My Lai wel het geval is. Het staat intusen wel vast dat de grote mogendheden (en bij tijd en wijle middelgrote en kleine, ook tegen de eigen bevolking, cfr. de repressiejaren na 1945) mekaar ter zake niets hoeven te verwijten.

SNEEUWVELDSLAG

Nu er in deze tijd van jaarwisseling ook ten onzent steeds meer mensen met ski-vakantie gaan, kunnen we vernemen dat Frankrijk er prat op gaat de « veldslag om de sneeuw » praktisch gewonnen te hebben. Met 44 erkende grote en 150 nog niet « gehomologeerde » skicentra is onze zuiderbuur in staat, deze winter 1 miljoen verlofgangers op te vangen, waaronder een steeds stijgend aantal Duitsers, Italianen en zelfs Amerikanen. De kwaliteit van de ski-piste blijkt daarin een grote rol te spelen. Wel zijn sommige vermaarde zwitserse en italiaanse wintersportcentra nog steeds in trek, maar naam en eventueel bijhorende plaatselijke folklore halen het niet op de service, in welk dienstbetoon de franse stations blijkbaar de kroon spannen. Dat wordt altans volmondig erkend door « Sports Illustrated », het meest verspreide sportweekblad van de welvaartstaat bij uitstek, de U.S.A. Dat de Fransen er trouwens geld tegen aangooien om deze veldslag te winnen blijkt uit enkele cijfers : 750 miljoen ffr. aan private investeringen waarbij dienen gevoegd de honderden miljoenen voor de infrastruktuur; 150.000 nieuwe bedden; 40.000 betrekkingen; een jaarlijkse ontvangst van vreemde deviezen van 450 miljoen ffr. Zal Frankrijk, dat als zomers toeristenland achteruit boerde, nu de geleden verliezen in de winter inhalen ?

LEVE DE BUIKRIEM

De britse betalingsbalans vertoonde einde 1969 voor het eerst sinds zeer lange tijd een welkom overschot. Hoewel de Britten traditioneel meer invoeren dan uitvoeren (doch in het verstrekken van diensten allerhande, heel wat buitenlandse deviezen verdienen) is het deze keer andersom. De oorzaken van deze kentering (einde november 1969 een overschot van 12 miljoen pond) zijn hoofdzakelijk de austiriteitspolitiek van het kabinet Wilson en de gevolgen van de ponddevaluatie van 1967 die nog steeds nawerken (zodat het aanvankelijk profijt van deze devaluatie, 14 t.h., vandaag nog steeds 4 t.h. bedraagt).

Wilson wil echter niet te hoog van de toren blazen, hoewel de verleiding groot is omwille van de verkiezingen die einde 1970 moeten gehouden worden. Hij matigt zijn geestdrift om de vakbonden niet in de verleiding te brengen, dergelijke looneisen te stellen dat het betrekkelijk geringe overschot op de betalingsbalans opnieuw in een deficiet zou omslaan. « Loof het Kerstmannetje maar doe het niet te luid », is zijn parool.

Wat hier volgt heeft niet de prententie een studie te zijn, een werkdokument, een manifest of wat dan ook. Het wil zelfs geen standpunt innemen, noch veel minder opdringen. De voorbereiding ervan — lezingen, lektuur, redevoeringen, debatten, gesprekken — heeft ons geleerd dat veel geleerder mensen dan wij niet klaar zien in wat men noemt « de jeugdkontestatie », dat zij de zaak nog niet kunnen overzien en ze ook niet op haar juiste waarde kunnen schatten. Dat kan ook de kontesterende jeugd zelf niet. Vermits de jeugdkontestatie een feit is, heeft de vraag of ze wenselijk is of niet, niet veel zin meer. Wij zitten er midden in — één van redenen waarom het zo moeilijk is er klaar in te zien — en wij moeten maar proberen er wat nuttigs mee aan te vangen. Zonder begrip zal dat evenwel niet gaan. Het is precies in die richting, dat de bedoeling van de bedenkingen die volgen moet gezocht worden. Misschien zit er wel wat praatstof in, die op haar beurt ergens kan bijdragen tot wederzijds begrip.

ZO OUD ALS DE STRAAT

Woorden als generatiekonflikten en jeugdkontestatie zijn ons nog niet zo heel lang vertrouwd en nochtans, de begrippen die ze dekken zijn zo oud als de straat.

Er zijn immers altijd generatiekonflikten geweest. Stijn Streuvels bijvoorbeeld heeft er in 1907 één op meesterlijke wijze beschreven in zijn Vlaschaard. Met een tikkeltje goede wil kan men zeggen dat dergelijke konflikten het mensdom eigen zijn en zelfs dat ze een ferment van de vooruitgang zijn.

In de geschiedenis herkent men verschillende perioden van grote beroering onder de jeugd. Beginnen wij bij 1848 (om het niet te lang te maken). Op dat ogenblik is de jeugd in Europa zeer aktief, o.m. in Frankrijk in het verzet tegen de reaktionaire wetten van Polignac en in

Oostenrijk tegen de beperking der vrijheden, opgelegd door de „Geheime Staatskonferentz".

Rond 1870 merken we weer een beetje overal heftige reakties van de jongeren, zoals bij voorbeeld in Rusland, waar de nihilistische geestesstroming veel geestdrift en herrie verwekt bij de jeugd. Van bij de aanvang van de twintigste eeuw zijn in alle landen de jongeren betrokken bij belangrijke sociaal-ekonomische bewegingen, zoals in Rusland bij de doorbraak van het kommunisme en in Duitsland bij de beweging van Roza Luxemburg en Liebknecht. Dan kent de periode rond 1930 een hoogkonjunktuur van de jeugdkontestatie, in ons eigen land bij voorbeeld rond de vlaams-nationale gedachte. De „golf 60" beleven wij nu allemaal.

Dit al te oppervlakking en tot een paar voorbeelde beperkt overzicht zou bijna een wetmatige periodiciteit in de jeugdkontestatie doen vermoeden, of toelaten te zeggen dat iedere generatie, met tussenruimten van ongeveer 25 tot 30 jaar, haar eigen kontestatieperiode kent.

Daarenboven zou men, zonder al te veel moeite, voor iedere periode de tipische kontestatiegronden kunnen terugvinden. De jeugd van 1930 bestreed andere ideeën dan die van 1848, en die van nu andere dan die van dertig jaar geleden. Hoewel men anderzijds ook in iedere kontestatieperiode steeds weerkerende konstanten zou kunnen bemerken.

RUIMTELIJKE SPREIDING

Of wij nu nieuws horen uit de States of uit Japan, uit de oosteuropese landen of uit de ontwikkelingslanden, onvermijdelijk is er een hoofdstuk jeugdkontestatie bij, mét beelden van gevechten tussen ongewapende jongeren en zwaar gewapende politie of soldaten.

Men mag wel zeggen dat de jeugdkontestatie over de aarde verspreid is. Daaraan is de ontwikkeling van de kommunikatiemiddelen natuurlijk niet vreemd, en evenmin het feit dat de kontestanten bewust steun zoeken bij elkaar.

In een vlugschrift, verspreid aan de V.U.B. lezen we: „De franse beweging is geen alleenstaande verschijning: zij werd voorafgegaan door de westduitse beweging die aanvankelijk voor de kritische universiteit ijverde en nu de gemonopolizeerde pers te lijf wil. Deze bewegingen, of ze nu in Frankrijk, in Italië of in Duitsland tot stand kwamen, zijn voor de spaanse studenten een nieuwe aansporing in hun strijd tegen het regime van Franco; ze zijn de voortzetting van de moedige strijd van de japanse Zengakuren studenten tegen het amerikaanse imperialisme en diens inmenging in Japan."

Dit kleine uittreksel wijst er tegelijk op dat in de verschillende delen van de wereld de kontestatie gericht is tegen verschillende zaken. In Zuid-Amerika en in Spanje gaat het om staatsstrukturen, regimes; in Noord-Amerika om de buitenlandse politiek, meer bepaald de oorlog in Vietnam; in Duitsland om de onderwijsstruktuur en de persvrijheid; in Mexiko (denk aan de onlusten tijdens de olimpische spelen) om sociale verhoudingen; in Japan („ami's go home") om nationalistische beweegredenen; in China (de Rode Wachten) is de beroering blijkbaar van nationalistische én sociaal-ekonomische aard. Verder ontstond te Warschau beroering om het verbieden van een antirussisch toneelstuk; in Praag kwamen de studenten op straat én om te protesteren tegen de slechte elektriciteitsbedeling én om deel te nemen aan de passieve verzetsaktie tegen de Russen; in Joegoslavië eisten de studenten voor zichzelf betere studiemogelijkheden, voor de arbeiders hogere en voor de „hoge pieten" lagere lonen.

Deze enkele voorbeelden maken wel duidelijk dat het voorwerp der jeugdkontestatie niet alleen tijdsgebonden is, maar ook ruimtelijk.

WIE KONTESTEERT ?

Op het eerste gezicht zou men zeggen: iedereen. Uit wat voorafgaat zou men anderzijds zeggen: kontesterende jeugd is studerende jeugd. Noch het ene noch het andere lijkt ons helemaal juist.

Enerzijds vinden wij dat de niet-studerende jeugd eigenlijk maar weinig kontesteert. Misschien ontbreekt het de jonge arbeiders, de jonge boeren, de soldaten, de sportbeoefenaars e.d. daarvoor wel wat aan verbeelding, aan vrijheid, aan inzicht. Misschien ook zitten ze wel te vast in de oude strukturen als de verhouding baas-ondergeschikte, de binding boer-grond. Of zijn zij geestelijk te weinig onderling verbonden of bewegen zij zich op een te enge bazis om als groep de maatschappij kritisch aan te pakken ?

Wellicht is het ontbreken van kontestatie ook een probleem dat zich vroeg of laat in een min of meer scherpe vorm zal stellen en konfliktsituaties in het leven zal roepen, maar dat is hier niet ons onderwerp. In afwachting zien wij echter dat het minder de arbeidende jeugd — even ingedut bij de mooie verhalen over haar welvaart? — is dan de studenten, die voor haar lotsverbetering eisen.

Er is ook de grote groep van hippies, provo's, beatniks en hoe ze verder ook mogen heten. Ook die stelt grote problemen natuurlijk, maar we betwijfelen of hij voldoende energie kan opbrengen om aan werkelijke kontestatie te doen. Wij zouden liever zeggen dat hij voor houding en zeden eerder een zekere vorm van anarchie

JEU

predikt, dan dat hij zich bekommert om de aanpak van de maatschappelijke problematiek.

Anderzijds kontesteren niet alle studenten. Misschien is het wel zo dat de meerderheid, o.m. onder druk van de demokratizering van het onderwijs, meer dan vroeger haar tijd nodig heeft om hard te blokken, volgens het oude parool van « goe leren en braaf zijn ». Zodat er dus slechts een minderheid van de studerende jeugd als echte kontesterende groep overblijft. Een elite, waarom niet? Die beperking neemt niets weg van de waarde van het verschijnsel, want tenslotte zijn alle belangrijke wijzigingen in de maatschappelijke verhoudingen door minderheden geinspireerd.

Echt kontesteren door een minderheid impliceert het bestaan van niet-echt kontesteren. Wij zouden dat de begeleidingsverschijnselen willen noemen, die ook onder de andere jeugd algemeen verspreid zijn, die ook hun problemen stellen maar die toch, dunkt ons, niet de kern van de zaak zijn.

BEGELEIDINGSVERSCHIJNSELEN

Als begeleidingsverschijnselen zien wij zo onder meer: de slordige haardos. de eksentrieke kledij, de luidruchtigheid bij iedere onbenulligheid, de vaak onredelijke balorigheid, het gebruik van drug's, de jeugdmisdadigheid e.d.m. Waarschijnlijk zijn sommige van die verschijnselen uit de jeugdkontestatie geboren. De manifestatie bijvoorbeeld is toch slechts een ekspressiemiddel.

Andere verschijnselen, zoals haardracht en kledij, zijn simbolen geworden. Weer andere worden o.i. ten onrechte de kontestanten in de schoenen geschoven. Zo geloven wij niet dat het gebruik van drug's inherent is aan de kontestatie. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat zich op die simbolen en simptomen een hele « kommerce » heeft gevestigd, die er belang bij heeft de zaak aan te dikken en die er met handige publiciteit in slaagt van de uitzondering-om-op-te-vallen een algemeen gangbare mode te maken.

Vervolgens kan men zich afvragen of men die begegleidingsverschijnselen niet te fel beklemtoont door de heftigheid waarmee men ze bestrijdt.

En tenslotte moet men rekening houden met buitenstaanders, zg. beroepsprovokeurs, die doelbewust de nevenverschijnselen stimuleren omdat zij er een middel in zien om de maatschappij die ze bevrijden, te verzwakken.

Dit alles wil helemaal niet zeggen dat die verschijnselen onbelangrijk zijn. Ze zijn misschien lastiger dan de kontestatieideeën zelf en wellicht het voornaamste mikpunt van de contra-kontestatie, maar volgens ons zijn ze niet de kern van de zaak.

(vervolgt)

De deftige maatschappij uitdagen gebeurt niet altijd door het opbreken van straten of het stukgooien van ruiten...

UGDKONTESTATIE

1.

nieuwjaarsbriet

Straks moeten de nieuwjaarsbrieven voorgelezen worden. Ik zal eerst beginnen omdat ik de kleinste ben. Moeke zal de brief uit haar tas nemen en iedereen zal zwijgen. Ik weet het nog, het was verleden jaar ook zo en het jaar daarvoor ook, toen had ik hem nog van buiten geleerd omdat ik nog niet kon lezen. Ik zal eerst beginnen omdat ik de kleinste ben. Het is stil geworden. Meter roept nog eens « ssstt » naar iemand die achter in de kamer het projektietoestel klaarzet om straks naar de dia's van het feest van grootvader en grootmoeder deze zomer te kijken.

Het is nu helemaal stil geworden. Ik ga voor peter staan die in de grote zetel zit en die ernstig naar mij kijkt. Hij heeft zijn sigaar in de asbak uitgeduwd en vouwt zijn handen.

« Liefste peter ». Ik ben bezig. Zo heb ik het vanmorgen nog geprobeerd voor de spiegel op de kamer van vake en moeke.

« Bij het begin van het nieuwe jaar... » Ik weet dat ze me nu allemaal bekijken en naar mij luisteren. Ik sta helemaal in het midden van de mat en achter mij staat de Kerststal met de brandende kaarsen voor. Het licht danst op het papier. Het is oranje en het beweegt.

Nu kom ik aan het woord waar ik een letter w in plaats van een m geschreven heb en die de juffrouw weggegomd heeft, en toen ik er weer overschreef is het nieuwe lettertje opengelopen en zat er een vlek op het blad.

hedwig 7 jaar

« Dat gij nog lang moogt... » Peter is nu helemaal anders dan wanneer ik met hem in de boomgaard loop en de schapen hooi breng of het gras samenraap dat hij voor de konijnen afmaait. Hij is zo helemaal anders nu. Hoe komt dat ? Misschien omdat het hier nu stil is.

« Uw doopkind Hedwig... » Het is gedaan ! Iedereen klapt in de handen en begint te roepen. Ik geef de nieuwjaarsbrief aan peter die mij vastscharrelt en met zijn straffe baard tegen mijn kaken wrijft. Meter komt met een gesloten hand naar mij toe. Daar zit een briefje van wat ik niet weet hoeveel frank in. Daarmee zal moeke mij dit jaar van alles kopen. Verleden jaar was ik nog te klein, heeft ze gezegd. Maar nu niet meer. Ik loop van bij peter weg.

Tomas van tante An moet nu zijn brief voor meter aflezen. Iedereen moet stilletjes zijn. Ik merk dat Tomas bang is om te beginnen. Ik drink aan een glas warme chocolademelk.

« Liefste meter, al ben ik nog zo klein... » Zo begint hij.

edward 70 jaar

Ik zie ze graag allemaal komen op Nieuwjaarsdag, maar ik zie ze 's avonds ook graag weggaan. Het wordt een beetje veel met al die kleinkinderen. Het is de godganse dag roepen en springen. Maar wat wilt ge, als kinderen mekaar zien dan is het kermis. Ons huis is haast te klein.

Straks zal de litanie van de nieuwjaarsbrieven beginnen. Hoeveel moet ik er dit jaar horen ? Elk jaar zijn er een of twee nieuwe bij. De brieven blijven dan nog een tijdje op het tafeltje naast de tv liggen totdat moeder ze bij de andere opbergt. Ik heb mijn schaarser wordende haren nog eens op hun plaats gelegd en ga in de grote zetel zitten. Het kind — het is Hedwig — begint.

« Liefste peter ». Ik neem mijn taak heel ernstig op. Wie maakt daar achter nog lawaai ? Ik kijk ernstig.

Ik vraag mij af hoe dikwijls ze geoefend heeft om deze tekst zo vlot te kunnen aflezen. En met zo'n geschrift. Ze kijkt nooit op.

Ik herinner me de tijd toen ik met Nieuwjaar naar mijn grootouders trok met een tas goedbewaarde appelen, peren en noten. Twee uur te voet door de sneeuw en over de bevroren meersen. En wij kregen geen dikke cent mee zoals de kinderen nu. Wat is dat allemaal veranderd ? Het is maar best zo. Ik moet opletten en niet zitten dromen. Ergens hapert Hedwig, misschien is ze de draad kwijt of is haar geschrift zo ingewikkeld dat ze er zelf niet meer uit wijsgeraakt ?

Vreemd dat die kinderen nu toch helemaal anders zijn dan wanneer je met hen in de hof bezig bent. Ze vertellen je soms dingen die zo ineens in hun klein hoofd schieten en praten over mensen die je niet eens kent. Ze beginnen zo stilletjes hun leven te vormen en hun omgeving te verkennen. Het groeit allemaal en dat is maar best. Als de brief helemaal gelezen is, geeft ze me die buigend af, zoals de juffrouw het haar geleerd heeft. Ik grabbel haar vast en wrijf mijn kaak tegen haar satijnzachte wangen. Wat verlegen loopt ze naar mijn vrouw die Hedwigs « nieuwjaar » geeft. Wat kunnen kleine kinderen in s'hemelsnaam met geld doen ? Vraag ik mij af. Het zal toch in de handen van de ouders verdwijnen. Eigenlijk zou ik hen allemaal een stuk fraaie zomer of zoiets willen geven. Een vakantie zoals ze er nog nooit een hebben gehad...

Ik zie haar al op een stoel aan tafel klauteren, waar ze een glas chokolademelk krijgt.

Wie is de volgende ? Die van An ? Ik speel nog wat verder mijn rol. Ik ben grootvader van een stel kleinkinderen. Ik zou moeten tellen hoeveel het er juist zijn. En dan loop ik nog het gevaar, er enkele te vergeten...

haar eigen WIJsje
vlaams nationaal

bezig zijn

In het Paleis voor Schone Kunsten richt de algemene direktie Jeugd en Vrijetijdsbesteding van het ministerie van Kultuur een tentoonstelling in waar men het werk kan zien van jongeren van zes tot twaalf jaar die in de verschillende jeugdateliers van Vlaanderen kreatief zijn. Naast schilderijen, skulpturen met hout, karton, papier maché, enz. zijn er foto's te zien van toneelopvoeringen met jongelui. Men kan er ook naar bandopnamen luisteren met muziek en gedichten door kinderen gemaakt. Een andere zaal geeft aan de bezoekende kinderen de gelegenheid onder leiding van instruktoren kreatief bezig te zijn. De tentoonstelling en het atelier zijn open tot 11 januari.

Met Nieuwjaar komen in Polen de schoorsteenvegers op de daken om van huis tot huis hun wensen over te brengen. Een koude maar vriendelijke attentie...

SUPERMARKTEN IN WEST-EUROPA

In 1957 telde men in West-Europa 10.994 supermarkten. In 1969 waren het dat 140.970. Naar men nog kon nagaan werd in 1917 te Straatsburg de eerste supermarkt geopend. Een amerikaans onderzoek wees uit dat de europese supermarkten negenmaal zoveel mensen bedienen als de amerikaanse supermarkten. « Food topics » die het onderzoek instelde, merkt daarbij op dat er in Europa nog aanzienlijke mogelijkheden zijn om de supermarkt uit te breiden. De huidige invazie van amerikaanse supermarkets, ook in ons land, is daar zeker wel een gevolg van.

GEBONDEN AAN DE TIJD

Ouders hebben soms wel eens moeilijkheden bij het zoeken van een naam voor hun dochter of zoon. Vaak laten ze zich verleiden door namen die aan de tijd gebonden zijn zodat hun kind eens wat ouder geworden met een ietwat bespottelijke naam rondloopt. Een paar suggesties uit West-Duitsland. In Bremen liet een vader zijn pasgeboren zoon onder de naam « Sigaret » inschrijven... Andere zeer geliefde namen zijn : Mao, Che, Tsji. De meeste namen voor onschuldige bloedjes zijn: Stefaan, Michael, Thomas, Andreas en Frank. Voor meisjes : Sabien, Stefanie en Nicole. Gelukkig !

METRIEK STELSEL IN ZUID-AFRIKA

Het ministerie van Onderwijs in Pretoria heeft beslist dat alle scholen na de Kerstvakantie op het metriek stelsel zullen overschakelen. De leerlingen zullen tegen die tijd nieuwe leerplannen en aangepaste meetapparaten, zoals linialen, ontvangen. Deze maatregel, die van veel scholieren heelwat aanpassing zal eisen, is een belangrijke stap in de geleidelijke invoering van het metriek stelsel in Zuid-Afrika. Waarvoor kinderen allemaal kunnen dienen...

35 JAAR GELEDEN

Op 28 mei 1969 was het 35 jaar geleden dat een vijfling geboren werd in een verarmde boerderij in de wildernis van Ontario. De bevalling kende over de gehele wereld een even grote medische sensatie als de hartoverplanting van de laatste jaren. Het duurde een hele tijd eer de vijf meisjes als gewone kinderen konden gaan leven want steeds werden ze achterna gekeken en nageroepen. Toch verklaarde onlangs een van vijf dat hun verlangen naar een gewoon leven nooit in vervulling is gegaan. Een van de vijf meisjes stierf 20 jaar oud.

de van almanach snoeck

VOOR DE HONDERD EN TACHTIGSTE KEER EN DIT SINDS ZEVEN GENERATIES IS SNOECK'S ALMANACH VAN DE PERSEN GEROLD. STEEDS WAT EIGENTIJDSER, EEN FOTOOTJE MEER, WAT MOOIER PAPIER, EEN NIEUWIGHEID DIE VERLEDEN JAAR NOG NIET TE VOORZIEN WAS, MAAR VOOR DE REST ZIET HIJ ER NOG EVEN VOLKS, DEGELIJK EN INTERESSANT UIT ALS BIJNA TWEE EEUWEN GELEDEN. WANT IEDEREEN DIE NOG EEN TUINTJE BEZIT — EN WIE HEEFT DAT NIET IN VLAANDEREN? — OF DIE VAN KERMISSEN HOUDT OF GRAAG NAAR JAARMARKTEN ENZ. TREKT IS DIT OEROUDE KALENDERTJE EEN GIDS DIE MEN BEST BIJ DE HAND HOUDT. VOOR MENSEN DIE ZOUDEN VERGETEN ZIJN WAT ZE IN APRIL IN DE BOOMGAARD OF IN DE MOESTUIN MOETEN DOEN WEET DE ALMANACH VAN SNOECK RAAD. WIE NAAR DE MARKT WIL MOET DE RUBRIEK VAN DE MARKTEN ZOEKEN EN KAN KIEZEN UIT EEN LIJST VAN STEDEN EN GEMEENTEN DIE EEN ELLENLANGE LIJST BEVAT DIE BOVENDIEN NOG DE MOGELIJKHEID GEEFT, ONMIDDELLIJK TE VERKLAPPEN OP WELKE MARKT JE MOET WEZEN OM ZUIVEL, BLOEMEN, TEKSTIEL EN NOEM MAAR OP TE KOPEN. SNOECK VERTELT HET ALLEMAAL. TOT VOOR EEN PAAR DECENNIA MOET HET VOLK DEZE ALWETENDE MAN VEREENZELVIGD HEBBEN MET DE MERLIJNACHTIGE FIGUUR DIE NOG STEEDS DE OMSLAG SIERT EN DIE NAAST EEN DIK BOEK MET MEETKUNDIGE FIGUREN EN MET EEN HEMEL VOL ASTRONOMISCHE TEKENS ALS ACHTERGROND HET VERLEDEN, HET HEDEN EN DE TOEKOMST BEHEERST.

WIE WAS DAN WEL DEZE MERKWAARDIGE FIGUUR DIE ROND 1782 HET VOLK DE EERSTE « GHENDSE ALMANACH » TE LEZEN GAF?

Rond 1750 trokken uit het pajottenlandse Sint Kwintens-Lennik de twee gebroeders Snoeck naar Gent. Een van de twee, Jozef, begon er een handeltje in schilderijen en later een klein drukkerijtje. In 1782 drukte hij zijn eerste almanak die als ondertitel kreeg « voor boeren en mensen », een benaming die de uitgever achteraf wijselijk heeft weggelaten. Het kalendertje stond vol wetenswaardigheden, raadgevingen over zonsop- en zonsondergang, waterstanden, weersvoorspellingen, maanstanden, nieuws over zaaien en maaien, landbouwersbezigheden, bedevaarten, toevluchtsoorden bij ziekten van mens en dier, marktdagen, foren enz. Jozef Snoeck schreef op gekende wijsjes andere teksten die voor die tijd zeer scherp geformuleerd waren, aan het adres, tegen het uitbuiten van de arbeiders en de kleine mensen van de tekstielbaronnen. Ook dàt verscheen in Snoeck's Almanach.

Jozef haalde zijn wijsheden en nieuwtjes bij het volk zelf. Hij is natuurlijk ook veel op stap geweest, op zoek naar wetenswaardigheden, naar dingen-die-de-moeite-waard-zijn. Nadat de uitgever zowat overal bij de boeren bekend was, kwamen die naar hem toe als naar een dokter, een veearts, een apoteker of een weerkundige naargelang het probleem of de ziekte, waarmee ze geplaagd zaten.

Van de eerste uitgaven bezit de huidige Snoeck, Serge, geen enkel eksemplaar meer. Wel vanaf 1804. In die uitgave vond men onder de titel « Van de eclipse » : « In dit jaar zullen er vier eclipsen zijn, te weten de twee om de Zonne en twee om de Maene ». Nogal simplistisch voorgesteld, maar daar lag juist de bedoeling van Snoeck : hij wou een boekje voor de eenvoudige man die moeilijk of haast helemaal niet kon lezen.

In vele families was de kalender van Snoeck het enige boek dat jaarlijks onder het dak kwam. Daarom heeft men wel eens gezegd, dat het Snoeck was die het volk leerde lezen...

Rond 1880 werden van Snoeck's Almanach 300 duizend eksemplaren verkocht; dat is een hoog cijfer! In 1946 waren het er 350 duizend; de kalender van 1969 had een oplage van 100 duizend.

Sinds 1929 is de vader van de huidige Snoeck met een « literaire Snoeck » gestart. Dit in de veronderstelling dat de kleine Almanach het niet meer deed. Het zou een verbeterde versie worden voor een meer geëvolueerd publiek. Het werd echter een flop van formaat omdat de uitgave té eenzijdig literair was om het grote lezerspubliek te kunnen boeien.

Sindsdien heeft Snoeck's literaire kalender een andere wending genomen. Het is een haast tweehonderd bladzijden dik boek geworden voor Noord en Zuid, dat barstensvol zit met allerhande bijdragen geschreven door al wie naam en faam heeft in Noord en Zuid ten minste wat literatuur en joernalistiek betreft.

Zo heeft Simon Vinkenoog het dit jaar uitvoerig en kundig over poëzie, Pliet van Lishout handelt over de vrouwenmode; er zijn verder een stel reisverslagen, bijdragen over plastische kunst door Marijnissen enz. Te veel om op te noemen.

Over de verspreiding van de grote Snoeck in Nederland zegt de uitgever dat sommige hollandse auteurs een bijdrage weigerden te leveren. Daartegenover beweerde iemand als Godfried Bomans dat hij nog nooit zo'n degelijke almanak in het nederlandse taalgebied gevonden had en was hij zeer vereerd te mogen meewerken. Serge Snoeck neemt het allemaal niet zo zwaar en veronderstelt dat over een paar jaar iedereen zowel in Noord als Zuid zal springen om de literaire kalender vast te krijgen, want dan zal hij het beste van wat het nederlandse literaire wereldje kan bieden bevatten...

Hoe verschillend van inhoud ook. de « kleine » (volkse) en « grote » (literaire) Snoeck zijn werkelijk interessant. Het liefst zouden we ze samen zien. Want de tuin, de bloemen, de natuur en de literatuur gaan best samen...

Snoeck's Almanach voor 1970, 12 fr.; Snoeck's literair jaarboek, 35 fr. — Uitgeverij Snoeck-Ducaju, Gent.

Judocus, zoon van stichter Jozef Snoeck.

DAT MOET U... beKIJKen ...

De « Werkgroep » te Kapelle-op-den-Bos richtte met de jaarwisseling haar derde groepstentoonstelling in de kunstgalerij der paters assumptionisten in, St. Theresiakollege te Kapelle-op-den-Bos. Nemen er aan deel Paul Vernimme (grafiek), Wies Peleman (keramiek-grafiek), Tapta Wierusz-Kowalski (wandtapijten). Anto Diez, André Van den Sande en Emmy Willems (schilderijen). Vernimme en Diez waren er de uitblinkers.

In Galerij Roeland, Lieve Vrouwbroerstraat 10, Brussel 1 stelt tot 3 januari Willy Frissen schilderijen en tekeningen ten toon.

Ten rande van de oprichting van het « Ballet van Vlaanderen » werd gewezen op het bestaan van het « Ballet Lydia Chagoll » uit Wemmel, met reeds 190 voorstellingen op zijn aktief, waarvan 123 in Vlaanderen, 4 in Eupen, 32 in Wallonië, 9 te Brussel en 22 in het buitenland. Lydia Chagoll (artiestennaam voor mevr. Bauwens-Aldewereld) heeft in een uitgebreide nota kommentaar gebracht op de oprichting van het « Ballet van Vlaanderen », waarvan we onlangs een samenvatting gaven. Het Ballet Chagoll bestaat uit slechts 4 beroepsdanseressen, 3 beroepsdansers, een halftime-sekretaresse en de groepleidster zelf, die heel wat taken vervult. De opzet is vooral op te treden in kleine steden en dorpen, wat door het beperkt aantal leden in de hand wordt gewerkt. Het betreft een strikt autonome groep, die aan geen enkele instelling is verbonden.

In deze tijd van integratie en subsidiëring mag wel eens op dit tans 3 jaar oude koreografisch « avontuur » gewezen worden.

... weten ...

Een bekende firma van chemische produkten schonk aan de het prentenkabinet van de koninklijke biblioteek te Brussel 353 tekeningen van de antwerpse grafische kunstenares May Néama, leerlinge van de antwerpse vakschool voor Kunstambachten, van Joris Minne en Roger Avermaete, respektievelijk voor reklamekunst en voor toneeldekors en teaterkostuums. Ze ontwikkelde op dit terrein een enorme aktiviteit en is ook zeer aktief als illustrator van boeken. Ze verwierf een internationale reputatie niet alleen door een sprankelende inspiratie doch ook door een enorme diversiteit qua aangewende technieken.

Op het vlak van de reklame bereikt haar werk een peil dat vele zogenaamde « vrije » of « zuivere » werken niet bereiken. Men heeft zelfs sommige van haar reklameontwerpen vergeleken met de affiches die Toulouse-Lautrec ontwierp. De koninklijke biblioteek te Brussel blijkt zich in elk geval gelukkig te prijzen met deze aanwinst.

BUITENLANDSE LITERATUUR

PROZA UIT OOSTDUITSLAND

Van de huidige literatuur der meeste landen achter het IJzeren Gordijn hebben wij een - zij het ook gedeeltelijke en vaak wel eens eenzijdige - kennis, door de vertalingen die geregeld verschijnen. Het eigenaardige is wel dat, afgezien van enkele oudere auteurs wier faam voor de oorlog reeds gevestigd was - Brecht, Arnold Zweig, Anna Seghers - de literatuur uit Oost-Duitsland van alle kommunistisch-geregeerde landen in het westen het minste weerklank vindt. Buiten het eigen taalgebied dan. Want in de Bondsrepubliek vonden verscheidene oostduitse schrijvers en dichters niet alleen een lezerspubliek, maar zelfs uitgevers. Wij rekenen dan daarbij nog niet eens de talrijke « overgekomen » oostduitse letterkundigen zoals een Horst Bienek, een Manfred Bieler enz.

Toch is de literaire loopbaan van verscheidene der bekendste oostduitse letterkundigen reeds vóór of tijdens de oorlog begonnen. Peter Huchel, een der belangrijkste oostduitse dichters, publiceerde reeds tijdens de oorlog. En ook van de al te jong gestorven, zeer begaafde Bobrowski lazen wij verzen over de Ruslandveldtocht in Paul Alverdes tijdschrift « Das innere Reich ».

Bij de nieuwe namen treedt vooral die van Erwin Strittmatter, de auteur van « Olle Bienkopp », naar voren ; hij is wel een der meest bekende oostduitse schrijvers die na de oorlog debuteerden. Een andere nieuwe naam is die van de in 1925 in Breslau geboren Herbert Otto. Zijn eerste roman met sterk-autobiografische trekken, die echter geen potten breekt. Herbert Otto schreef daarenboven ook toneel.

Nu verscheen van deze auteur bij Bertelsmann Verlag in Gütersloh een nieuw boek, dat niettegenstaande zijn omvang (304 blz.) de ondertitel « Erzählung » draagt, hoewel het verhaal door zijn uitwerking gerust een roman kan genoemd worden de grenzen tussen beide zijn de laatste tijd zodanig vaag geworden en de bepalingen zo rekbaar, dat wij gerust over « Zeit der Störche » - zo luidt de titel - als een roman kunnen spreken. De auteur vertelt ons de geschiedenis van de jonge onderwijzeres Susanne en de jonge arbeider Christian. Susanne staat kort voor het huwelijk met de wetenschappelijke assistent Wolfgang, maar brengt een vakantieweek door bij vrienden op een dorp. Zij komt tijdens de reis in kontakt met Christian, die deel uitmaakt van een ploeg arbeiders die boringswerken verricht in de nabijheid van het dorp. Eerst enigszins terugschrikkend voor de toenaderingspogingen van de jongeman, komt ze echter stilaan onder de invloed van zijn charme en zijn jongensachtige onbezorgdheid. Een week van jong geluk begint. Maar Susanne twijfelt aan de bestendigheid van Christian en keert zonder afscheid te nemen naar haar verloofde terug, om haar gevoelens op de proef te stellen.

Zij ondervind echter dat waardering noch gewoonte, medelijden noch genegende liefde kunnen vervangen. Intussen heeft Christian vergetelheid gezocht in het werk, in de drank, bij een andere vrouw. Tot Susanne erin slaagt, met Christian terug in kontakt te treden...

Het nuchter-vertelde verhaal van deze liefde, van scheiden en elkaar terugvinden, geplaats in het romantisch kader van een mooi landschap met meren en wouden, stijgt boven het gewone niveau van een liefdesgeschiedenis zonder meer uit. Het eigenaardige aan deze roman is de verbinding tussen de romantiek der liefde en de natuur en de realiteit van de maatschappij waarin deze romantiek zich afspeelt : het oude tema der liefde tussen twee mensenkinderen op de dubbele achtergrond van het mooie Elbelandschap en de nuchtere achtergrond van de « arbeiders - en boerenstaat ». Dat schenkt deze roman tegelijk zijn charme en zijn ambiguïteit, schept de spanning tussen het eeuwig-menselijke gevoel met zijn sterke individualiteit en het socialistisch realisme van een maatschappijschildering waarin de kommunist Max, de « pozitieve held », als nevenfiguur slechts op het tweede plan optreedt.

Met « Zeit der Störche » brengt Herbert Otto echter het bewijs dat zich in de landen achter het IJzeren Gordijn een tendens aftekent die, zoals Günther Zehm nog zopas schreef, geen keerzijde is van eenzelfde medalje, maar een alternatief dat de andere mogelijkheid uitsluit . de oriëntatie naar de individuele mens zal in een kollektieve maatschappij toenemen, en dit terwijl in het westen de « geëngageerde » literatuur zich meer en meer naar de ideeën richt. Wij in het westen manipuleren ideeën om de mensheid te verbeteren, wij doen in de literatuur wat het oosten in de politiek doet. Maar, zoals Soltsjenitsin enkele jaren geleden zei tijdens een interview met een slovaaks tijdschrift : « Ik vermoed dat een groot deel der westeuropese literatuur oppervlakkig zal blijken te zijn. omdat zij niet lijden moet. Wij zijn echter steeds teruggekeerd naar hen die lijden.

Ook hierin schuilt wel een eenzijdigheid want niet alleen het lijden. ook de vreugde de liefde, het offer, het geloof zijn menselijk. Dat zij in élke maatschappij ook hun afbeelding zullen en moeten krijgen, hun weerspiegeling in de literatuur, is onvermijdelijk. Al moeten manuskripten jarenlang in de lade blijven of naar het buitenland gesmokkeld worden...

Herbert Oto : « Zeit der Störche » 304 Blz. DM 18 C. Bertelsmann Verlag, Gütersloh.

T O NEEL

GROOT LIMBURGS TONEEL

Het Groot Limburgs Toneel (het belgisch-nederlands gezelschap van de beide Limburgen) was te gast in de K.V.S. met een kamer-western van René de Obaldia : « Sassafras » (de naam van een Noord-Amerikaanse laurierboom) « Du vent dans les branches du Sassafras ».

De bedoeling was een western op het toneel te brengen - een western in een fles ! - en de auteur was zich ervan bewust dat hij voor een moeilijke, bijna onmogelijke taak stond.

Alle figuren zijn er : de vader, een ouwe taaie ; de moeder, moedig en simpel ; een openbloeiende dochter ; een « wilde » zoon, die met de revolver jongleert ; als huisvriend een aan de alkohol verslaafde dokter ; de sheriff, de minst verzorgde figuur ; een broertje uit het klassieke saloon en twee Indianen-opperhoofden : « de goede » en de «slechte ».

De inleiding - nabootsing van een western als film, het eerste en het laatste tafereel zijn knappe stukjes western : maar daartussen heeft de schrijver met zijn armzalige kolonisten meestal een loopje genomen in een reeks klowneske tafereeltjes, die op zichzelf plezierig zijn om volgen, maar moeilijk kunnen aangezien worden als een hulde aan de eerste pioniers (inz. de familie Rockefeller, zoals de Obaldia het voorop zet), en evenmin als parodie.

Het Groot Limburgs Toneel bracht ons een geslaagde voorstelling onder de regie van Cas Baes en met een kapitale Willy van Haesvelde als de oude Rockefeller.

K.N.S. - GENT

Twee éénakters op het programma : « Mockinpott » van Peter Weiss en « Het kleine Mahagonny » van Bertolt Brecht en Kurt Weill.

« Mockinpott » (eigenlijk « hoe Mijnheer Mockinpott van zijn lijden werd verlost ») is volgens de auteur een spel zonder intriges, zonder problemen, zonder psichologische verwikkelingen of ontledingen. Hij meent dat hij elk personage als een tipe (?) voorstelt, dat makkelijk herkenbaar is, waarbij alleen bedrog, grappen (?) en viezigheden worden verkocht, die men niet au sérieux mag nemen : dit hebben we dan ook gedaan ; we hebben ons niet ingespannen om de « uitgebrulde geestigheden (?) » te ontdekken... « Het kleine Mahagonny » heeft ons evenmin kunnen interesseren. Elk van Bertolts stukken is een ontgoocheling : te eenzijdig gezicht en toneel dat we niet kunnen genieten. Alle wantoestanden zijn alleen in onze beschaving te vinden en als god, aan wie alle vragen en verwijten worden gericht, fungeert een Amerikaan of een potsierlijke figuur die alleen maar goed is om dood geslagen te worden : veel gezwam en zwakke voorstellingen in dit werk dat deel uitmaakt van zijn agitatie - en propagandatoneel.

Het flink K.N.S.-gezelschap heeft zich terdege ingespannen om alles tot een aanvaardbaar einde te brengen, alhoewel het met te liederen van Kurt Weill voor te hoge eisen werd gesteld. We oelden zeer met hen mee.

Indien de namen Weiss en Brecht niet onder de titels zouden staan, denken we niet dat deze stukken een kans zouden gekregen hebben gespeeld te worden.

J.V.

De periode der prijsuitreikingen voor de jeugd valt in de zomer ; die voor de literatoren in de herfst en de winter. In onze eigen literatuurwereld hebben de prijsuitreikingen wel wat stof doen opwaaien zowel de driejaarlijkse staatsprijs voor Jef Geeraerts als de Dirk Martensprijs voor M. Andries en de dr. L. Philipsenprijs voor Ivo Michiels werden van verschillende zijde « gekontesteerd ». Er schuilt in de argumenten der kontesteerders veel waarheid en het zou verkeerd zijn, te denken dat het hier alleen maar om de afgunst van enkele niet-bekroonden gaat. Zowel het prijs-sisteem als dat van de samenstelling der keurraden dient onderzocht te worden binnen het kader van een algemene kultuurpolitiek die veel meer op aanmoediging zou moeten afgestemd zijn en op steun dan op de « bekroning » van gevestigde carrieres.

VAN PRIJZEN EN MENSEN

Maar niet alleen in Vlaanderen werden prijzen uitgereikt, ook elders is het seizoen open. De spaanse Planeta-prijs - de belangrijkste der hele spaanse literatuur, ook financieel - werd uitgereikt aan Ramon J. Sender die samen met Cela, Delibes en Anna Maria Matute tot de belangrijkste spaanse romanschrijvers behoort. Een typisch detail : Sender is professor aan de universiteit van Los Angeles, werd in 1902 geboren in Aragon en verliet Spanje om politieke redenen na de burgeroorlog. Spanje, dat een politiek tegenstander bekroont, is zeker een merkwaardige gebeurtenis. Stellen wij ons even voor dat de sovjets Koetnetzov of dat België Wies Moens hun grootste literaire prijs zouden verlenen...

In Frankrijk werd de Prix Goncourt verleend aan Félicien Marceau voor zijn roman « Greezy », een eerder banale geschiedenis die als ondertitel zou kunnen dragen « de volksvertegenwoordiger en de covergirl ». Want tussen twee dezer vertegenwoordigers der moderne maatschappij ontstaat een dramatische liefde. De kleine dramatiek van twee mensen staat op de voorgrond van het groter drama van een tijd waarin massa-media de menselijke stem doen zwijgen. Een aanklacht ? Neen, maar wél een noodkreet die opstijgt uit de stilte dezer mensen.

Toen dit boek begin van dit jaar verscheen, schreef Gabrielle Rolin dat het in Marceaus oeuvre een eerder bescheiden plaats zou bekleden. Toch verkoos de Goncourt-juri dit boek. Over de keuze kan men redetwisten en Jacqueline Platier doet dit dan ook in « Le Monde », verwijt de prijzen in het algemeen hun kommersializering - het zijn reklamestunts voor een uitgeverij geworden, afwisselend dit jaar de ene, dan de andere - en vraagt dat een prijs meer de aandacht van het publiek op een boek moet vestigen dan een reeds populair werk of bekend auteur nog een zetje te geven. In Vlaanderen ging de kritiek juist in de tegenovergestelde zin en reageerde men tegen het snobisme van de onleesbaarheid en onverteerbaarheid, die de meeste jury's nu als kriterium stellen...

TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV

GEHOORD

Onze nationale B.R.T. heeft er weer eens een jaartje opzitten.

Er zijn handdrukjes gewisseld, zoentjes en zoenen weggegeven, heel veel wensen geformuleerd en pintjes betaald.

De laatste week is iedereen weer een beetje van goede wil geweest, de kritici waren wat minder scherp, de omroepsters lachten nog liever dan gewoonlijk en zelfs de felefonisten aan het Flageyplein waren een ietsje vlugger om de telefoon af te nemen.

De eindejaarsperiode heeft altijd iets van een kollektief verdovingsmiddel : men sluit de ogen voor de fouten die men toch weet bij de anderen in de stille hoop dat die anderen hun ogen keihard zullen dichtknijpen om onze fouten definitief over het hoofd te zien.

Na een paar dagen ontwaakt men dan weer uit de verdoving : de technici vloeken weer

Hellzapoppin uit 1941 : een grote film van vroeger. Maandag om 20u25. Brussel Ned.

op de realizator en de realizator gaat weer kankeren op de technikus. In de bureau's en de studio's van radio en televizie gaat weer de routinemolen draaien : af en toe ontspringt er een ideetje dat gewoonlijk in een lade wordt weggeborgen tot het voldoende fiat's heeft gekregen van steeds meer ambtenaren en eindelijk opnieuw aan de oppervlakte opduikt als het verouderd is.

Voor je het beseft zit je weer met een radio en een televizie die nu eenmaal toch uitzendt en waarmee je na jaren hebt leren leven alsof het de gewoonste zaak van de wereld is.

Je raakt de verwondering kwijt die het begin is van alle wijsheid en het gevaar bestaat dat je zo maar slikt. 's Morgens draai je de knop om van je radio en om acht uur 's avonds kijk je naar het televizienieuws. Daarna laat je je toestel maar aan, want anders moet je rechtstaan om de knop weer dicht te draaien.

Dit is dan ook mijn wens voor 1970 : hersenen.

Hersenen op de eerste plaats voor al wie van ver of van dichtbij iets te maken heeft met een radio- of tv-programma : laten die mensen alsjeblief even nadenken voor ze iets in de lucht sturen. Ik ben er stellig van overtuigd dat er nog voldoende mannen en vrouwen rondlopen in dit land die bekwaam zijn om goede radio en goede televizie te maken, maar de verleiding is zo groot om telkens weer door sleur en slenter de gemakkelijkste oplossing te kiezen en een doodgewoon programma in mekaar te steken dat niet de minste moeite vraagt.

En hersenen alsjeblief voor de luisteraar en de kijker : moge de heilige geest in 1970 heel vlug over Vlaanderen nederdalen om iedereen te doen inzien dat de doorsnee de zaterdagavond bij onze vlaamse tv een avond is met smakeloos en ingeblikt (buitenlands) tv-voer dat ons zoet houdt.

En — als het niet te veel gevraagd is — hersenen ook bij de achtbare leden van de raad van beheer van onze B.R.T. Opdat zij eindelijk zouden begrijpen dat er voor de gastprogramma's nog zo iets bestaat als een vlaams-nationale gedachte en aktie die inderdaad niet meer rechten heeft dan andere ideologiëen maar ook geen procent minder. Misschien, als iedereen in 1970 zijn verstand gebruikt, zal onze B.R.T. een levendige instelling worden. Want in '69 was het nog te veel een log ding dat vooral zichzelf in stand hield.

vidax

S.O.S-NATUUR

Het staat nu reeds vast dat 21 maart, het begin van de lente, in Vlaanderen op een biezondere manier zal gevierd worden. Het uitroepen van '70 als 't natuurbeschermingsjaar zal voor Vlaanderen geen dode letter zijn. De radio en de tv geven de goede toon aan. Op B.R.T. 1 en 2 zullen regelmatig richtlijnen de eter worden ingezonden en de tv zal zijn reeds bekende uitzendingen S.O.S.-Natuur met nog meer ijver verder zetten.

Morgen, 4 januari, reeds komt Marcel Verbruggen met een inleidende uitzending op het scherm die een algemeen overzicht zal geven van de te bestrijden hinder.

& GEZIEN

NAND

Nand Buyl heeft nog maar eens bewezen dat hij een zeer groot akteur is. In de laatste « Nand in eigen land » was hij magistraal. Er kwamen tientallen korte sekwenties in deze show en bij elke nieuwe item was Nand een nieuwe akteur die volledig in zijn rol opging. Vooral als zelfvoldaan suf koningske was hij subliem. Tien op tien.

BINNEN EN BUITEN

Is geen slecht programma. Ideaal om op zondagnamiddag bij de koffie met een half oog te bekijken. Maar wat de nieuwsuitzending om vijf uur er komt doen, snap ik niet goed. Op dat ogenblik beschikt de nieuwsdienst doorgaans nog niet over interessante filmfragmenten om het nieuws boeiend te illustreren. Gewoon een joernalist naar studio zes sturen om een paar teleksberichten te laten aflezen lijkt mij geen goede televizie. Is het niet mogelijk die bijkomende nieuwsuitzending op zondagnamiddag uit te diepen tot een volwaardig journaal, eventueel door een interview in te schakelen over een probleem dat die week akteuel was ?

DE ZESTIGER JAREN

We hebben verleden dinsdag na het overzicht der zestiger jaren, geprezenteerd door Rik Onckelinx en geregisseerd door Fred Brossé, de knop van ons teeveetje met gemengde gevoelens omgedraaid. We bleven in ieder geval niet doorkijken naar het volgende programma ; we vonden dat we voorlopig stof genoeg tot nadenken hadden.

Onckelinx en Brossé hebben kennelijk geen moeite gespaard om van hun overzicht iets origineels te maken. Dat verdient alvast een pluim, want inspanning wordt op de B.R.T. vaak nogal eens geschuwd. Maar verder moeten we karig blijven met pluimen : na een zeer goede inzet bleek, dat de samenstellers hoe dan ook te hoog getild hadden. Ofwel hadden zij het moeten houden bij een impressie, zoals die meesterlijk tot haar recht kwam in het eerste kwartuur, ofwel hadden zij het radikaal over de joernalistieke boeg moeten gooien. Nu bleek het opzet ergens tussen twee formules in en dus nergens te hangen. Het gevolg was, dat de grote krachtlijnen van de ontwikkeling der zestiger jaren niet duidelijk werden.

Aangezien we de stelregel huldigen dat pogen en mislukken nog altijd beter is dan veilig langs de gebaande paadjes te lopen, geven we Brossé en Onckelinx krediet voor een nieuwe kans. Zij zelf zullen uit dit programma heel wat geleerd hebben. Bijvoorbeeld dat ze zeer kritisch moeten staan tegenover de animatie die soms middenin het melo stak. Dat ze moeten opletten met al te nadrukkelijke prezentatie. Dat ze in Verbruggen over een uitstekende monteur beschikken, maar dat de eenvoud (de tekstplaatjes bvb.) vaak te verkiezen is boven artistieke effekten à tout prix.

We lazen op de eindgeneriek de naam Weemaes. Voor de massa der tv-kijkers een onbekende, voor de ingewijden de knaap die geniaal de filmoteek van de B.R.T. hanteert. Dat hij mét naam ook even aan zijn trekken kwam, deed ons plezier.

Maar wat een slechte kwaliteit van kopies ! Daaraan echter kunnen de samenstellers van het programma niets doen.

ONZE SELEKTIE

Zaterdag 3 januari

17u : BRUSSEL NED.
M'n uus en m'n mensjen (een dokumentaire over Frans-Vlaanderen).
20u30 : BRUSSEL FRANS
L'oiseau de paradis (film van Marcel Camus naar zijn gelijknamig werk).
21u50 : NEDERLAND 1
Cabaretaria (kleinkunst).
18u30 : DUITSLAND 1
Op zoek naar de laatste wilde dieren van Europa.
20u15 : DUITSLAND 2
Der blaue Engel (film).

Zondag 4 januari

19u30 : BRUSSEL NED.
S.O.S.-Natuur (inleiding tot het natuurbeschermingsjaar '70).
12u15 : BRUSSEL FRANS
Face à la presse.
16u : DUITSLAND 1
Op eigen kracht (Finland tussen Oost en West).
20u15 : DUITSLAND 1
Als een traan in de oceaan (tv-film).
15u : DUITSLAND 2
Gänseblümchen und Revolution (dokumentaire over een meisjeslyceum in de V.S.).

Maandag 5 januari

20u25 : BRUSSEL NED.
Hellzapoppin (film uit 1941).
21u55 : BRUSSEL NED.
Barbara Hepworth (dokumentaire over een grote beeldhouwster).
20u30 : BRUSSEL FRANS
Situation '70 (over de stadsvernieuwing rond het brusselse Noordstation).
20u45 : NEDERLAND 1
Zo goed als nieuw (vrolijk tv-feuilleton).
21u20 : NEDERLAND 2
Stroomt er nog water te Rome ? (leeft er nog iets van het daar tot bloei gekomen Kristendom ?).
22u : NEDERLAND 2
Vanavond in 't winkeltje (café chantant).
21u05 : FRANKRIJK 2
Désir des ormes (speelfilm).
21u : DUITSLAND 2
Mare Matto (speelfilm).

Dinsdag 6 januari

20u25 : BRUSSEL NED.
De zaak Carlos Waddin (rekonstruktie van een assissenzaak uit 1907).
22u05 : BRUSSEL NED.
D.H. Lawrence (over deze omstreden auteur).
21u30 : BRUSSEL FRANS
Connaissance du réel (over de invloed van pesticiden op de landbouwprodukten).
21u10 : NEDERLAND 1
Voor de vuist weg (met Willem Duys).
19u30 : NEDERLAND 2
Na zevenduizend jaar (natuurfilm).
21u10 : NEDERLAND 2
De stille Amerikaan (film naar het werk van Graham Greene).
22u : FRANKRIJK 2
Les Dogons (stam uit Mali).
14u50 : DUITSLAND 2
Captain Courageous (amerikaanse speelfilm van Victor Fleming).

Woensdag 7 januari

21u05 : BRUSSEL NED.
Panorama.
20u35 : NEDERLAND 1
Les parapluies de Cherbourg (muzikale film).
20u20 : FRANKRIJK 1
Guy Béart.
21u05 : FRANKRIJK 2
L'affaire du collier de la reine (speelfilm).
21u : DUITSLAND 1
Yves Montand (zingt Jacques Prévert).
22u50 : DUITSLAND 1
Ludwig Marcuse (de konservatieve anarchist).

Donderdag 8 januari

20u30 : BRUSSEL FRANS
L'arnaqueur (speelfilm met o.a. Paul Newman).
20u50 : NEDERLAND 2
Kerstmis werd uitgesteld in Havana (filmreportage over Kuba).
21u05 : FRANKRIJK 2
De legende van het Titecameer (met de ploeg van Cousteau).
20u15 : DUITSLAND 1
Design for Living (amerikaanse speelfilm met o.a. Gary Cooper).
19u10 : DUITSLAND 2
Het kleine televiziespel (van Anthony Sheppard met o.a. Paul Gallico).

Vrijdag 9 januari

19u : BRUSSEL NED.
De kaviaarvissers van de Kaspische Zee (dokumentaire).
20u25 : BRUSSEL NED.
De metode Ribadier (komedie in drie bedrijven van Georges Feydeau).
22u : BRUSSEL NED.
Jeugdproblematiek (de luidruchtige minderheid).
21u35 : NEDERLAND 1
Hadimassa (satire).
22u25 : NEDERLAND 2
Farce majeure (satire).
18u : DUITSLAND 1
Van Tokio tot Acapulco (liederen van volkeren).
22u20 : DUITSLAND 1
Ein Schweigen am Himmel (tv-spel naar een novelle van Gertrud von le Fort).
21u25 : DUITSLAND 2
Lerne lachen, ohne zu weinen (n.a.v. de 80ste verjaardag van Kurt Tucholsky).

Wij sport

vlaams nationaal

DE PATER EN DE SPORT

Het is vrijdagavond, en wij hebben de smoor in. Schuld daaraan heeft, zonder het te weten natuurlijk, pater Wildiers. Wij hebben zojuist, in « Ten huize van... » naar zijn verrukkelijk woord geluisterd en nu wij voor dit blanke papiertje zitten om met de onbekende lezer nog maar eens een sportpraatje te voeren, lijkt heel de sport ons weer een alleronnozelste bedrijvigheid. Wat zijn wij toch voor laagschedelige « teppes » dat wij onszelf altijd willen wijsmaken dat de sport zo belangrijk is, als wij, zoals zopas weer, voortdurend vaststellen dat ze in de ontwikkeling van de mens en de mensheid niet eens ter sprake hoeft te komen ? Wij razen al tweeduizend jaar over die gezonde geest in dat gezond lichaam, maar is dat allemaal wel waar ? Wij hebben nog nooit gehoord dat pater Wildiers kandidaat was voor ene of andere sportprijs, maar hij ziet er, naar geest en lichaam, zeer gezond uit. Overschatten wij ons sportje niet wat te veel ?

LIJST DER LIJSTEN

De grapjassen van de internationale wielerunie hebben nu eindelijk eens de lijst der lijsten opgemaakt. Die van de zgn. internationale beroepsrenners kategorie A. De fine fleur, de kreem, de elite van het mensdom. Waartoe die lijst moet dienen, dat weet eigenlijk niemand. Er zullen ergens plichten en rechten aan vastzitten, dat zullen we later wel zien. Er zijn 34 koereurs die wat meer zijn dan de anderen. 8 Belzen, en 6 Portugezen (zijn er buiten die 6 nog koeureurs in Portugal ?) en zo nog een en ander. Zelfs een tiental namen die ons, nochtans trouw uitpluizer van sportgazetten, maar weinig zeggen. Of vindt gij Lawrie, Frijters, Ottenbros, Vifian, Glemser zo'n krakken ? Sercu, Van Looy, Janssen, Bracke. Aimar daarentegen zijn gedegradeerd tot tweedeklassers. Volgens welke norm ? Dat zal ook al geen mens kunnen zeggen. Zeker niet de genieën van de wielerunie. En het heeft ook geen belang. want de lijst is van nul en generlei waarde, evenmin als de genieën zelf.

De Zwitser Jacob Kuster werd beloond voor zijn moeite. Hij kwam van ver en won de cyclocross te Jezus-Eik.

Je mag niet van de kleinste zijn om met deze lange jongens een partijtje basket te spelen. Royal IV - R.C. Mechelen was dan ook een « hoogstaande » wedstrijd.

CIJFERS LIEGEN NIET

Aanvaarden we maar eens dat de vlaamse provincies. de helft van Brabant inbegrepen, 5,5 miljoen mensen tellen, hetzij 60 t.h. der Belgen, en de waalse provincies 4 miljoen, hetzij 40 percent van onze bevolking. Vergelijken wij nu die cijfers met de hoeveelheid koereurs en koersen in Vlaanderen en in Wallonië. In het vlaamse land gedijen 2600 koereurs (70 t.h. van het totaal), en worden jaarlijks 2700 koersen ingericht. Voor het waalse land zijn de cijfers : 1100 koereurs (ongeveer 30 t.h.) en 1200 koersen.

Vlaanderen boven dus. Persoonlijk zijn wij er niet zo trots op, omdat wij altijd opnieuw de vergissing begaan te denken dat het aantal koereurs in een land omgekeerd evenredig is met de ontwikkeling ervan. Maar vermits cijfers niet liegen, staat het wel onomstootbaar vast hoe zot het is de sportkredieten in ons land evenredig te verdelen over Vlaanderen en Wallonië.

BLIJVEN KONTRA

In « Sport 69 » vertelde de wielrenster Suzanne Sohie een en ander over de wielersport voor dames. Hier in België schijnt de zaak zo goed als opgedoekt. Te veel « pastoors », zegt mejuffer Sohie, die al wie tegen de dameskoersen is, gemakkelijkheidshalve een « pastoor » noemt. In een vooruitstrevend land als Italië bloeit ze echter welig. Juffrouw Sohie verblijft dus in « dat land van beloften », waar ook voor de wielrensters extra-sportieve merken bestaan, kontrakten, startgelden, tienduizenden kijkers, enfin alles wat de wielersport ook voor de heren « groot » heeft gemaakt. Zo rijdt dame Sohie voor rekening van een restauranthouder, die haar in ruil kost en inwoon geeft. Voor de rest verdient ze niet veel, zegt ze. Wij blijven tegen de dameskoersen, niet omdat wij het « onzedig » vinden, maar omdat wij onze zusters te goed vinden om bij een zeker publiek ingezet te worden voor een of andere « publicitaire affaire » in ruil voor enige eerder denkbeeldige vergoeding.

MEEDOEN MAAR

Op het feest van onnozele kinderen heeft Frans van Mechelen, minister van Nederlandse kultuur en sport, zijn « Sportbiënnale » boven de doopvont gehouden. Wij worden uitgenodigd om mee te doen. Wij gaan dat doen, wij gaan allemaal sport beoefenen. Niet alleen door naar de voetbal te gaan of naar de koers. Nuchter op en zat terug. Niet alleen door dagelijks de indrukwekkende plastrons en bakkebaarden van Fred en Battista te bewonderen in het teeveeke (hoewel er voor de rest... enfin...). Niet alleen door met verdubbelde ijver onze sportkrant te spellen. Niet alleen door Eddy en Claudine nog vuriger te beminnen en te aanbidden. Neen, jongens. En meisjes.

Wij gaan aan sport doen. Zwemmen, lopen, wandelen, pootje baden, fietsen. Alles. En als het allemaal weer in het honderd loopt, niks om geven. Gewoon voortdoen. Het gaat om de sport die wij nodig hebben.

GEMATIGD

Merckx won na dertig jaar voor « den bels » nog eens de ronde van Frankrijk, en met nog een vijftal andere renners alle « klassiekers » van het seizoen. Reding werd wereldkampioen (half en half tenminste), Joël Robert ook, Burny ook, en Mon Ceulemans waarschijnlijk ook hier en daar. Verder zijn er niet onaardige prestaties van Standard en van de belgische nationale voetbalploeg, en van autorenner Ickx. Voor de vedetjessport was 1969 dus geen slecht jaar. Wij begrijpen dus dat de sportpers blij is. Jipie. Maar voor ons liggen de zaken anders. Vertrekkend van de idiote vraag : wat hebben wij aan de vedettensport, en uitgaande van het standpunt dat de sport, die wij nodig hebben, van een heel andere soort moet zijn, menen wij te moeten vaststellen dat de goede sportgedachte wel stilaan doorbreekt, maar dat het veel te traag gaat. Ons optimisme is dus eerder gematigd, om het eens schoon te zeggen.

DAG ZJAAK

M'sieur Jacques, of maître Jacques, of Duc de Normandie, of Monsieur Chrono, of kortweg Anquetil, gaat zijn velo dus aan de haak hangen, en boer spelen. Hij heeft verleden week zijn laatste wedstrijden betwist, hier in ons land nog wel, en nu is het gedaan. Hij heeft als renner zowat alles bereikt — o.a. vijf keren de ronde van Frankrijk gewonnen — en hij heeft vijftien jaar lang de renners van zijn generatie geleid. Hij is voor een groot stuk verantwoordelijk voor de sociale herwaardering van de koereur — in onze ogen een grote verdienste — maar ook voor de teleurgang van de beroepswielersport in zijn land. Hij is voor ons altijd het prototype geweest van de « kommerciële » renner, met alle voordelen en ook nadelen, daaraan verbonden. Hij was meer publiciteitsagent dan renner. Woorden als sportiviteit en zo vonden bij hem geen weerklank. Hij was, zoals hij het zelf zei, een stielman, en geen sportman. Nu hij renner-af is kan hij misschien aan sport gaan doen.

REMEDIE ?

Het is al lang geweten — zelfs wij schreven het al — dat onze belgische boksers in het buitenland nog maar één enkele, bedenkelijke faam genieten : dat het uitstekende « klantjes » zijn, dit wil zeggen boksers die op tijd en stond braafjes gaan liggen maffen, aldus tegen geringe vergoeding de sensationele blitz-overwinning met daverend K.O. aan de belanghebbende tegenstrever latend. Het ging echter zodanig de klassieke spuigaatjes uit te lopen, dat zelfs de boksbond meende eens wat te moeten doen. Men gaat onze boksers nu verplichten drie keer in eigen land te boksen eer zij naar het buitenland mogen. Wie in de vreemde K.O. werd gemept, zal twee keer thuis moeten boksen, eer hij mag terugkeren. Wie vier maand niet bokste, moet eveneens herbeginnen met een kamp in eigen land. En wie niet luistert, wordt geschorst. Lijkt ons niet kwaad... ter bevordering van « den boks » in eigen land. Maar is het de gezochte remedie ?

Na de afscheidsrit te Charleroi kreeg de kampioen een mijnwerkerslamp mee naar huis. Dag Zjaak !

Standard - Gantoise : twee groten uit de huidige kompetitie, nek aan nek naar de titel.

ARMDIKKE GRENDEL

Verleden zaterdag heeft de algemene vergadering van de belgische voetbalbond de voorstellen van de studiekommissie betreffende het nieuwe statuut van de speler, het finantiële beheer van de bond en de herstrukturering van de nationale komitees goedgekeurd. Men kent de « story ». We hoeven er niet op terug te komen.

Wij, met ons in-droevig karakter, vinden dat twee groepen, die ons dierbaar zijn, er maar bekaaid afkomen. Dat zijn de kleine klubs en de vlaamse sport. In verband met het nieuwe statuut van de speler hebben de kleine klubs zich gewillig « naar den bok laten doen», zoals de vlaamse volksmond zo schilderachtig zegt. De nieuwe statuten, die de kleine klubs - in de meerderheid - hebben goedgekeurd, zullen morgen al zwaar in hun nadeel doorwegen. Daarover moet niet eens meer geredetwist worden. Dat weet iedereen.

Bij de herstrukturering van de nationale komitees hebben de grote klubs nogmaals hun pozitie versterkt ten nadele van de kleine. Die zijn er ook alweer ingetrapt, waarschijnlijk omdat zij geloven wat hun van alle kanten wordt voorgehouden : dat de kommerciële voetbalsport voorrang moet hebben op het amateursvoetbal.

Daarenboven werden de komitees zodanig opgevat dat er in allemaal een zogezegde taalpariteit bestaat. Ge kent het spelletje : evenveel (geografische) Vlamingen als Walen (en Brusselaars).

Wij zijn daar niet zo gelukkig om. De bond bestaat voor een slordige 75 percent uit Vlamingen. Wij zien dus geen enkele reden om blij te zijn met de teoretische helft van de bestuursposten. Wij denken nog niet aan lelijke woorden als « imperialisme » en dergelijke, maar wij houden voor ogen dat men de bond mordikus unitair en nationaal wil behouden. Welnu, dan vinden wij het normaal dat de Vlamingen in die unitaire dinges ook een ruime meerderheid hebben in het bestuur. Dat lijkt ons slechts een konsekwent aspekt van het demokratische spel. Op grond van hun 75 t.h.-meerderheid in het ledenaantal, moesten de Vlamingen ook een 75 t.h.-meerderheid hebben in de bestuursposten, net zoals dat in de volleybalbond gebeurd is.

In de plaats daarvan krijgen zij pariteit. Dat betekent evenwel, als puntje bij paaltje komt en als beide gelijke groepen op hun (taal) standpunt blijven - wat ook maar normaal zou zijn - dat geen enkele beslissing kan genomen worden bij gebrek aan een meerderheid. Wij hebben in ons land al genoeg ervaring met « pariteiten » om te weten dat het zeer onhandige instrumenten zijn waar iets meer moet gebeuren dan « razen ». Als er een beslissing moet vallen (en dat zal nooit gebeuren) dan moeten ofwel enkele franssprekenden de zijde der Vlamingen kiezen, ofwel enkele Vlamingen bij de Walen aansluiten. Nu zijn wij ook al lang genoeg Belg om te weten dat het eerste nooit gebeurt. Het tweede wel. Nu ook zitten er onder de gekozen « Vlamingen » mensen die bereid zullen zijn te fungeren als overloper en waarop men kan rekenen om de franstalige pariteit om te zetten in een majoriteit. Met andere woorden, door de pariteit te aanvaarden in plaats van de meerderheid op te eisen, zoals hun demokratisch recht - en plicht - was, hebben de Vlamingen zichzelf weeral in een minderheidspozitie gewrongen.

De zaken nemend voor wat ze zijn, zien we voor de vlaamse klubs voorlopig maar één middel om te voorkomen dat ze met 75 te zeer onder de sloef van de 25 zouden liggen : er zo rap mogelijk voor zorgen dat de mensen die ze naar de nationale komitees sturen, werkelijk Vlamingen zijn, die niet, in ruil voor een franse pol en wat dito komplimenten van kamp veranderen, zoals dat van hen verwacht wordt.

En dat is het dan. Het politieke Vlaanderen heeft zich met sukses verzet tegen de grendels. Tegelijkertijd schuift het sportieve Vlaanderen met de beate glimlach der onnozelheid op de lippen, een armdikke grendel op de deur langswaar het naar volwassenheid en zelfstandigheid moet. In ons land is alles mogelijk. Behalve wat voor de hand ligt.

75 ct. DISTRI FLASH ANTWERPEN

BIJVERDIENSTE VOOR IEDEREEN
ook gepensioneerden - aangenaam werk
Schrijven of zich aanbieden :
DISTRI - FLASH
Boerenleger 31
2520 EDEGEM
Lamorinièrestr. 167
2000 ANTWERPEN.

Restaurant
WALLEBEKE
Rijksweg Gent-Kortrijk
ASTENE - DEINZE
's Maandags gesloten

BECO **BECO**
levering van gas- en stookolie !
BECO **BECO**
benzinestations !
BECO verwacht ook Uw bestelling !
p.v.b.a. BECO. Krijgsbaan 236. ZWIJNDRECHT
Tel.: (03)52.81.73 - 32.02.10

NIEUW VERSCHENEN !
ZWARTBOEK OVER DE KULTURELE ACHTERSTELLING VAN VLAANDEREN
van de hand van senator M. VAN HAEGENDOREN
Deze belangrijke brochure kan besteld worden door storting van 40 fr. op giro nr. 1476.97 van VOLKSUNIE vzw, Brussel I.

DE TIEN GEBODEN KANSEN...

10 uitgaven van de VOLKSUNIE - PERSDIENST

Federalisme, een zekerheid	60 F
Brussel, stad zonder gezicht	30 F
Volksunie, fundament en taak	15 F
De Volksunie en het wetenschapsbeleid	20 F
Geen grendel	10 F
Witboek over Zwartberg	10 F
Sociaal ekonomisch ontwikkelingsplan	25 F
Naar Vlaamse welvaart door Vlaamse macht	5 F
De Zuidnederlandse taalgrens	30 F
Standpunt van de Volksunie	10 F
Totaal :	215 F

Gun uzelf
een nieuwjaarsgeschenk !
De 10 brosjuren
in 1 pakket : **150 F**

Te storten op gironum. 1476.97 van Volksunie, vzw, Brussel 1, met vermelding op de strook van de reden der betaling.

GEEN GRENDEL

Ondanks het verzet van de vlaamse kultuurverenigingen en drukkingsgroepen trachten de regering en de « traditionele » partijen nog steeds ons de fatale grendels te doen slikken

De C.V.P. noemde het zelfs een « overwinning » Sedert Hertoginnedal kennen we echter voldoende dit soort overwinningen.

Wenst u ons standpunt te kennen ? Stort dan nog heden 13 fr. op gironummer 1476.97 van Volksunie vzw Brussel 1, met vermelding op de strook van de reden der betaling. of zendt ons 13 fr. in postzegels en u ontvangt per kerende post de brosjure **«Geen Grendel»**. uitgegeven door de Volksunie persdienst.

Het vlaamsnationaal studiecentrum voor provincie- en gemeentemandatarissen stelt ter Uwer beschikking

Vlaams Gemeentebeleid

driemaandelijks tijdschrift, jaarabonnement 100 fr. DE TECHNIEK VAN DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN door F. De Brul - 25 fr. HANDLEIDING BIJ DE GEMEENTEWET door mr. J. Verniers - 25 fr

Nadere inlichtingen op het sekretariaat, J. Torfs, Melkouwensteenweg 29 Berlaar (Lier), tel. (015)214.59 - p.c.r. 5140.69.

AUTOPECH?

Wacht op de Weg !
Dag en nacht klaar om U te helpen.
Draai het nr (03)31.31.31.
Deze V.A.B.-hulpdienst is wel een van de meest opvallende maar toch ook een van de vele voordelen die verbonden zijn aan Uw lidmaatschap V.A.B.

WIST U OOK
— dat V.A.B.-leden voor slechts 150 F « tegenverzekerd » worden ?
— dat V.A.B.-leden gratis technische kontrole kunnen laten uitvoeren zolang hun personenwagen minder dan 4 jaar oud is ?
— dat V.A.B.-leden kosteloos technische, juridische, fiskale en toeristische adviezen ontvangen ?
— dat V.A.B.-leden kosteloos verzekerd worden tegen dodelijk verkeersongeval voor het bedrag van 25.000 F ?
— dat V.A.B.-leden over een geweldige informatiebron beschikken in hun tijdschrift « De Auto Toerist » ?
— dat V.A.B.-leden al hun reizen kunnen laten organizeren door onze gespecializeerde diensten ?

BIJDRAGE 350 F - TEL. (03)31.09.25 - POSTCHECKREK. 32.45.58
Onze kantoren te : Antwerpen - Brugge - Brussel - Gent - Hasselt - Kortrijk - Leuven - Mechelen - Oostende - Roeselare - St. Niklaas - Vilvoorde - Turnhout - Aalst.

HERMES SCHOOL
Zuidlaan 54, Brussel
Volledige secretariaatcursussen
STENO- en DACTYLOGRAFIE
in vier talen

BOEKHOUDEN
MODERNE TALEN
HANDELSCORRESPONDENTIE ENZ
DAG EN AVONDLESSEN
M. Lemonnierlaan 211, Brussel
Tel. (02)11.00.33
DE school waar Vlamingen zich thuis voelen

Aanbevolen Huizen

PAPYRUS
Boek- en Papierhandel
Zaakvoerder : Fons Lebeau
de Ribaucourtstraat 7
(nabij het Sint-Jansplein)
Sint-Jans-Molenbeek - Brussel 8
Telefoon : (02)28.87.09

Aanbouw KEUKENS
Specialist : H. DOX p.v.b.a
Carnotstraat 135, Antwerpen
tel. 35.17.14
Standaard en Maatwerk . Miimé Zeyher Keukens — Elektrische toestellen tegen groothandelsprijs

Manège « VOLMOLEN »
Opoeteren (L.)
Paardenpension Rijlessen & Wandelingen
Restaurant-Bar-Zwembad-Camping.
TEL. (011)648.34

AL AL KEUKENS GLASAL
Fabrieken te Ramsdonck
tel. 015/714.47
Vochtbestand Vuurvast
Matige prijs
Voor West-Vlaanderen:
DE MEYER Walter
Bruggestraat 136, Zwevezele
tel. 051/612.84

H. PELMAN-MARCKX,
Van Den Nestlei 16, Antwerpen
Tel. 39.19.27
T.V. - RADIO - ALLE ELEKTRISCHE TOESTELLEN HERSTELLINGEN AAN HUIS
T.V. PELMAR 61 scherm,
11.995 fr. i.p.v. 16.995 fr.
Andere merken grootste korting

« PIET POT »
Antwerpen's gezelligste Bierkelder
Grote Pieter Potstraat 4
(bij Suikerrui)
Open vanaf 8 uur 's avonds
Maandag en dinsdag gesloten

HOME
Eigentijdse wooninrichting
Rijschoolstraat 45 B
ST. TRUIDEN
Telefoon (011)741.96

Bezoek « Gasthof DE VEERMAN »
Kaai 26, St.-Amands a.d. Scheide
Tel. (053)332.75
Mosselen Paling
Uitbater Jan Brugmans
1-2-68

Tapijten CASPERS
Mechanische en Perzische Tapijten Vloerbekledingen
Gentsestraat 6, AALST
Tel. (053)291.8[illegible]

PERS spiegel

Daar de amnestie-tegenstanders van allerlei pluimage deze dagen de handen vol hadden met kalkoenbouten en zich bijgevolg niet konden bezig houden met hun hoge belgische staatsmanskunsten, was er links en rechts toch een krant of een T.V.-reporter die oog had voor de blijvende aanklacht tegen deze staat terecht geuit, zolang er geen amnestie kan, mag en vooral wil komen.

Klassieke terugblik-beschouwingen in andere kranten en het « nieuws » van deze week is ver genoemd. Als nieuwjaarsgroet even citeren uit een aantal bladen die elk in een hoek van de aardbol strijden voor het levensrecht en een plekje zon voor hun volk.

GAZET VAN ANTWERPEN

Met een amnestietitel over de hele eerste pagina. Met een rustig hoofdartikel, in zijn sereniteit vernietigend voor de belgische haatdwergen en hun parlementaire nalopers (« O.K.-Collard » zullen de C.V.P.-jongeren zeggen, nu Wilfried Martens in amnestie geen politieke carrière meer ziet) krijgt Gazet van Antwerpen, de prijs van de meest menselijke refleks.

« Om nog te zwijgen over die vele gevallen, waarvoor men wel de gevangenistraffen kwijtschold, maar de geldboeten niet. En onze substituten van de krijgsgerechten hebben tijdens de repressiejaren gezorgd dat die geldboeten fantastische bedragen omvatten...

» Zo komt het dat mensen werden begenadigd, maar dat zij ofwel in het buitenland moeten blijven, ofwel moeten leven als anonieme paria's want anders wordt op hun inkomen beslag gelegd. En dat allemaal nog 25 jaar na de feiten, nu onderhand iedereen ook al wel weet dat er met de bestraffing een gangetje werd gegaan, beschamend voor een land, dat beweert tot de beschaafde wereld te behoren. Alleen al omwille van die massale en sinistere « justice des rois nègres » zou men tot een algemene amnestie moeten overgaan, zou men uit onze geschiedenis die bladzijde moeten wegscheuren, om er nooit meer over te praten. Van weerskanten wel te verstaan.

» Maar helaas het is zo dat er in het parlement geen meerderheid is voor een maatregel, die eigenlijk slechts zuiver-menselijk en demokratisch is ».

DE VLAAMSE OUDSTRIJDER

Zij voor wie amnestie nodig is vallen niet op. De sukkelaars leven zwijgend onder ons. Het is niet de sadist De Bodt die nog in de gevangenis zit. Maar de duizenden « ongenoemden », zoals deze oud-leraar, flamingant geworden als ijzervrijwilliger en wiens « levensverhaal » eindigt in de naamloze armoede, uit het leven beschreven door dit blad.

« En zo werd Meneer Rommens flamingant. Hij kwam terug van het front : gekwetst, teleurgesteld, en jaren ouder. Hij werd natuurlijk lid van het Verbond van Vlaamse Oudstrijders. Hij huwde en stichtte een mooi gezin en elk jaar zag je hem met heel zijn bende op de ijzerbedevaart.

» Toen kwam de tweede wereldoorlog. De burgemeester van zijn dorp vluchtte naar Frankrijk en liet zijn « beminde inwoners » feestelijk in de steek. De pastoor, de vrienden, de gemeenteraadsleden, de buren kwamen Rommens vragen om het ambt van burgemeester waar te nemen. Het dorp moest toch bestuurd worden. Na lang aarzelen en tegen zijn zin gaf hij tenslotte toe. En zo zagen wij onze leraar elke dag naar het raadshuis lopen : lichtjes voorovergebogen, vriendelijk groetend, terwijl zijn onafscheidbare paraplu aan zijn linker hand bengelde.

» Er gebeuren geen schokkende dingen in het dorp. Meneer Rommens zorgde voor bonnen en Winterhulp, voor soep en aardappelen, voor kolen en « tuten » (raapkool), voor de fröbelschool en het oudemannenhuis, voor onderduikers en oostfronters, voor witten en zwarten, voor al zijn oud-leerlingen en dorpsgenoten zonder onderscheid. Zo spartelden de inwoners zonder veel kleerscheuren door de oorlog. En dan kwam de bevrijding. Zoals alle oorlogsburgemeesters werd Rommens in de gevangenis gestopt... Vijf jaar later kwam hij terug. nog zieker, nog ouder, maar steeds voornaam en vriendelijk. Meneer Rommens was zo arm als Job. Zijn vrouw was verlamd tengevolge van de doorstane emoties. Zijn bezit stond onder sekwester. Geen betrekking, geen pensioen, geen werklozensteun, geen frontstreeprente meer, niets...

» Wat kan onze oud-leraar anders doen dan sigaartjes verkopen. Hij gaat bij vrienden en kennissen, praat een beetje over de Vlaamse Beweging, verkoopt soms iets en dikwijls niets. En dan gaat de oude, vriendelijke voorname man met de versleten boekentas in de rechter- en de paraplu in de linkerhand weer naar zijn lamme vrouw toe. Onderweg hoopt hij op een beetje naastenliefde, een sprankeltje verzoening, een stukje amnestie...»

VOLKSGAZET

Uit zijn reakties blijkt dat Jos van de gazet, wier naam begint als deze van onze partij, ons weekblad leest. Misschien leest hij bij toeval bovenstaand stukje van de « gerepressieerde kollega leerkracht » (die niet aan Rik De Man schreef) en komt hij dan ook tot inkeer op het vlak van de amnestie. Want uit deze reaktie op Piet Van Brabant zou men zo zeggen dat Jos zijn verleden van « grootste bullebak » van het parlement betreurt. Of toch niet ?

« Het stuk is van Piet Van Brabant. Hij is niet alleen joernalist, doch speelt ook in het Liberaal Vlaams Verbond een rol en wordt derhalve in de Brusselse Federatie van de P.V.V. als een soort van superseparatist en méér dan halve Volksunie-nazi afgeschilderd.

» M. Van Brabant neemt de verdediging van het parlement op. Hij meent dat de belgische politiek niet « open » genoeg is en dat daardoor onverschilligheid, verveling en verbittering wordt veroorzaakt in het publiek. Volgens hem zijn de partijen ziek, het parlement verlamd, de regering besluiteloos.

» Het allerergste vindt hij dat er « in het parlement nooit iets gebeurt ».

» Van een joernalist die na de tweede wereldoorog in de stiel is gekompen en zijn eerste parlementaire ervaringen opdeed in de jaren van koningskwestie, schoolstrijd en grote stakingen kan men zulke optiek aannemen. Het ging er toen inderdaad zeer woelig toe. Er was spanning. De partijen botsten tegen elkaar op. Incidenten lokken altijd belangstelling uit... maar of zij daarom goed parlementair werk zijn, zullen zelfs degenen die er het meest en het dichtst bij betrokken waren vandaag niet durven getuigen ».

HET VOLK

De politieke toestand bekijkend verliest de brave Emiel van Cauwelaert even zijn geduld bij de afdreiging van partijgenoot Servais, die met zijn waals C.V.P.-kliekje dreigt de regering te verlaten. « Dan krijgt ge geen grendels » zegt Emiel. Duidt er op hoe ernstig dat spelletje van die grendels allemaal is bij onze grote unitaristische staatshervormers. Er zal niets veranderen, Van Cauwelaert, zolang gij deze waalse zich-katolieknoemende eksploitanten van het belgisch patriottisme praktisch-politiek de voorkeur blijft geven boven vlaams-nationalisten, dikwijls geloofsgenoten. Zulke artikels veroordelen in feite de vlaamse C.V.P.

« Eigenaardig is, dat de heer Servais er zich geen rekenschap van schijnt te geven, dat zijn bedreiging met een regeringskrizis het beste bewijs is, dat zijn eisen in verband met de grondwettelijke bescherming der minderheden volstrekt overbodig zijn. De pariteit van Vlamingen, franstaligen in de regering is, voor de waalse minderheid, de beste bescherming. Een belgische regering zonder waalse ministers is niet denkbaar. Zulks betekent dat gelijk welk wetsontwerp of -voorstel dat zou stuiten op het verzet van de waalse ministers (of van de vlaamse ministers) geen schijn van kans zou hebben ofwel de val van de regering zou veroorzaken.

« De P.S.C., waarvan Leon Servais voorzitter is, vormt slechts een kleine minderheid in het parlement. Zij telt 19 zetels op de 212 in de Kamer van volksvertegenwoordigers. Dat haar minderheid zo klein is, heeft de P.S.C. echter niet belet zeven ministerportefeuilles in de wacht te slepen tegenover acht voor de C.V.P., die nochtans vijftig volksvertegenwoordigers telt. Met haar negentien volksvertegenwoordigers en zeven ministers is de P.S.C. bij machte om de regering ten val te brengen. Dat bewijst hoe machtig de minderheden in ons regime zijn en hoe weinig nood zij hebben aan grondwettelijke bescherming.

« Indien de heer Leon Servais er volstrekt aan hecht door een regeringskrizis het bewijs te leveren, dat zijn stugge standpunt met betrekking tot art. 38-bis geen steek houdt, dan kunnen wij hem dat niet beletten. Twee dingen kunnen wij hem en de P.S.C. echter voorspellen. Indien de partij van de heer Servais de regering-Eyskens doet struikelen, dan krijgt art. 38-bis nooit nog een kans. Het tegendeel zou ons alleszins grotelijks verbazen ».

LA LIBRE BELGIQUE

En als ge met nieuwjaar eens een leutig gezelschapsspelletje wilt organizeren haak dan in op de doodernstige oproep die ons aller « Libre » heeft tot zijn lezers gericht heeft om voor de katolieke universiteit te Ottignies een nieuwe naam te vinden. De réakties gaan alle in de richting van het gejammer dat reeds Destreé in 1912 tot Albert I richtte toen hij de Vlamingen verweet : « Ils nous ont volé la Flandre ».

« Een meerderheid sprak zich uit voor « Louvain-la-Neuve »... Een Brusselaar stelt voor « Neuflouvain » - waarin het woord « Louvain » klinkt, woord dat de kristelijke ziel zo verscheurd heeft in België en heel de wereld. Een andere « Louvain-la-Neuville ». En verder « Louvain-Ottignies », « Louvain-sud-française », « Louvain francophone » of « Louvain-wallon ». Een antwerpse lezer : « Louvain-Mondial », « Louvain-Universel », « Lovanium » of « Lovania ». « Louvain-Notre Dame » zegt een aanhanger van de Sedes Sapientiae. En nog uit de grote greep : « Louvain Sciences », « Louvain de toujours », « Louvain-la-catholique », « Louvain-Espérance », « Louvain Etudes ». En dan wordt het bijna een latijnse verbuiging : « Louval », « Louvel » en « Louveau » ».

DOUAR BREIZ

Als nieuwjaarsgroet aan het bretoense volk een bloempje uit dit bretoens informatieblad dat toont hoe onderdrukkers van nationaliteitsbewegingen overal even dom reageren.

« Het Kongres van Kendalc'h heeft aan het licht gebracht dat een onderzoek van de gendarmerie werd gedaan om de namen en adressen te ontdekken van de jongelui die de streek van Nantes vertegenwoordigden op de doedelzakfeesten van Cornouaille. Reden : deze groepen waren opgestapt met een rouwfloers aan hun vlaggen om te protesteren tegen de afsplitsing van de streek van Nantes van de rest van Bretagne.

» Wij stellen aan de regering een te verwezenlijken besparing voor in het kader van de soberheidsmaatregelen : vermindering van de kredieten aan voormelde gendarmerie om aldus effektieven te verminderen. Want die zijn duidelijk te talrijk en weten niet wat doen vermits zij met dergelijke beuzelarijen hun tijd moeten vullen... ».

DER WEGWEISER

Het met veel ijver en kundigheid uitgegeven blad van de Eupener-Sankt Vith « Arbeitsgemeinschaft Ostbelgien » (Eupen, Schulstrasze 41) geeft een bekgevecht weer tussen de franskiljonse C.V.P.-volksvertegenwoordiger Schyns uit deze Oostkantons en onze donderende Jupiter Jorissen.

« Kamerlid Schyns kritikeert het uit Oostenrijk stammende boekje « Die deutsche Volksgruppe in Belgien » dat hij als nazistisch bestempelt omdat er in vermeld wordt dat uit deze streek 2.000 jonge mensen in het duitse leger sneuvelden.

» Als senator Jorissen opmerkt dat deze brochure zeer gematigde doelstellingen nastreeft antwoordt Schyns dat Jorissen een slechte Belg is — waarop Jorissen « Gij zijt een kollaborateur van de frankofonen ». Schyns vervolgt met de bewering dat Volksunie of Rass. Wallon daar niets te zoeken hebben en dat hij de afgevaardigde van die streek is, waarop Jorissen te bedenken geeft dat hij dan best Duits zou spreken, taal van dit gebied. Schyns verzet zich ook tegen de vorming van een eigen kiesdistrikt in de Oostkantons en waarschuwt voor « desannexatie» waarbij alle tot nog toe gedane investeringen zouden verloren gaan. « Zoals in Kongo » spot Jorissen ».

LE NOUVEL EUROPE MAGAZINE

In een goedgezinde eindejaarsbui willen wij delen in de vreugde van dit Van den Boeynantse Belgenblad dat zich zelf troost met onder een reeks fotos volgende ontroerende onderschriften te plaatsen. Zó klaar voor het familiealbum !

« Deze paras die onze landgenoten, opgesloten in Stanleystad, hebben gered waren jongens uit Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

» De buitengewone jongen van Woluwe-St-Pierre deed een delirium van geestdrift losbreken (Leve Merckx, Eddy toute la Belgique t'attend) van Oostende tot Aarlen. Hij heet zich Waal noch Vlaming, maar Belg !

» Baudouin en Fabiola toegejuicht te Gent.

» Albert en Paola toegejuicht te Luik.

» Jackie Ickx, een kampioen van wereldformaat, deed in de vijf werelddelen kond dat de Belgen niet altijd zo slecht besturen als men beweert ».

WALTER LUYTEN

DOSFELINSTITUUT mededelingen

- Het colloquium over « Mens : arbeid, kapitaal », waarvoor reeds grote belangstelling bestaat, zal vermoedelijk plaats hebben te Brussel. Gezien de omvangrijkheid van de stof en van het probleem zal deze aktiviteit waarschijnlijk over twee dagen worden gespreid : vermoedelijk valt dit colloquium op 11 en 12 april.
- De algemene vergadering besliste dat het Dosfelinstituut zou toetreden tot de Bond voor Nederlandse Volksuniversiteiten (B.N.V.U.). Deze bond groepeert alle volksuniversiteiten zonder internaatsverband van Nederland en nu ook de meeste van Vlaanderen. Er wordt op die manier, via wegen van koördinatie in programmering en aktie, gewerkt aan de nederlandse kulturele integratie.
- Er wordt momenteel hard gewerkt aan de voorbereiding van Dosfeldokument nr 4 over de nieuwsmedia. Het dokument zal de titel dragen : « Informatierecht en demokratie ». Het zal een schat aan statisch materiaal bevatten en bovendien een aantal originele dokumenten bevatten, die nog nergens zijn uitgegeven. Het zeer lijvige dokument zal echter toch aan de eenheidsprijs van de dosfeldokumenten worden verkocht : 50 fr.
- Ondertussen is reeds een volgend dokument klaar, zelfs bijna persklaar : Dit zal handelen over europese problemen en nederlandse integratie. Datum van verschijning : einde januari.
- De drie eerste dosfeldokumenten over « Universitair onderwijs », « Ruimtelijke ordening » en « Hervorming van de staatsinstellingen » zijn nog steeds verkrijgbaar tegen 50 fr. (giro 224.43 van de kredietbank Brussel, voor rekening 83.555 van het Dosfelinstituut).
- Organizatorische uitbreiding duidt steeds op verhoogde aktiviteit. Het Dosfelinstituut krijgt nu verschillende komitees, opgericht door de raad van beheer : een financieel komitee, een staf die de dagelijkse aktie uitstippelt en uitwerkt en weldra volgen nog andere komitees, die zich intensief met de regionale werking zullen gaan bezig houden.
- Deze regionale werking startte ondertussen reeds met een aktiviteit « goed besturen » te Sint Niklaas. Deze aktiviteit is bedoeld als kadervorming voor bestuursleden. Belangstellende verenigingen (liefst gewestelijk gegroepeerd) schrijven naar Dosfelinstituut, Tribunestraat 14, Brussel 1.
- Tenslotte nog een dosfelzoekertje : de kelder van het Dosfelinstituut wordt weldra ingericht als archief- en opslagruimte. Wie kan ons afdankertjes (rekken of kasten) bezorgen ?
  We zoeken ook naar een nieuwjaarsgeschenk : heeft iemand een klein koelkastje weg te geven, omdat ie een grotere nodig heeft ? Dit met het oog op de komende zomer. Dank bij voorbaat.

(w.a.)

Groepen en maatschappijen allerhande !!!
Speciaal voor U bedacht.
IEDER DORTMUNDER
THIER BRAU HOF
kan U op ieder ogenblik van de dag van het jaar middag- en avondmalen aanbieden.
INTERESSANT
Avondmaal op vrijdag, zaterdag of zondagavond in een gezellige sfeer.
Nadien krijgt U gratis gedurende 5 uur een der beste Oberbayern orkesten.
Middag- en avondmaal in groep gezellig, fijn, goed en goedkoop.
De grote specialiteiten zijn Ochsenschwanzsuppe - Hongaarse goelasj - Eisbein mit Sauerkraut - Kip aan het spit - Krachtvleesschotel, beter dan in Duitsland.

WY WILLEN THIER · DORTMUNDER · THIER-BRAU

Inlichtingen ter plaatse
THIER BRAU HOF
Leuven - Tel. (016) 46311
THIER BRAU HOF
Hulste - Tel. (056) 71536
THIER BRAU HOF
Antwerpen - Tel. (03) 312037
DE KLAROEN
Aalst - Tel. (053) 22853
THIER BRAU HOF
Nieuwbrugstr. 28, Brussel 1
Tel. (02) 18.74.89

bewegingsWIJzer

vlaams nationaal

ANTWERPEN

Antwerpen (stad)

SOCIAAL DIENSTBETOON

Alle donderdagen rond 13 u. op uw sekretariaat, alle andere vormen van dienstbetoon op gelijk welke uren tijdens de openingsuren.

KOLPORTAGE

Op 25 januari met de radiowagen doorheen de oostelijke sektor van de stad.

Borgerhout

KLEINKUNST

Woensdag 14 januari te 20 u. in de zaal Century, Drink, kleinkunstavond van het Davidsfonds Borgerhout met medewerking van Miel Cools, de Vaganten, Alma Celis en Luk Saffloer. Toegang : 60 fr. (leden 40 fr).

Kaarten bij Karel Eykens, Weversfabriekstraat 40, tel. : 35.56.10.

LEDENVERGADERING JANUARI

Behalve een interessante spreekbeurt hebben wij op de maandelijkse ledenvergadering, onze traditionele gezellige avond, die dan eens te meer de gelegenheid biedt elkander nader te leren kennen, tevens van gedachte te wisselen. Een avond die niemand missen mag : vrijdag 9 januari te 20u30 in de zaal « Nieuwe Carnot » Carnotstr. 60 (bovenzaal).

DE AMNESTIEAKTIE

Wat onze afdeling betreft, stelden wij met genoegen vast dat onze leden deze akties volledig onderschreven door hun deelname aan de stermarsj, hun bezoeken aan de hongerstakers en de opkomst bij het beëindigen van de driedaagse marsj.

Al kloppen wij te Brussel aan « dovemansdeuren » toch wint onze gedachte meer en meer veld en zou men versteld staan van het sukses bij een gebeurlijke volksraadspleging. Niet versagen !

VOOR ONZE LEZERS

Misschien hebt u bij vergissing uw abonnement op « WIJ » niet hernieuwd. In dat geval dient men zich onverwijld in regel te stellen bij de vriend Piet Willems, De Winterstr. 14, Borgerhout, tel. 36.43.08. Daar komt men ook terecht om een abonnement te nemen of aan te sluiten als lid. Men kan zich ook in regel stellen bij onze bestursleden waarvan de adressen in volgend nummer. Aan de verzuimers : bestel tijdig uw blad aan uw dagbladhandelaar.

Boechout

KERSTVIERING

Zaterdag, 20 december vierde onze afdeling haar eerste Kerstfeest. Rond 15 u. was het stemmig versierde voetballokaal haast te klein om alle deelnemers, waaronder een dertigtal kinderen, een plaatsje te geven. Eerst kregen we het optreden van een aspirant-goochelaar uit Lier, al de aanwezigen beleefden hieraan veel plezier. Na de boterkoeken en de koffie werden film en dia's vertoond over een aantal jeugdkampen van het V.N.J.

Dan werden al de aanwezigen vergast op een gratis tombola. Eenieder scheen zich af te vragen waar al die mooie prijzen vandaan kwamen. Het waren geschenken, grotendeels van onze eigen broechemse middenstanders, waarvoor nogmaals van harte dank.

De kleintjes werden dan nog overladen met een reuzezak vol snoepgoed.

's Avonds ontvingen we onze vrienden uit Ranst voor een kaartprijskamp, die; met de nodige pinten en sigaren tot in de kleine uurtjes uitgevochten werd.

Hierna de nummers van de nog af te halen winnende prijzen van de tombola : 520 - 129 - 207 - 160 - 152 - 463 - 438 - 300 - 437 - 77 - 231 - 5 - 173 - 461 - 203 - 486 - 471 - 74 - 73 - 134 - 412 - 206 - 383 - 291 - 50 - 120 - 297 - 530 - 254 - 498 - 283 - 2100 - 94 - 230 - 60 - 450 - 487 - 284 - 523 - 357 - 57 - 121 - 177 - 341 - 161 - 510 - 456 - 227 - 67 - 174 - 536 - 431 - 49 - 140 - 28 - 519 - 475 - 388 - 236 - 319.

Edegem

LEDENWERVING

Alle wijkmeesters hebben nu reeds de hernieuwing van de ledenkaarten voor '70 afgerekend. Een hartelijk proficiat. Daarmee is de kous natuurlijk niet af; U moogt een van deze dagen onze medewerkers aan uw deur verwachten met kaarten voor het dansfeest van 24 januari '70. Wij verwachten voor de maand maart ook nog een aanwinst van 100 nieuwe leden.

U kunt dus wel begrijpen lieve lezer dat de kaderleden van uwentwege ook enige medewerking verwachten. Maak een lid of een bijlid bij en bezorg het aan Wim De Gueldre, Ernest Staesstraat 13 tel. : 49.21.03.

DANSFEEST

Dansfeest op zaterdag 24 januari. Orkest The May Jins vanaf 21 u. Het Elzenhof, Kerkplein-Elsdonk. Kaarten bij de kaderleden aan 50 fr. Prijzen af te geven aan de verantwoordelijke voor de centralizatie, Ernest Staesstraat 13 te Edegem.

Geel

LEDENSLAG

148 nieuwe leden is de voorlopige stand in onze ledenslag. Na nieuwjaar gaan we opnieuw aan de slag om de 200 te bereiken. Zo gaan we met een sterke afdeling naar de gemeenteverkiezingen waarvoor de eerste kontakten gelegd werden.

Heist-op-den-Berg
Booischot - Hallaar

DERDE VLAAMSE NACHT DER ZUIDERKEMPEN

Na de twee vorige « nachtsuksessen » richt de Volksunie opnieuw een Vlaamse Nacht der Zuiderkempen in op zaterdag 31 januari 1970 vanaf 20 u. in Feestzaal Eden, Bergstraat 144-146 te Heist-op-den-Berg. Medewerking : Louis Neefs, orkest The Silhouettes, discjockey Coeckelbergs en The Purple Bus. 1500 zitplaatsen. Bijdrage : 50 fr.

Hove

PANEELGESPREK

Dinsdag 13 januari a.s. richt de V.V.B-Hove een paneelgesprek in met de heren Wim Jorissen, V.U.-senator en Herman Todts, C.V.P., over een federaal België. Prinsenhof, Kapelstraat, Hove, om 20 uur.

Mechelen

JONGERENAVOND

De V.U.-afdeling Mechelen nodigt alle jongeren uit op de Jongerenavond op vrijdag 23 januari om 20u30 in de Beethovenkelder. Vrije bespreking over : « De Volksunie en de jongeren » ingeleid door Nelly Maes. Daarna stuif-in en verbroedering « ouderen - jongeren ».

Mechelen (arr.)

ARRONDISSEMENTSRAAD

De arrondissementsraad komt samen op vrijdag 9 januari in « De Dageraad », Hallestraat te Mechelen. Alle afdelingen worden verzocht de ledenhernieuwing tegen die datum af te sluiten, de nieuwe abonnementen «WIJ» binnen te brengen en de reeds opgehaalde hernieuwingen « WIJ » eveneens mede te brengen. Denk ook aan de ledenwerving en bijzonder aan de werving van jongeren.

Merksem

1970

Aan al onze simpatizanten en medewerkers, aan al onze leden bestuursleden wensen wij van harte een gelukkig en voorspoedig nieuwjaar.

Wij rekenen er op dat u allen in de mate van uw mogelijkheden het uwe zult bijdragen tot de zware krachtinspanningen dien onze afdeling zal moeten opbrengen bij de gemeenteverkiezingen in 1970.

Wij hopen u allen tussendoor ook eens in den « Tijl » te mogen ontmoeten.

Luk Droogmans en K. Van Bockel, voorzitter en sekretaris.

Mortsel

KERSTAKTIE

In het raam van onze plaatselijke aktie « Kerst-Gelukstraaltje » brachten onze twee verdienstelijke ouderdomsdekens J. Claessens en Fr. Dewil, op de vooravond van kerstmis, een bezoek aan enkele tientallen ouderen van dagen, en/of zieke mortselse medeburgers, aan wie een « kerststraaltje » aangeboden werd. Wij verheugen ons bij deze kerststemming dit straaltje te hebben kunnen uitdragen en danken hiervoor hen, die zich in de schoot onzer afdeloing ingezet hebben.

PROFICIAT

Afdeling en bestuur delen in de vreugde bij de geboorte van een dochtertje bij de heer en mevrouw Fr. Claeys. Ons zeer hartelijk proficiat !

IN MEMORIAM

Afdeling en bestuur betonen hun diep medevoelen aan de familie Vlerick-Kenis bij het overlijden van Mw Wwe Kennis en aan de familie P. Schorpion-De Geest bij het overlijden van vader S.G. De Geest. vlaams oud-strijder.

WENSEN

Het mortsels afdelingsbestuur wenst zijn lezers en lezeressen van « WIJ », een gelukkig nieuwjaar.

Westerlo (kanton)

KOLPORTAGE

Morgen zondag 4 januari 1970 eerste kantonnale kolportage van het jaar te Herselt. Bijeenkomst te 10 uur stipt aan de kerk.

Wij hopen dat het nieuwe jaar goed ingezet wordt en dat iedereen op post is, ook de dames.

Westmalle

2de KEMPISCH V.U.-BAL

Op 31 januari 1970 om 20 u. ter gelegenheid van ons 2-jarig bestaan met medewerking van het orkest : « De Accordona's », met zanger Staff. Loranti in feestzal « Modern », Antwerpsesteenweg 134, Westmalle.

LEDENVERGADERING

Voor alle V.U.-leden en -simpatizanten op 9 januari 1970 korte vergadering over komende jaarwerking met daaraan verbonden gezellig samenzijn een worst- en appelbroodfeest. Zo gauw mogelijk inschrijven bij onze voorzitter Jan Wilmssen, Antwerpsesteenweg 41, Westmalle, of bij een der betuursleden. .

BRABANT

Brussel (Arr.)

BESTE WENSEN 1970

Het arrondssementeel bestuur en de mandatarissen wensen alle leden, abonnees en simpatizanten een voorspoedig en gelukkig 1970. Van hun kant beloven zij voor 1970 een vruchtbare en onverdroten werking.

RANDGEMEENTEN VLAAMS

Gedurende de volgende maanden zal er nationaal een intensieve aktie gevoerd worden voor de Brusselse Randgemeenten Aldus zijn reeds op het sekretariaat de eerste affiches verkrijgbaar : paalaffiches met de tekst Randgemeenten = Vlaams. Andere affiches volgen. Er komen nog werpwegvignetten, pamfletten, waarvan er rechtstreeks in de betrokken randgemeenten, andere aan de brusselse stations aan de pendelaars zullen uitgedeeld worden. Het hoogtepunt wordt voorzien tegen einde februari met een grote volksvergadering in een der randgemeenten. Inlichtingen op het arr sekretariaat Brussel, Dupontstr. 27 te Schaarbeek 1030. Tel. 17.92.18. Financiële steun voor deze aktie op de frontlijn op PCR. : 8654.50 van de Volksunie Brussel te Brussel. Beste dank.

ARR. SEKRETARIAAT GESLOTEN

Het arr. sekretariaat Brussel zal gesloten zijn in de periode van 24-12-1969 tot 5-1-1970. Voor dringende zaken en briefwisseling kan men altijd terecht bij de arrondissementssekretaris Frans Adang, Ruisbroekseswg. 109 te St Pieters-Leeuw.

LEDENVERNIEUWING

Steeds meer afdelingen hebben nu reeds afgerekend. Het bestuur vraagt nogmaals aan de afdelingen om deze hernieuwing dringend af te werken, daar de kampanje voor de gemeenteraadsverkiezingen niet lang meer zal uitblijven. Dan zullen alle beschikbare krachten daarvoor ingespannen worden.

ABONNEMENTENSLAG

De afdelingen Grimbergen en Eppegem-Zemst staan voor ons arrondissement nog steeds als eersten geklasseerd. Fijn !

Dilbeek-Itterbeek

DEBAT MET SENATOR CLAES

In het kader van een voordrachtenreeks ingericht door de Dilbeekse kulturele verenigingen heeft op donderdag 15 januari om 20 u in de Raadzaal van het gemeentehuis te Dilbeek een debatavond plaats over « Welstand en nationalisme » met de medewerking van V.U.-senator Lode Claes en dr L. Dierickx van de V.U.B.

Laken

VOLKSUNIE LAKEN WERFT AAN

Dinamische elementen, 17 tot 77 jaar oud, met vaste wil om vlaamse strijd te Brussel te winnen. Uitbetaling gebeurt in (ontgrendelde) Volksuniestemmen bij de komende verkiezingen. Zich aanmelden na 17 u. op sekretariaat, R. Neyberghl. 188.

Kraainem-Sterrebeek
Woluwe - Wezenb.- Oppem

AFDELINGSBAL

Het eerste vlaams bal van de V.U.-randgemeenten zal doorgaan op zat. 14 maart 1970 te Sint Stevens-Woluwe. Orkest Rudy Anthony.

zoekertjes

Wordt gevr. voor Brussel 2 nederlandstalige sekretaressen met perfekte kennis Frans - Engels strekt tot aanbeveling. Ook 2 monteurs elektromekaniekers. Inl. A Geens, tel. : 09-702.268 of 02-174.145 T 155

WEEKBLAD « WIJ » ZOEKT TIPOGRAAF DIE LINOTIPIST WIL WORDEN. GEEN PLOEGWERK. AANGENAME WERKKRING. SCHRIJVEN BUREEL BLAD OF ZICH AANBIEDEN BIJ ROTATYP, SYLVAIN DUPUISLAAN 110, BRUSSEL 7 (ANDERLECHT - OP VIJF MINUTEN VAN HET DAPPERHEIDSPLEIN).

Op sekr. V.U. Voldersstraat 71, Brussel 1, verkrijgbaar : VL- en leeuwenvignetten om aan te brengen op de wagens. Prijs : 15 fr., voor min. 10 : 12 fr. stuk

Arbeider uit het Mechelse - 44 jaar zoekt licht werk als nachtwaker of magazijnier - Schrijven of opbellen W. Jorissen Mechelen. Telefoon : (015) 19994 T 176

Samenstelling van de wemmelse bevolking volgens geboortestreek - 13 blz. stencil. Verkrijgbaar door storting van 30 fr. op p.c. nr. 31.48.35. Jan Van Dooren, Moeistraat 28, St-Martens-Latem. T 182

22 jarige : humaniora zoekt betrekking als bediende : Antwerpen, Brussel, Mechelen of Leuven. Schrijven of telefoneren : W. Jorissen, Astridlaan 80 Mechelen - Telefoon : 015-199.94. T 184

Lic. in politieke en sociale wetenschappen zoekt passende betrekking (sociaal geval). Schrijven of opbellen · senator Wim Jorissen - Tel. 015-19994 T 185

Jonge onderwijzeres met uurrooster van 14u. per week, zoekt als aanvullend werk : muzieklessen, stenodaktilo of ander bureelwerk, in driehoek Brussel, Halle-Ninove. Kontakt nemen met E. De Facq, Tribunestr. 14 - Brussel 1 (telefoon : 18.30.82). T 1

Nieuw huis te koop, omgeving Brussel, garage, hall, waspl., gr. living, keuken, badk., 3 slpk., grote zolder, tuin, alle komfort, te bez. na afspraak. Tel. 02-59.76.08. T 2

Verzekeringsmaatschappij zoekt inspekteur voor streek Tongeren - St.-Truiden. Ev. geinteresserde kan inlichtingen bekomen op telefoon : 04-644.02. T 3

Wordt aangeboden voor 1 of 2 personen, gratis woongelegenheid (benedenhuis - 3 plaatsen) in ruil voor onderhoud van straat en gangen - Zich aanbieden of schrijven : Gounodlaan 24 - Anderlecht - Telefoon 21.40.84. T 4

WIJ
vlaams nationaal

I. van Overstraeten
Hoofdredakteur

Alle briefwisseling voor redaktie naar
Rotatyp, Sylvain Dupuislaan 110 Brussel 7 Tel 23 11 98

Beheer
Voldersstraat 71 Brussel 1
Tel. (02) 125 160

Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit adres

Jaarabonnement 300 fr
Halfjaarlijks 170 fr
Driemaandelijks 95 fr
Abonnement buitenland 480 fr
Steunabonnement 820 fr (minimum)
Losse nummers 8 fr

Alle stortingen voor het blad op postrekening 1711 39
« Wij » Vlaams-nationaal weekblad

Verantw uitgever Mr F Van der Elst Beizegemstraat 20 Brussel 12

Voor een VEILIGE GELDBELEGGING
Voor een GOEDE BOUWGROND
Voor aankoop en verkoop van ONROERENDE GOEDEREN

VIA "GROEP DE BONDT"
Coremansstraat 22 Berchem / Antwerpen
Telefoon 03 / 30 18.85

Vilvoorde
BESTUURSVERGADERING

Dinsdag 13 januari 1970 om 20 u. stipt in « De Gouden Voorn », Houtkaai 1; reorganizatie bestuur - belangrijke beslissingen aktieplan - vernieuwing der lidkaarten 70. Niemand ontbreke!

OOST-VLAANDEREN

Deinze
FIJN DANSFEEST

Ons vijfde V.U.-dansfeest gaat door op zaterdag 17 januari 1970 in het gasthof « d'Hulhaeghe » te Deinze om 21 u. Orkest : de Bartels. Kaarten bij de bestuursleden. Prijzen worden ingewacht op adres Driesstraat 36, Petegem-Deinze.

Gent
GESLAAGDE FEESTEN

Zaterdag 13 dec. jl. ging ons Sinterklaasfeest door. De grote zaal van Vlaams Huis « Roeland » was netjes gevuld met ongeveer zestig kinderen en hun ouders. Ze werden vergast op een clownesk spektakel.

Na deze geslaagde namiddag kwamen de ouderen opdagen voor hun winterfeest. Deze maal was de bovenzaal te klein voor de talrijke aanwezigen, die de heer Criel een warme hulde brachten naar aanleiding van zijn tachtig jaar. We danken allen, die door financiële steun of door hun aanwezigheid beide feestjes zo schitterend deden slagen.

Heusden
NIEUWJAARSWENSEN

Volksunie Heusden wenst al zijn trouwe lezers, leden en simpatizanten een gelukkig en voorspoedig nieuwjaar.

SOCIAAL DIENSTBETOON

1. Provincieraadslid Oswald Van Ooteghem : iedere 2e donderdag van de maand vanaf 20 u. bij Koen Van Meenen, Nederbroekstraat 1 Heusden, tel. : 52.73.88.
2. V.U.-Heusden : iedere zaterdagvoormiddag van 10 u. tot 12 u. of op afspraak (zelfde adres).

Wanneer de verplaatsing u te moeilijk valt, verwittigt ons, wij komen tot u.

AANDACHT!

1. Dinsdag 6 januari : bestuursvergadering Volksunie-Heusden. 2. Dinsdag 13 januari : bestuursvergadering van de Vlaamse Volksbelangen in verband met de gemeenteraadsverkiezingen.

Kruibeke
BESTUURSVERGADERING

De eerste bestuursvergadering van het nieuwe jaar gaat door op maandag 5 januari bij de voorzitter.

Sint-Amands
OPEN GESPREKSAVOND

Vrijdag 23 januari om 20 u in het Kultureel Centrum Emiel Verhaerenmuzeum, Kaai, te Sint-Amands, leidt volksvertegenwoordiger Maurits Coppieters het onderwerp « Waarheen met ons openbaar onderwijs » in. Daarna open gesprek. Iedereen welkom.

St Niklaas
LEDENVERGADERING

Vrijdag 9 januari 1970 te 20u30, in het « Stampkot » algemene ledenvergadering. Volksvertegenwoordiger M. Coppieters en gemeenteraadslid J. Verniers zullen handelen over de planning van de propaganda voor de gemeenteraadsverkiezing; gezellige muziek en smakelijke worstenbroodjes. Alle leden met hun dames worden stellig verwacht. Persoonlijke uitnodigingen volgen.

WEST-VLAANDEREN

Blankenberge
V.U.J.O.

Zondag 21 december werd een ontspannings- en dansavond aangeboden door de Were-Di-vrienden van Blankenberge, met grote bijval. Daarom werd besloten door de V.U.J.O. dit maandelijks te herhalen.

Brugge (stad)
BESTE WENSEN

Het bestuur der afdeling wenst alle leden, simpatizanten en abonnees op « WIJ » een voorspoedig nieuwjaar en verhoopt van hen daadwerkelijke steun en medewerking in de komende kiesstrijd, waarvan zal afhangen of 1970 ook te Brugge een goed V.U.-jaar zal zijn.

HERSTEL

Onze ondervoorzitter en organizatieleider Lucien Bols was enkele weken buiten cirkulatie ingevolge zware griep. We wensen dit zeer gewaardeerd kaderlid een spoedig en grondig herstel.

BLAD

Voor de uitgave van een eigen afdelingsblad zijn reeds wat centen (bij wijze van spreken) binnen, maar het benodigde bedrag om goed te starten is nog niet bereikt. Mogen we onze kapitaalkrachtige leden dan ook een goed onthaal vragen wanneer straks enkele bestuursleden bij hen om steun aankloppen ? Hartelijk dank bij voorbaat.

Een bankje van 20 fr. is vanzelfsprekend ook welkom : stuur het onder gesloten omslag aan onze sekretaris J. Naessens, Ontvangersstraat 9 te Brugge. Steunt ons kiesfonds!

De Haan
BESTUUR

Vandaag is de laatste dag om zich te melden als kandidaat voor het bestuur : bij voorzitter M. Barzeele, Klemskerke. Weldra wordt dan een nieuw lid opgenomen.

Gistel
BESTUURSVERKIEZING

Door de komende stiching van Oudenburg verliest onze afdeling een aantal leden. Daarbij zijn er voor zeer binnenkort wijzigingen te verwachten in het bestuur door huwelijk, verhuizing enz. Om die reden gaf het bestuur zijn ontslag en werden nieuwe verkiezingen uitgeschreven. Kandidaten voor het bestuur dienen zich te melden bij M. Zwaenepoel, P. Bortierlaan, 27, Gistel.

Koksijde
VOORZITSTER

Tijdens een bijeenkomst van de leden, stelden zich vijf personen kandidaat om de overleden voorzitter te vervangen. Na verschillende stembeurten kwam mevrouw Berta Van Eecke, echtgenote van de gewezen voorzitter, uit de bus. Onze afdeling heeft aldus een nieuwe voorzitster, die we veel sukses toewensen. Afgesproken werd op de bestuursvergaderingen eveneens de andere niet-verkozen kandidaten als adviserende leden uit te nodigen.

LEDENSLAG

Er waait een frisse wind door de afdeling. Na een periode van betrekkelijke rust wordt de afdeling weer aktief en tot dusverre werden reeds twintig nieuwe leden genoteerd, wat burgemeester Vanbuggenhout wel geen genoegen zal doen...

Menen
KAARTING

Van januari 1970 af gaat de maandelijkse kaarting door op de 2de vrijdag van iedere maand, om 20 uur in café « De Beiaard »

ABONNEMENTEN

Menen prijkt eens te meer bij de beste afdelingen. Maar u kunt ons veel stappen besparen. Is uw abonnement voor 1970 reeds vernieuwd ? Indien niet, doe het dan nu en stort 300 fr. op PCR 1711.399 van « WIJ » Vlaams-Nationaal te Brussel 1. Het bestuur dankt u van harte.

LEDEN

Talrijke nieuwe leden werden reeds gemaakt. Misschien bent u nog geen lid ? Laat u inschrijven in café « De Beiaard » of bij de bestuursleden.

Oostende (stad)
LEDENHERNIEUWING

De hernieuwingen voor 1970, op enige uitzonderingen na, zijn tans achter de rug. Het rezultaat is verbluffend goed, temeer daar het om zoveel leden gaat. Wij danken allen die ons trouw blijven van ganser harte.

GEMEENTERAADS-VERKIEZINGEN

We vestigen er de aandacht van onze leden op, dat degenen die een plaats wensen op onze lijst, verzocht worden zich te melden tegen 10 januari e.k. hetzij bij de voorzitter, hetzij op het sekretariaat : Prinsenlaan, 48.

Oostende (arr.)
LEDENSLAG

Als 3e en 4e afdelingen geraakten Veurne en Diksmuide klaar met de hernieuwingen, beide afdelingen haalden schitterende rezultaten. Proficiat. Ook treden dit jaar vele jongeren tot de V.U. toe.

Aan nieuwe leden spannen Veurne, Leffinge, Koekelare en Koksijde de kroon.

Wevelgem
ABONNEMENTENSLAG

Reeds werd de helft van ons streefcijfer bereikt. Een warme oproep aan onze lezers; u kent zeker een familielid of vriend die belang stelt in ons weekblad. Maak zijn naam over aan de sekretaris : Robert Reynaert, Roterijstraat, 66

VOLKSUNIE-LIMBURG 1969

De Volksunie-Limburg en haar verkozenen waren in het jaar 1969 bijzonder aktief, in zulke mate dat de V.U. meerdere malen de politieke aktie, de besprekingen in de provincieraadszittingen heeft beheerst en de parlementaire initiatieven van de V.U.-verkozenen in het parlementaire halfrond meer dan gewone aandacht verkregen.

Ook wat de interne partijaktiviteiten en de organizatorische uitbouw van de partij betreft, kan gezegd worden dat 1969 voor de Volksunie een gunstig jaar is geweest.

Onze parlementariërs waren, ondanks hun minieme ervaring in de parlementaire taktiek en het dagelijkse politieke werk, voortdurend in het geweer en dit op suksesvolle wijze.

Voor januari 1969 noteren we o.a. een tussenkomst van Raskin betreffende de tewerkstelling en een interpellatie over de krizis in de fruitteeltsektor ; kamerlid Olaerts gaf een stevige repliek op het beleid van de minister wat het geknoei rond Allegheny-Longodz aanging. Senator Jeurissen was regelmatig in de belangstelling met zijn parlementaire vragen De prov. raadsfraktie organizeerde een studienamiddag over de universitaire uitbouw.

In de maand februari brak zowat de eerste anti-grendelaktie los. De arrondissementele besturen organizeerden met de kantonale groepen en afdelingen grootse plaktochten en volksvergaderingen. Zowat overal in de provincie hadden zulke voorlichtingsvergaderingen plaats. De anti-grendelaktie zou trouwens enkele maanden aanslepen. Vergeten we daarenboven niet te vermelden dat tienduizenden anti-grendel pamfletten werden bedeeld.

Ook werd door het Provinciaal Komitee een aantal studieavonden gehouden over de partij en programma. Aktie en studie, twee peilers waarop een partij zich kan schragen. Volksvertegenwoordiger Raskin diende een tweetal wetsvoorstellen in inzake het gebruik der talen in bestuurszaken en tot wijziging van prov., arr. en gemeentegrenzen

In de loop van de maand maart werden de arrondissementele kaderdagen gehouden; organizatie en propaganda werden stevig onder handen genomen.

Intussen groeide de anti-grendelaktie uit tot 'n enorme prestatie, zodat de hele provincie werd wakker geschud en senator Leynen in zijn lijfblad schreef dat de V.U.-aktie tegen de grendels niet zonder gevolgen was gebleven.

Op het parlementaire vlak kunnen we voor deze maand aanstippen. de aanhoudende reeks van parlementaire vragen van onze vertegenwoordigers en een wetsvoorstel van Raskin om de herplaatsingspremie in de mijnindustrie ook toe te kennen aan de afgedankte mijnwerkers van Houthalen. De invoering van de B.T.W. stond in volle aandacht en ons kamerlid Olaerts, die wekenlang aan de voorbereidende werkzaamheden in de kommissie had deelgenomen, vertolkte met brio het V.U.-standpunt. Door hem werd terzake een amendement ingediend.

De V.U.-prov. raadsfraktie had, ter gelegenheid van een buitengewone zitting, een motie ingediend in welke zij voorstelde de Vlaamse Kamer van het Hof van Beroep te Luik bij delegatie te Hasselt te laten zetelen.

Vermelden we nog de stichtingsvergadering van de afd. Meeuwen, het verbroederingsbal Eigenbilzen-Berchem en het arr. bal van de V.U.-Hasselt.

Voor april stond het Nationaal Kongres op de voorgrond én in de afdelingen én in de arrondissementen werden de voorbereidende besprekingen en onderzoekingen verricht en tevens de gewenste amendementen geformuleerd.

De limburgse deelname aan het Kongres « Voor een meer leefbare wereld » was zowel kwantitatief als kwalitatief van een flink gehalte. Een aantal limburgse amendementen werden in het partijprogramma opgenomen.

De Kongresbesluiten werden op tienduizende eksemplaren in Limburg op adres verzonden of bedeeld.

In mei interpelleerde Olaerts over ruimtelijke ordening. Hij klaagde het onsociale en het onwettige van de huidige werkwijze aan.

De Vlaams-nationale groepen zorgden ervoor dat ook weer vanuit Limburg een massale deelname was aan het Vlaams-Nationaal Zangfeest, dat steeds plaats heeft op de laatste zondag van mei.

In juni werd door de V.U. aandacht besteed aan het verward hoger schoolbeleid. Cor Bouchet hield een suksesvolle tussenkomst in de provincieraad over de tolkenschool. Het hoger technisch onderwijs kreeg eveneens aandacht van de V.U.

Onze partij gat tevens een strooibiljet uit over haar opvatting aangaande de universiteit-Limburg. De regeringsplannen zagen Limburg volledig over het hoofd en zien het nog zo. N.a. daarvan hield Raskin op 26 juni een interpellatie over de universitaire achterstand in Limburg en de mogelijke oplossingen om hieraan te verhelpen. Enige tijd daarvoor had deze nog een tussenkomst gehouden inzake de fruitkrizis.

Olaerts klaagde in een interpellatie het nationaal schandaal aan van de koehandel rond de prijzen van de kempense steenkolen. Een groot aantal pamfletten met de V.U.-stellingen werd aan de mijnwerkers bedeeld.

Senator Jeurissen legde de minister van Openbare Werken op de rooster omtrent de vertraging van de openbare werken in Limburg.

Stippen we verder nog aan: de Vlaams-nationale inzet voor de bedevaart naar de IJzer.

De maand juli kende natuurlijk zijn 11-julivieringen en strijdvergaderingen. Daarna werd een meer dan verdiende vakantie genomen. De zon verdreef voorlopig altans de politieke beslommeringen.

In september kwam de politieke aktie terug op gang. In de partij werden alle maatregelen genomen voor het nieuwe werkjaar.

Aangezien het parlement nog niet vergaderde, bleef de parlementairen slechts de mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke vragen, hetgeen ze dan ook deden.

De prov. raadsfraktie hield een groot aantal werkvergaderingen ter voorbereiding van de provincieraadszittingen in oktober.

Deze fraktie was in bedoelde maand zodanig aktief dat zij meermaals de zittingen beheerste en de Bestendige Deputatie zulke netelige vragen stelde, zodat zelfs geen antwoord kwam!

Niettegenstaande de oppozitie traditioneel in de pers slechts gedeeltelijk en « vervormd » aan bod komt, kreeg de V.U.-fraktie herhaaldelijk alle aandacht. V.U. brengt leven in de dode brouwerij, zo menen alle waarnemers.

Op 12 oktober had de provinciale kaderdag plaats over het « Gemeentebeleid » en op 18 okt. nam het limburgse V.U.-kader deel aan de provinciale manifestatie te Hasselt voor een universiteit Limburg.

De V.U.-Limburg had enkele dagen voordien een perskonferentie te Hasselt gehouden om haar standpunten nader toe te lichten en publiceerde deze standpunten in een brosjure, die op meerdere duizende eksemplaren in Limburg verspreid werd.

In de loop van de maand oktober had de V.U. in het zuiden van Limburg een grootse aktie ingezet ten voordele van de limburgse fruitstreek, hetgeen o.m. geleid heeft tot een manifestatie te St.-Truiden.

De maand november werd gekenmerkt door de inzet van de 2de anti-grendelaktie. Weerom werden plaktochten gehouden en massaal pamfletten verspreid.

Raskin hield een interpellatie over de Universiteit-Limburg en de samenwerking met Nederlands-Limburg.

Olaerts hield een flink gedokumenteerde en opgemerkte interpellatie over de steenkolenpolitiek van de regering en het Direktorium.

In december treurde de V.U.-Limburg om het verlies van haar populaire senator en vriend Alfons Jeurissen. De V.U.-Limburg dankt Fons voor zijn inzet en pionierswerk Zijn gedachtenis zal levend blijven in het kader.

Joris Hardy, eerste opvolger, legde de eed af in de Senaat. Aan hem wensen wij een vruchtbaar parlementair mandaat.

Totdaar een beknopt overzicht van de werking van V.U.-Limburg 1969. Een beknopt overzicht dat uiteraard onvolledig is want vergeten we niet de voorlichtingsvergaderingen over B.T.W., de toestand in de fruitteeltsektor, de debatavonden, de veelvuldige aanwezigheden bij diverse aangelegenheden, de kommissievergaderingen, het opstellen van de streekbladen en arrondissementele bladen, de wekelijkse redaktie van de limb. blz. « Wij », de arr. raden, de veelvuldige arr. bestuursvergaderingen, de vergaderingen van het provinciaal komitee, de deelname aan de nationale kommissievergaderingen van het Partijbestuur, de diverse vlaamse-nationale initiatieven.

Kortom: 1969 is een jaar geweest waarin het kader en de verkozenen van de V.U.-Limburg gegeven hebben wat ze konden geven. Zulke hoge frekwentie van inspanning en inzet vraagt van allen een sterk geloof in de zaak waarvoor dit alles gedaan wordt: de opbouw van een volksnationale en federale wereld.

Aan alle medewerkers, aan allen die een steentje tot de V.U.-1969 bijdroegen: dank en we rekenen verder op u voor 1970.

J. Cuppens.

Vrijdag 9 jan. 1970
te 20 u
in café « A.B.C. »
steenweg te Hoeselt
GROOTSE FEESTVIERING
n.a.v. de aanstelling tot senator
van onze vriend JORIS HARDY
Alle simpatizanten van harte welkom!

MEESTERLIJK EN FEESTELIJK WONEN.....

daarvoor zorgen wij.....

600 arbeiders = 1001 mogelijkheden

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN

ANTWERPEN
Meir 18
Tel.: (03)31.78.20

GENT
Onderbergen 43
Tel.: (09)25.19.23-(09)25.94.69

GENK
Winterslagstraat 22
Tel.: (011)544.42

LEUVEN
Brusselsestraat 33
Tel.: (016)337.35

DE AMNESTIE-AKTIE

BIJ DE FOTO'S

V.l.n.r. en v.b.n.o. : In de amnestie-tent sleten de hongerstakers hun nacht bij kaartspel en gesprek. Avondlektuur van de hongerstakers : een kookboek. Veel jongeren in de amnestie-stermarsj. De vier dagen zonder voedsel zijn voorbij. De eerste kop soep na de vierdaagse vasten. Ochtenddrukte aan de amnestie tent.